

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIRCZE NA LATA 2015-2020

Mircze 2015

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 4
Rozdział I - Metodologia prac nad strategią	str. 5
Rozdział II - Ogólna charakterystyka gminy.....	str. 6
1. Położenie geograficzne	str. 6
2. Historia i zabytki	str. 8
3. Uwarunkowanie środowiska przyrodniczego	str. 11
4. Ochrona środowiska przyrodniczego	str. 24
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego a gmina Mirce ...	str. 30
6. Demografia	str. 39
7. Rolnictwo	str. 43
8. Rynek pracy	str. 48
Rozdział III – Infrastruktura techniczna	str. 51
1. Drogi	str. 51
2. Urządzenia sieciowe	str. 54
3. Gospodarka odpadami	str. 56
4. Zasoby mieszkaniowe	str. 57
Rozdział IV – Infrastruktura społeczna	str. 58
1. Szkolnictwo	str. 58
2. Zdrowie	str. 61
3. Kultura i sztuka	str. 62
4. Turystyka, sport i rekreacja	str. 63
5. Jednostki organizacyjne	str. 64
6. Związki, stowarzyszenia, organizacje społeczne	str. 66
Rozdział V – Budżet gminy Mirce	str. 71
Rozdział VI – Badania ankietowe i ich wyniki	str. 77
1. Charakterystyka respondentów	str. 78
2. Analiza SWOT	str. 84
3. Misja i Wizja	str. 85
Rozdział VII – Kierunki rozwoju do 2020 roku, cel główny i cele strategiczne	str. 89
1. Źródła finansowania	str. 103
2. Monitoring realizacji strategii	str. 104
3. Najważniejsze zamierzenia inwestycyjne / projekty	str. 106
Spis tabel, rysunków i wykresów	str. 117

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015-2020 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu gminy, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, w kompetencjach realizowanych przez władze gminy.

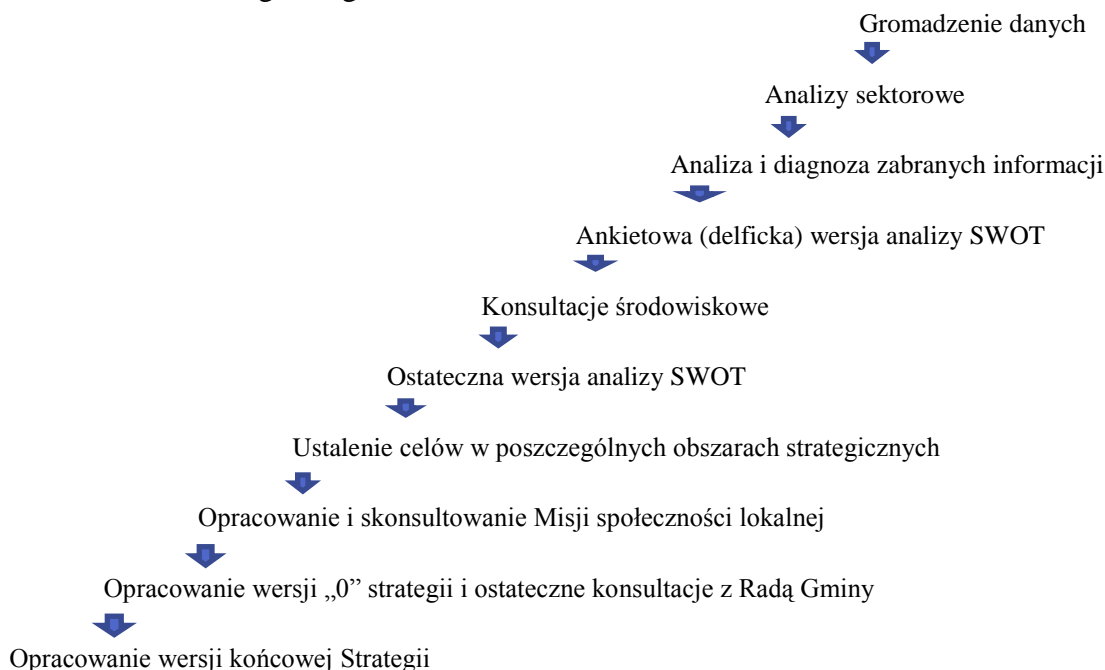
Respektując obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce (tzw. nowy paradygmat rozwoju regionalnego) oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Mircze, Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej. U podstaw realizacji celów i kierunków interwencji Strategii leży nawiązywanie współpracy pomiędzy Gminą Mircze, a sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Wyzwanie to sprawia, iż Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015-2020 zawiera zadania będące w kompetencjach innych szczebli samorządowych i partnerów gospodarczych oraz społecznych. W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy, w tym również w związku z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych. Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej, który będzie się odbywał z poszanowaniem środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015-2020 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego.

Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, Strategia Rozwoju Gminy Mircze stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

ROZDZIAŁ I

METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Prace nad Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Mircze prowadzone były według poniższego schematu metodologicznego:

Metoda planowania i analizy strategicznej: analizy sektorowe do strategii rozwoju gminy dokonywane były z wykorzystaniem możliwie najbardziej aktualnych danych statystycznych dostępnych czy to za pośrednictwem Urzędu Statystycznego czy też gminy Mircze i województwa lubelskiego oraz opinie z ankiet przeprowadzonych w różnych środowiskach.

Metodologia analizy SWOT: pochodzenie nazwy - **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu, **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany, **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej. Analiza SWOT/TOWS adaptowana z teorii analizy strategicznej przedsiębiorstw do analizy społeczności lokalnych i regionalnych przez Bank Światowy służy ocenie mocnych i słabych stron społeczności lokalnej oraz szans i zagrożeń w jej otoczeniu. W przypadku niniejszej strategii wykonywana była tzw. metodą społeczną przy udziale mieszkańców w trakcie warsztatów, w których wzięli udział przedstawiciele różnych środowisk. Mocne i słabe strony, są wyrazem endogenicznego (wewnętrznego) potencjału społeczności lokalnej natomiast szanse i zagrożenia dotyczą zjawisk w otoczeniu społeczności, na które nie ma ona praktycznie wpływu. Mocne i słabe strony są wynikiem analizy aktualnej sytuacji społeczności, podczas gdy szanse i zagrożenia odnoszą się do zjawisk, jakie wystąpią w przyszłości.

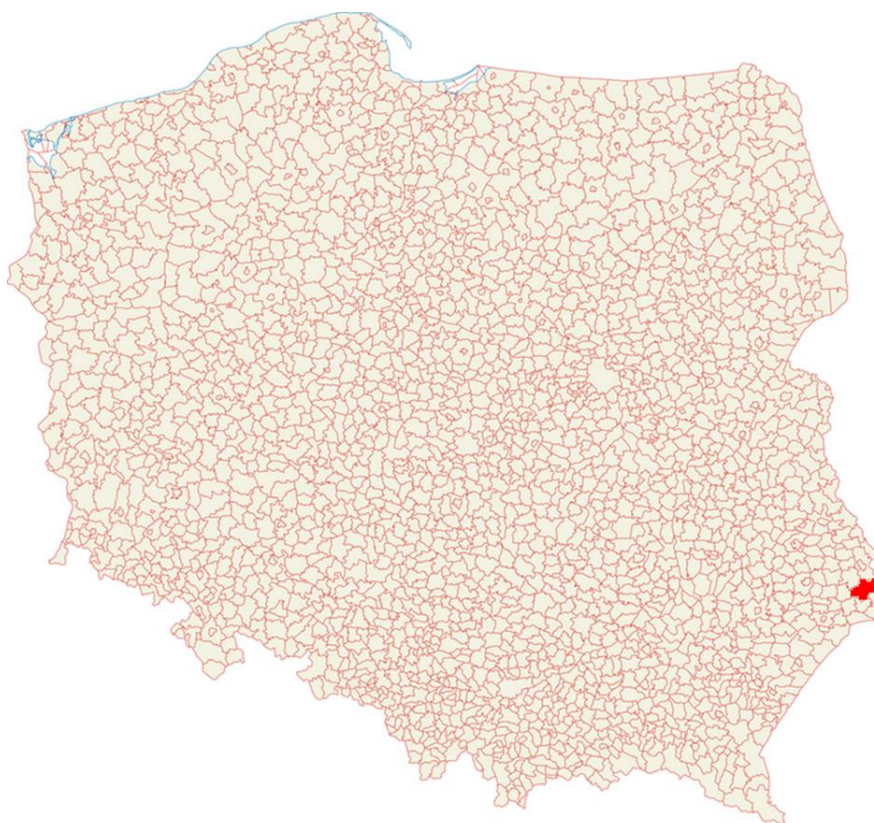
Metodologia GOPP (Goal Oriented Project Planning) Metodologia ta, również wylansowana przez projekty Banku Światowego służy identyfikacji podstawowych problemów społeczności lokalnej, budowie tzw. „drzewa problemów”, a następnie wygenerowaniu podstawowych celów dla społeczności (tzw. „drzewo celów”). Wykonywana jest tzw. metodą społeczną przy udziale mieszkańców w trakcie warsztatów, w których biorą udział przedstawiciele różnych środowisk. Metodologia GOPP pozwala dokonać analizy problemów rozwojowych społeczności lokalnej. Pozwala ona również na ustalenie hierarchii tych celów, co jest istotne następnie przy ich rozwiązywaniu. Można w ten sposób uniknąć nieprzemysłanej koncentracji działań na zjawiskach, które są jedynie skutkiem, a nie przyczyną problemów. Pozwala również ustalić tzw. wąskie gardła, czyli problemy kluczowe dla danego obszaru działania.

ROZDZIAŁ II

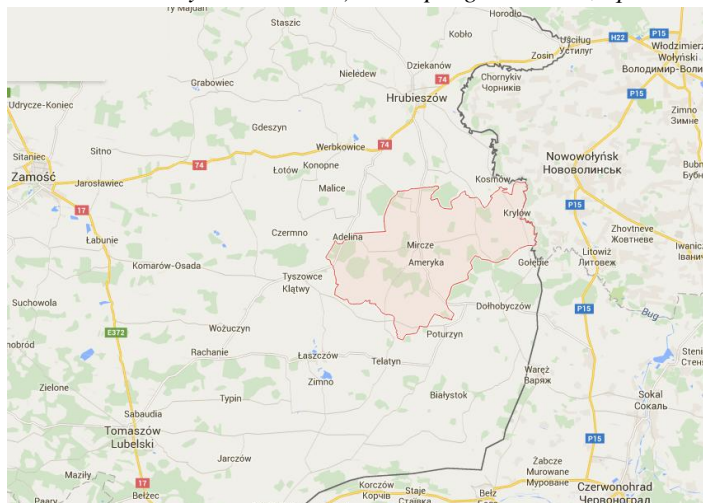
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Mircze położona jest w województwie lubelskim, w powiecie hrubieszowskim, graniczy z gminami powiatu hrubieszowskiego: wiejską gminą Hrubieszów, Werbkowice, Dołhobyczów z dwiema powiatu tomaszowskiego: Tyszowce i Telatyn, od wschodu przylega do granicy Polsko – Ukrainińskiej na rzece Bug, sąsiadując zarazem z rejonem Iwaniczi na Ukrainie. Od miasta powiatowego oddalona jest o ok. 20km, od miasta wojewódzkiego ok. 130 km, od Warszawy ok. 320 km. Najbliższe przejście graniczne znajduje się w Dołhobyczowie i oddalone jest o ok. 17 km.

Położenie gminy Mircze 1 (obszar zaznaczony na czerwono) na mapie gmin Polski, opracowanie własne oraz google.pl

Położenie gminy Mircze 2 – źródło <https://www.google.pl/maps>

Gmina, jako terytorialna jednostka administracyjna powstała w 1809 roku jednak w obecnym kształcie istnieje od 1 stycznia 1973 roku, kiedy to na mocy Ustawy z dnia 29 listopada 1972 roku oraz Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z 5 grudnia 1972 roku utworzono gminę Mircze z siedzibą w Mirczu.

Obszar gminy zajmuje 235 km², co stanowi 18% powierzchni powiatu hrubieszowskiego i jest zamieszkały przez 7507 osób (dane na dzień 30 czerwiec 2015), jest jedną z największych obszarowo jednostek administracyjnych w województwie. Gmina składa się z 29 sołectw (30 miejscowości): Ameryka, Andrzejówka, Borsuk, Dąbrowa, Górka-Zabłocie, Kryłów, Kryłów-Kolonia, Łasków, Małków, Małków Nowy, Małków-Kolonia, Marysin, Miętkie, Miętkie-Kolonia, Mircze, Modryniec, Modryń, Modryń-Kolonia, Mołożów, Mołożów-Kolonia, Prehoryle, Radostów, Rulikówka, Smoligów, Stara Wieś, Szychowice, Szychowice Nowe, Tuczapy, Wereszyn, Wiszniów.

Użytki rolne w gminie zajmują powierzchnię 19598 ha (w tym 2608 ha to użytki zielone) lasy - 3071 ha, natomiast 1575 ha stanowią pozostałe grunty. Łączna powierzchnia gminy 23487,8008 ha.

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA gminy Mircze według wykorzystania		
Powierzchnia		
ogółem w ha	ha	23488
ogółem w km ²	km ²	235
powierzchnia ogółem	ha	23488
powierzchnia lądowa	ha	23403
użytki rolne razem	ha	19598
użytki rolne - grunty orne	ha	16039
użytki rolne - sady	ha	240
użytki rolne - łąki trwałe	ha	2281
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	327
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	532
użytki rolne - grunty pod stawami	ha	1
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	178
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	3078
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	3071
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	7
grunty pod wodami razem	ha	85
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	44
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	41
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	582
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	4
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	18
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	2
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	5
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	550
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	ha	2
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	ha	1
nieużytki	ha	129
tereny różne	ha	16

Dane GUS/ opracowanie własne

HISTORIA I ZABYTKI

Miejscowość **Mircze** będąca siedzibą władz gminnych leżała niegdyś w staropolskim powiecie bełskim. Około roku 1413 - 1420 została odebrana miejscowym książętom za nie złożenie hołdu królowi Władysławowi Jagielle i zwrócona im dopiero w roku 1430. Przed rokiem 1445 wieś znalazła się w posiadaniu Wojciecha z Gostomi z Ziemi Rawskiej, a następnie podkomorzego bełskiego Gotarda z Mirczowa. W roku 1458 Mircze otrzymał Jan Tęczyński. Nadanie wsi dla Jana Tęczyńskiego jednak nie zostało zrealizowane, a w latach 1450 - 1484 właścicielem Mircza był Wojciech Mirecki. W roku 1531 wieś Mircze należała do katolickiej parafii w Nabrózu. W 1578r. rejestr poborowy notował kilku właścicieli Mircza: Szymon Mirecki, Jerzy Mirecki, Jan Laskowski, Jan Mirecki. Mircze kilku właścicieli miało do 1825 roku, kiedy to za 260000 złp wieś kupił Wincenty Rulikowski. W 1845 roku Władysław Rulikowski założył w Mirczu cukrownię. Fabryka zajmowała 7 morgów tj. ok. 4 hektary. Po Władysławie Mircze odziedziczył syn Wincenty. W 1915 roku dwór i cukrownia została spalona przez wycofujące się wojska rosyjskie, ruiny budynków zostały rozebrane po 1930 roku. Park dworski wycięto w 1945 roku.

W roku 1564 wieś Mircze zajmowała 6 łanów, czyli 100,8 ha gruntów ornych. W początkach drugiej ćwierci wieku XIX liczyła 121 domów i 868 mieszkańców, zaś w okresie międzywojennym Mircze było największą wsią powiatu hrubieszowskiego. Według spisu powszechnego z 1921 roku, w 250 domach zamieszkiwało w Mirczu 1.404 mieszkańców, wśród których było 77 Żydów i 401 Ukraińców.

Do roku 1932 Mircze było siedzibą gminy; po reformie administracyjnej funkcję tę przejęło Miętkie. Podczas II wojny światowej ludność polska Mircza była terroryzowana przez nacjonalistów ukraińskich. W styczniu i marcu 1943 roku część polskiej ludności Mircza została wysiedlona przez hitlerowców, którzy opuszczone gospodarstwa zasiedlili Ukraińcami. W 1991 roku w Mirczu zameldowanych było 1478 mieszkańców powierzchnia wsi wynosiła 1639,91 ha.

Na szczególną uwagę zasługuje **Kryłów**. Początki osadnictwa datuje się na 5500 - 5200 r p.Chr. Na wyspie, na rzece Bug istniał średniowieczny gród i drewniany zamek - jeden z Grodów Czerwieńskich. W 1497 roku Mikołaj Tęczyński rozpoczął budowę murowanego zamku, którego ruiny zachowały się do dnia dzisiejszego.

Kryłów od roku 1523 posiadał prawa miejskie. Położoną w enklawie hrubieszowskiej staropolskiego powiatu chełmskiego osadą władał około roku 1430 ponoć książę Kobryński Roman Lubartowicz, zaś od roku 1458 była na pewno w posiadaniu Tęczyńskich. W roku 1546 Kryłów, jako posag Zofii z Tęczyńskich, trafił w ręce Ostrorogów. Zofia Tęczyńska, córka wojewody sandomierskiego Jana, wyszła za mąż za Stanisława Ostroroga, kasztelana międzyrzeckiego i starostę chełmskiego, który zmarł w roku 1568. Z dwóch jego synów Mikołaj, kasztelan bełski i dziedzic na Kryłowie, zmarł bezdzietnie w 1612 roku, zaś Jan został podczaszym koronnym i wojewodą poznańskim.

Stanisław Sarnicki w dziele "Descriptio veteris et novae Poloniae" wydanym w Krakowie w roku 1585 tak opisuje Kryłów: *"... forteca murowana w miejscu niezwykle dogodnym przeciwko najazdom Scytów, jak najlepiej uzbrojona na wzór miast niemieckich"*. Murowany ceglany zamek w Kryłowie założony był na rzucie zbliżonym do trójkąta o lekko załamany jednym boku. Na narożach znajdowały się zapewne basteje; jedna z nich, wielka dwukondygnacyjna basteja o ostrym kącie zewnętrznym i lekko pochyłych ścianach, zachowała się w imponującej ruinie do dzisiaj. Zamek w Kryłowie musiał odgrywać poważną rolę w systemie obronnym i handlowym Rzeczypospolitej, bowiem w konstytucji sejmowej z 1601 roku czytamy: *"...Tama Kryłowska na Bugu. Za prośbą posłów ziemskich województwa bełskiego i zgodą wszystkich stanów koronnych, uchylamy konstytucji o rzekach na przeszłym Sejmie uchwalonej, pozwalając urodzonemu*

Mikołajowi Ostrorogowi nie zruszać ani nie znosić grobli albo tamy z dawna w majątności jego dziedzicznej Kryłowie na rzece Bugu uczynionej; dogadzając w tym commoditeti tych tam województw, zatrzymaniem tą groblą amunicji zamku Kryłowskiego, który jest propugnaculum contra insultus hostium". Zniszczony przez Szwedów w roku 1656 został odbudowany, a 15 stycznia 1687 roku na Kryłowskim zamku wysłannik papieski A.Cuzani wręczył Michałowi Radziejowskiemu kapelusze kardynalski. Radziejowski był krewnym króla Jana III Sobieskiego, który jeszcze jako hetman gościł w Kryłowie.

Po Ostrorogach Włość Kryłowską przejął możny ród Radziejowskich, wśród którego bywali podkanclerzy koronni i kardynałowie. Od 1704 roku do końca XIX wieku kolejnymi właścicielami miasteczka byli: Krzysztof Towiański, Prażmowscy, Józef Jeżewski, Chrzanowscy i Horodyscy. Kolejne spisy ludności wykazują, że w 1827 roku w Kryłowie stały 2 domy murowane i 157 drewnianych, a miasto liczyło 1.102 mieszkańców, wśród których 575 było narodowości żydowskiej. W 1869 roku Kryłów traci prawa miejskie na mocy ukazu carskiego. W roku 1886/87 było 185 domów i 1.286 mieszkańców, pośród których 622 stanowili Żydzi, 372 Ukraińcy i już tylko 292 Polacy. Według relacji Verdmona z 1902 roku, w Kryłowie: "... ludność trudni się rolnictwem, rybołówstwem i rzemiosłami. Handel słaby...". Od XIX wieku działał browar produkujący w 1896 roku 7.000 wiader piwa rocznie. Przed I Wojną Światową (dane z 1905 roku) Kryłów liczy 3142 mieszkańców, a przed II Wojną Światową 2000. W 1943 roku w Kryłowie zamieszkiwało 1131 osób (nie było już ludności pochodzenia żydowskiego). W 1944 roku zostało jedynie 300 osób. W 2012 roku Kryłów łącznie 355 mieszkańców, Kryłów-Kolonia 245. Powierzchnia Kryłowa to 1237,63 ha, a Kryłowa-Kolonii 609,23 ha.

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie gminy Mircze datuje się na okres kultury ceramiki wstęgowej rytej (5500 – 5200 r. p.Chr.) Ślady tak wczesnego osadnictwa stwierdzono w Kryłowie, Miętkem, Modryńcu, Mołożowie, Smoligowie.

Obiekty zabytkowe na terenie gminy Mircze

Na terenie gminy Mircze znajduje się 940 udokumentowanych stanowisk archeologicznych i 60 zabytków nieruchomych:

Obiekty zabytkowe na terenie gminy Mircze		
Lp	Miejscowość	Nazwa obiektu
1	Kryłów	Brama parkowa
2		Cmentarz rzymskokatolicki
3		Cmentarz żydowski
4		Kryłów dawny urząd gminy
5		Dzwonnica
6		Figura Św. Mikołaja i Wilka
7		Kaplica cmentarna
8		Kościół parafialny
9		Młyn
10		Ogrodzenie klasztoru Reformatów
11		Ogrodzenie kościoła parafialnego
12		Kryłów park podworski
13		Plebania
14		Pomnik milicjantów i osób cywilnych zamordowanych przez Ukraińców
15		Stara kuźnia
16		Kryłów szkoła
17		Kryłów zespół zamkowy na wyspie
18	Łasków	Cmentarz prawosławny

19	Małków	Cmentarz prawosławny
20	Górka-Zabłocie	Kościół filialny par. Kryłów
21	Miętkie	Cmentarz prawosławny
22		Park podworski
23	Mircze	Były areszt gminny
24		Dom drewniany
25		Były dom dyrektora cukrowni
26		Były dom młynarza
27		Dzwonnica
28		Kościół parafialny
29		Krzyż kamienny
30		Krzyż żelazny
31		Młyn
32		Mogiła żołnierzy
33		Spichlerz dworski
34		Stawy dworskie
35		Mircze szkoła
36	Modryń	Dawna cerkiew
37		Cmentarz z IWS wojna
38		Cmentarz prawosławny
39		Kapliczka
40	Modryniec	Park
41	Mołożów	Bratnia mogiła z powstania styczniowego
42	Prehoryłe	Cmentarz unicki najstarszy nagrobek z 1788 roku
43	Radostów	Cmentarz z I Wojny Światowej
44		Cmentarz prawosławny
45		Figura MBNP
46	Smoligów	Mogiły
47	Smoligów	Pomnik pomordowanych partyzantów oraz mieszkańców przez Niemców i Ukraińców w 1944r.
48	Stara Wieś	Kapliczka
49		Obora podworska
50		Cmentarz prawosławny
51		Dzwonnica
52		Nagrobek
53	Szychowice	Park
54	Wereszyn	Cmentarz prawosławny
55		Park
56	Wiszniów	Cmentarz
57		Cmentarz prawosławny
58		Kościół
59		Park przykościelny
60		Szkoła drewniana

Dane wg gminnej ewidencji zabytków / opracowanie własne

Najcenniejsze zabytki gminy Mircze wpisane do Rejestru Zabytków nieruchomości województwa lubelskiego (Nr 1/2015 z dnia 15.01.2015r.)

Najcenniejsze zabytki gminy Mircze			
<i>Lp</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nazwa obiektu</i>	<i>Nr w Rejestrze</i>
1	KRYŁÓW	Ruiny zamku na wyspie	A/370
2		Zespół kościoła parafialnego	A/1486
3		Dawny ogród klasztorny Reformatów	A/1541
4		Park Pałacowy	A/374
5		Cmentarz	A/1569
6	KRYŁÓW-KOL	Kurhan nr 21	C/148
7	MIRCZE	Zespół budynków drewnianych	A/1303
8		Dawna cerkiew grekokatolicka	A/198
9	MODRYŃ	Dawna cerkiew	A/549
10		Cmentarz z I wojny światowej	A/1527
11	RADOSTÓW	Cmentarz z I wojny światowej	A/1528
12	SZYCHOWICE	Park podworski	A/1447
13	WISZNIÓW	Kościół pw. Św. Stanisława BM	A/1581
14	MIĘTKIE-KOL	Cmentarzysko kurhanowe	C/161

Dane GUS/ opracowanie własne

2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Położenie i ukształtowanie terenu

Obszar Gminy położony jest na obszarze dwóch jednostek fizyczno - geograficznych: Kotliny Hrubieszowskiej i Grzędy Sokalskiej, które należą do Wyżyny Wołyńskiej.

Zasadniczą część Gminy leżącą na obszarze Kotliny Hrubieszowskiej stanowi równina denudacyjna, która wytworzyła się na mało odpornych górnokredowych skałach krasowiejących. Głównymi formami terenu są faliste równiny denudacyjne i wznoszące się nad nimi kilku – kilkunastometrowej wysokości garby zbudowane z bardziej odpornych skał. Rzędne terenu w obrębie równin zawierają się pomiędzy 200,0 a 210,0 m n. p. m., natomiast w obrębie garbów przekraczają 230,0 m n. p. m. Deniwelacje terenu wynoszą 10,0 – 30,0 m. Najniższy punkt wysokościowy znajduje się w dolinie rzeki Bug w Kryłowie 178,6 m.n.p.m, a najwyższym punktem gminy jest wzniesienie w Wiszniowie 263,7 m.n.p.m.

Na całym terenie Kotliny Hrubieszowskiej występują formy krasowe, takie jak pojedyncze zagłębienia (wertebry) lub zagłębienia złożone z wielu wertebów (uwały i doliny krasowe). Najbardziej wyraźne formy występują w północnej o północno – zachodniej części Gminy, gdzie osady kredowe odsłaniają się na powierzchni. Na pozostałym obszarze Kotliny Hrubieszowskiej, a szczególnie pomiędzy Bugiem a Bukową, rzeźbę krasową maskują kilkumetrowej miąższości osady czwartorzędowe przykrywające skały kredowe. Na powierzchni naśladowane są większe zagłębienia krasowe.

Kotlinę Hrubieszowską rozcina gęsta sieć dolinna. Tworzą ją doliny Bugu i Bukowej wraz z dolinami ich dopływów oraz dopływów rzeki Huczwy. Dolina rzeki Bug biegnie z południa na północ. Jest najbardziej wysuniętą na wschód formą terenu Gminy. Jej szerokość jest zmienna

i dochodzi do 3,0 - 3,5 km szerokości. W dolinie Bugu taras zalewowy osiąga 1,0 km szerokości, rzadziej dochodzi do 3,0 km i jest on urozmaicony przez liczne starorzecza. Rzędne terenu tarasu zalewowego wahają się pomiędzy 180,0, a 185,0 m n. p. m. Krawędź tarasu nadzalewowego posiada wysokość kilku metrów. Powierzchnia rozległego tarasu nadzalewowego położona jest tu na wysokości 187,0 – 190,0 m n.p.m.

Rzeka Bukowa jest głównym dopływem Bugu w gminie. W górnym biegu rzeki dolina posiada kierunek wschodni. W rejonie Smoligowa skręca na północny – wschód, a następnie na północ, dalej poniżej ujścia Kacapskiego Rowu kieruje się na wschód do Bugu. Szerokość doliny wynosi 400 – 500 m.

Doliny prawobrzeżnych dopływów rzeki Huczwy posiadają generalnie kierunek Zachodni. Dna dolin urozmaicają rowy melioracyjne oraz nasypy drogowe.

Powierzchniowe działy wodne między Bugiem, Bukową i Huczwą bieżą generalnie w kierunku południe - północ. W północnej części Gminy dział wodny jest niewyraźny, ze względu na równinny charakter terenu i występowanie bezodpływowych zagłębień krasowych.

Południowa część Gminy leży w obrębie Grzędy Sokalskiej. Granica między Grzędą Sokalską, a Kotliną Hrubieszowską jest bardzo wyraźna i stanowi ją krawędź lessowa o wysokości od kilku do ok. 20,0 m.

Grzęda Sokalska, która jest ciągiem wzniesień przekraczających miejscami wysokości 300,0 m n. p. m., o równoleżnikowo wydłużonym kształcie. Grzęda Sokalska charakteryzuje się bardziej urozmaiconą rzeźbą niż Kotliną Hrubieszowską. Są to równiny lessowe, które rozcinają suche doliny denudacyjne oraz wąwozy, będące efektem działalności erozji wodnej i erozji eolicznej w utworach lessowych. Doliny cieków w obrębie Grzędy Sokalskiej są wąskie, o szerokości 100 – 200 m. Deniwelacje terenu pomiędzy dnami dolin, a kulminacjami osiągają 30,0 – 50,0 m. Dna dolin urozmaicają groble stawów hodowlanych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Cały teren Gminy Mircze znajduje się w dorzeczu rzeki Bug. Sieć rzeczna charakteryzuje się większą gęstością niż na Wyżynie Lubelskiej, co jest spowodowane czynnikami litologicznymi. Wyżyna Wołyńska, w obrębie, której położona jest Gmina Mircze, jest regionem o mniejszych zasobach wodnych niż Wyżyna Lubelska i Roztocze, głównie z powodu niższych opadów. Suma całkowitego odpływu wynosi tu tylko 100 mm; co w przeliczeniu na odpływ jednostkowy daje 3,2 l/s x km². Niski jest też współczynnik odpływu całkowitego - 18%. Sieć rzeczną Gminy tworzą rzeki: Bug i Bukowa wraz z ich dopływami oraz dopływy rzeki Huczwy.

Rzeka Bug jest największą rzeką tego regionu, która stanowi granicę pomiędzy Polską i Ukrainą. Płyne z południa na północ w dolinie o zmiennej szerokości, dochodzącej miejscami do 3 km szerokości. Dopływy Bugu mają do niej kierunek prostopadły. Rzeka jest nieuregulowana. Bieg rzeki jest kręty, występują liczne starorzecza. Średni przepływ rzeki wynosi około 35 m³/s.

Bug posiada deszczowo - śnieżny ustrój zasilania, z podwójnym maksimum stanu i przepływu wody. Średnia roczna amplituda wahań stanu wody wynosi około 435 cm. W czasie wysokich opadów lub roztopów wiosennych występuje zjawisko powodzi. Zalewaniu może ulegać cała dolina Bugu (np. marzec 1999, kwiecień 2013 r.). W dolinie Bugu taras zalewowy osiąga 1 km szerokości, rzadziej dochodzi do 3 km. Urozmaicają go liczne starorzecza.

W obrębie rzeki występują dwie wyspy. Na mniejszej wyspie (o długości 0,5 km) położonej naprzeciw Kryłowa, znajdują się ruiny zamku z XVI wieku. Poniżej Kryłowa dawne koryto rzeki odcina większą wyspę - Wiśnię, o długości 2,5 km.

Rzeka Bukowa jest głównym dopływem Bugu w Gminie. Rzeka ma swój początek w rejonie Wereszyna. W górnym biegu płynie z zachodu na wschód. W rejonie Smoligowa skręca na północny

– wschód, a następnie na północ. Poniżej ujścia Kacapskiego Rowu rzeka kieruje się na wschód i w Kosmowie uchodzi do Bugu. Dolina rzeki jest słabo wykształcona.

Na podstawie powierzchni zlewni i wielkości odpływu jednostkowego można szacować średni przepływ Bukowej na 0,4 - 0,5 l/s x km². Dopływy Bukowej ukierunkowane są do niej z reguły prostopadle. Największym dopływem jest Kacapski Rów. Charakterystyczną cechą obszaru Gminy jest duża ilość okresowych cieków bez nazwy przechodzących w rowy. W rejonie miejscowości Mircze i w Kryłowie-Kolonii znajduje się system kanałów.

Zlewnia Bukowej odwadnia część środkową Gminy, ok. 50% jej terytorium. Dorzecze jest asymetryczne o dobrze rozwiniętym lewym skrzydle. Jakość wód oraz przepływ rzeki Bukowej nie są kontrolowane. W Wereszynie na rzece Bukowej znajdują się stawy hodowlane.

Prawobrzeżne dopływy rzeki Huczwy odwadniają część zachodnią Gminy. Jakość oraz przepływy cieków nie są kontrolowane.

Działy wodne IV rzędu między Bugiem, Bukową i Huczwą biegną generalnie w kierunku południe - północ. W północno - zachodniej części Gminy, w obszarze wododziałowym Rowu Kacapskiego i dopływów Huczwy dział wodny jest niewyraźny. Odpływ powierzchniowy dezorganizują tu intensywne procesy krasowe. Występują tu licznie zagłębienia bezodpływowe typu wertebów. Łączą się one w większe formy typu uwałów, a te z kolei w również bezodpływowe ślepe doliny krasowe o długości przekraczającej 1 km.

Obszar wód stojących w Gminie jest niewielki, są to zbiorniki naturalne i sztuczne, w większości małe, o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu arów, lub nawet mniejszej.

Niewielkie naturalne zbiorniki wodne genezy krasowej występują w północno - zachodniej części Gminy (Modryń- Kolonia), w rejonie Smoligowa, Mircza, Modryńca, Wiszniowa (Korczunek) i Rulikówki. Woda gromadzi się tu w pojedynczych zagłębieniach to jest wertebach lub zagłębieniach złożonych z wielu, wertebów czyli uwałach i dolinach krasowych. W niektórych woda utrzymuje się przez cały rok, inne są zbiornikami okresowymi.

Do największych naturalnych zbiorników wodnych w Gminie należą starorzecza Bugu. Na tarasie zalewowym Bugu występuje szereg przeważnie półkolistych starorzeczy z wodą o długości do kilkuset metrów. Jedno z ramion Bugu jeszcze nie całkiem odcięte, poniżej Kryłowa składające się z szeregu zakoli, ma długość kilku kilometrów i 15,56 ha powierzchni. Ponieważ drekuje ono dno doliny na znacznym odcinku oraz przyjmuje niewielki dopływ, charakteryzuje się nieznacznym ruchem wody.

Ze sztucznych zbiorników wodnych największe są stawy hodowlane. Kompleksy stawów występują w dolinach Grzędy Sokalskiej oraz na jej przedpołu w takich miejscowościach, jak: Radostów, Stara Wieś, Wiszniów, Wereszyn, Marysin i Tuczapy, gdzie znajduje się największy staw o powierzchni 5,0 ha. Planowane jest odtworzenie w Gminie dawnej, znacznie większej powierzchni stawów. Niewielkie zbiorniki retencyjne: planowane są na Bugu w Kryłowie i na Bukowej w Szychowicach. Sieć sztucznych zbiorników wodnych uzupełniają sadzawki utworzone w gliniankach.

Wody podziemne

W obrębie Gminy Mircze głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom występujący w utworach kredowych. Wodonoścem są tu węglanowe osady kredy górnej mastrychtu, wykształcone w postaci opok marglistych, margli i kredy piszącej. Wody podziemne w utworach kredowych występują na całym obszarze. Głównym kolektorem dla wód podziemnych są szczeliny skał węglanowych powstałe w wyniku procesów tektonicznych. Przebieg stref dyslokacyjnych pokazują doliny rzeczne oraz suche doliny denudacyjne. W stropowej części górotworu, na sieć spękań tektonicznych nakładają się szczeliny pochodzenia wietrzeniowego.

W dolinie Bugu, poza osadami kredowymi, wody podziemne występują w piaskach czwartorzędowych miąższości od kilku do kilkunastu m. W dolinach rzecznych dopływów Bugu można spotkać wody podziemne w 2 – 3 metrowej miąższości aluwialnych osadach czwartorzędowych. Wody w utworach czwartorzędowych występują również w kilkumetrowej miąższości piaskach na równinach denudacyjnych Kotliny Hrubieszowskiej.

W południowej części Gminy, w obrębie Grzędy Sokalskiej, występują wody zawieszono. Utrzymują się one na słabo przepuszczalnej zwietrzelinie kredowej lub w zaglinionych lessach.

Wody poziomu czwartorzędowego i kredowego pozostają w więzi hydraulicznej. Zwierciadło wody ma generalnie charakter swobodny. Pod niewielkim naporem występuje na obszarach, gdzie skały kredowe nie są dostatecznie spękane. W dolinach rzecznych lustro wody występuje od głębokości kilkudziesięciu cm do ok. 2,0 m. Na równinach denudacyjnych Kotliny Hrubieszowskiej głębokość występowania lustra wody waha się od kilkudziesięciu cm do 7,0 m p. p. t. Na powierzchniach lessowych południowej części Gminy waha się od kilku m do ok. 30,0 m. Zwierciadło wód podziemnych ma najwyższe położenie na działle wodnym pomiędzy zlewniami Bukowej i Huczwy. Jego wysokość dochodzi w rejonie Wiszniowa i Andrzejówki do 220 m n. p. m. Poza działem wodnym opada nieznacznie w kierunku zachodnim. Znaczny spadek lustra wody notuje się w kierunku północno – wschodnim, gdzie w dolinie Bugu osiąga ono 180,0 m n. p. m. Amplituda sezonowych wahań zwierciadła wody wynosi w dolinach ok. 0,5 – 1,0 m, natomiast na obszarach wierzchowinowych dochodzi do 3,0 m. Kierunek spływu wód podziemnych pokrywa się w skali lokalnej z nachyleniem terenu. Z obszarów wierzchowinowych wody przemieszczają się ku dolinom rzecznych i zasilają utwory aluwialne. W skali regionalnej wody podziemne części wschodniej i centralnej Gminy spływają w kierunku północno – wschodnim do rzeki Bug, natomiast części zachodniej w kierunku północno – zachodnim do rzeki Huczwy.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się drogą infiltracji opadów atmosferycznych oraz poprzez regionalny dopływ z obszarów wyżej położonych. Wody w utworach czwartorzędowych związane z dolinami rzek występują bardzo płytko, co sprawia, że są bardzo narażone na zanieczyszczenia powierzchniowe. Z tego powodu, niezależnie od kwestii ochrony dolin, nie powinny być wykorzystywane do celów bytowych.

Ze względu na występowanie wychodni kredowych utworów wodonośnych, przepuszczalność warstw powierzchniowych (piaski, lessy) i spękanie skał kredowych, wody podziemne są bardzo podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne. Dotyczy to zarówno obszarów, gdzie na powierzchni terenu występują opoki margliste i margle jak również piaski pylaste na opokach i marglach.

Gmina położenia jest w granicach jednego z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce: Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm - Zamość), obejmującego swym zasięgiem obszar o powierzchni ~ 5 550 km² (Region Kredy Lubelskiej). W roku 2012 Państwowy Instytut Geologiczny dokonał oceny jakości wód podziemnych w jednym punkcie na terenie gminy: źródło Św. Mikołaja w miejscowości Kryłów-Kolonia. Ocena fizykochemiczna wykazała II klasę czystości wód (parametry, które o tym zdecydowały to: azotany, azotyny, wapń, wodorowęglany)

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Bukowa (PLRW200016266189) – Długość rzeki to 23 kilometry, dorzecze rzeki Bukowa zajmuje 198,4 km². Źródło rzeki znajduje się w miejscowości Wereszyn 230 m n.p.m. a jej ujście w miejscowości Kosmów – 178 m n.p.m. Według Raportu WIOŚ rzeka w 2008 roku prowadziła wody w IV klasie czystości m.in. ze względu na liczbę bakterii coli oraz zawiesinę ogólną. Stan rzeki opisuje tabela poniżej:

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Europejski kod JCWP	PLRW200016266189
Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Nazwa JCWP	Bukowa
Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	SW1406
Lokalizacja : Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Kod	2000
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Nazwa	obszar dorzecza Wisły
Lokalizacja: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	RZGW w Warszawie
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Kondrackiego	Równiny Wschodnie (16)
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Illiesa	Równiny Wschodnie (16)
Typ JCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
Status	naturalna część wód
Ocena stanu	zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona
Derogacje*	4(4) - 1
Uzasadnienie derogacji	Stopień zanieczyszczenia wód spowodowanego rodzajem zagospodarowania zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym okresie czasu.

Źródło: RDOŚ, opracowanie własne.

Bużek (PLRW200016266172) Jest to potok zlokalizowany miejscowościach Kryłów i Kryłów-Kolonia. W górnym jego biegu przepływa przez torfowiska i uprawy rolnicze, następnie łączy się w okolicy kryłowskiego kirkutu ze starorzeczem rzeki Bug, następnie wpada do głównej rzeki. Potok jest bardzo zróżnicowany biologicznie, jednak jego stan jest zły.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Europejski kod JCWP	PLRW200016266172
Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Nazwa JCWP	Bużek
Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	SW1405
Lokalizacja : Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Kod	2000
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Nazwa	obszar dorzecza Wisły
Lokalizacja: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	RZGW w Warszawie
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Kondrackiego	Równiny Wschodnie (16)
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Illiesa	Równiny Wschodnie (16)
Typ JCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
Status	silnie zmieniona część wód
Ocena stanu	zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Derogacje*	brak
Uzasadnienie derogacji	brak

Źródło: RDOŚ, opracowanie własne.

Dopływ z Małkowa (PLRW2000162661718) Potok (nazwa nieoficjalna „Struga”) ma swoje źródła w miejscowości Małków na wysokości ok 220 m n.p.m. przepływa przez miejscowość Prehoryle. Całkowita długość to 5 kilometrów i przebiega głównie przez obszary rolnicze. Przed wykonaniem melioracji w dorzeczu Strugi znajdowały się naturalne bagna.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Europejski kod JCWP	PLRW2000162661718
Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Nazwa JCWP	Dopływ z Małkowa

Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	SW1405
Lokalizacja : Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Kod	2000
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Nazwa	obszar dorzecza Wisły
Lokalizacja: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	RZGW w Warszawie
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Kondrackiego	Równiny Wschodnie (16)
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Illiesa	Równiny Wschodnie (16)
Typ JCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
Status	silnie zmieniona część wód
Ocena stanu	zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Derogacje*	brak
Uzasadnienie derogacji	brak

Źródło: RDOŚ, opracowanie własne.

Bug od granicy RP do Huczwy (PLRW200021266199) Na obszarze tej rzeki zlokalizowano punkt pomiarowy w miejscowości Kryłów: Lokalizacja punktu długość i szerokość geograficzna: 24,06153 50,68272, pomiaru dokonano 12.06.2012r. Klasa (na podstawie rozp.Dz.U. 2002, Nr 55,poz.498-pierwiastki, TZO) – osady niezanieczyszczone, Klasa (geochemiczne) – osady niezanieczyszczone, Klasa (biochemiczne) - osady sporadycznie szkodliwie oddziałujące na organizmy żywe.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Europejski kod JCWP	PLRW200021266199
Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Nazwa JCWP	Bug od granicy RP do Huczwy
Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	SW1405
Lokalizacja : Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Kod	2000
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Nazwa	obszar dorzecza Wisły
Lokalizacja: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	RZGW w Warszawie
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Kondrackiego	Równiny Wschodnie (16)
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Illiesa	Równiny Wschodnie (16)
Typ JCWP	Wielka rzeka nizinna (21)
Status	naturalna część wód
Ocena stanu	zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona
Derogacje*	4(4) - 1
Uzasadnienie derogacji	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Źródło: RDOŚ, opracowanie własne.

Dopływ ze Starej Wsi (PLRW2000162662369) dopływ rzeki Huczwa ma długość 13 km.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Europejski kod JCWP	PLRW2000162662369
Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP): Nazwa JCWP	Dopływ ze Starej Wsi
Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	SW1409
Lokalizacja : Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Kod	2000
Lokalizacja: Obszar dorzecza: Nazwa	obszar dorzecza Wisły
Lokalizacja: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	RZGW w Warszawie

Lokalizacja: Ekoregion: wg. Kondrackiego	Równiny Wschodnie (16)
Lokalizacja: Ekoregion: wg. Illiesa	Równiny Wschodnie (16)
Typ JCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
Status	silnie zmieniona część wód
Ocena stanu	zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Derogacje*	brak
Uzasadnienie derogacji	brak

Źródło: RDOŚ, opracowanie własne.

PLGW2300109 Jednolita Część Wód Podziemnych – cały obszar gminy Mirce znajduje się w obszarze wód podziemnych JCWP PLGW2300109. Stan tego zasobu określa się jako dobry. (zbiornik główny GZWP 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość) wiek utworu: Cr3 – kreda górna).

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja					Ocena stanu		Ocena ryzyka	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Obszar dorzecza		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	Ekoregion	ilościowego	chemicznego			
			Kod	Nazwa							
PLGW2300109	109	region wodny Środkowej Wisły	2000	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Warszawie	Równiny Wschodnie (16)	dobry	dobry	niezagrożona	brak	brak

Źródło: Lokalizacja punktów pomiarowych osadów wodnych w województwie lubelskim w 2011 roku oraz wyniki oceny według 3 kryteriów (źródło: PIG)

Źródło przy kapliczce Św. Mikołaja w Kryłowie – Kolonii – W 2013 roku zostały przeprowadzone badania jakości wody, klasę czystości źródła określono na II stopień.

Dorzecze / zlewnia rzeki	Lokalizacja Źródła	Użytkowanie terenu	Ocena fizykochemiczna wody		Azotany mg/l
			klasa	Wskaźniki decydujące o klasie	
Bużek / Bug	Kryłów-Kolonia	Grunty orne, gospodarka rozdrobniona	II	Wapń – III klasa, Wodorowęglany – III klasa	1,58

Źródło: Lokalizacja źródła i ocena jakości wód WIOŚ Lublin 2013

Surowce mineralne

Na terenie Gminy występują surowce energetyczne oraz surowce do produkcji materiałów budowlanych.

Do surowców energetycznych należą karbońskie złoża węgla kamiennego, będące przedłużeniem Zagłębia Lwowsko - Wołyńskiego na terenie Ukrainy. Występują one na głębokości 400 – 700 m, a miąższość pokładów węgla waha się od 0,10 m do 1,20 m. Słabo rozpoznane są złoża ropy naftowej i gazu ziemnego występujące w utworach dewonu.

W dnach dolin w zachodniej i północno - zachodniej części Gminy występują niewielkie złoża torfu. Ze względu na małe miąższości nie przekraczające 1,0 m eksploatacja ich nie jest nieopłacalna. W przeszłości na niewielką skalę były one eksploatowane w rejonie Kryłów-Kolonia.

Na terenie Gminy powszechnie występują surowce skalne do produkcji materiałów budowlanych. Są to surowce węglanowe, ilaste oraz kruszywo naturalne.

Surowce węglanowe reprezentowane przez margle kredowe, opoki margliste i kredę piszącą nie były dotychczas przedmiotem zainteresowania górniczego. Na terenie Gminy skały te występują na powierzchni lub pod cienką pokrywą osadów czwartorzędowych.

W południowej części oraz w licznych płatach, w środkowej i wschodniej części Gminy rozprzestrzenione są surowce ilasto - gliniaste do produkcji ceramiki budowlanej: lessy, gliny, ily

i mułki. Do końca lat siedemdziesiątych eksploatowane były do wyrobu cegły w rejonie miejscowości: Szychowice, Kryłów, Prehoryłe, Stara Wieś oraz do niedawna w Łaskowie. Część wyrobisk została zrehabilitowana. Złoża lessów zaglininych przydatnych do produkcji cegły palonej pełnej zlokalizowane są w południowej części Gminy.

Kruszywo naturalne reprezentowane jest przez piaski tarasów akumulacyjnych wykształconych w postaci piasków drobno - i średnioziarnistych często pylastych lub pyłów piaszczystych. Perspektywiczny rozwój bazy wydobywczej piasków może wystąpić w rejonie miejscowości: Lipowiec i Miętkie oraz na tarasie nadzalewowym dopływu Huczwy w Tuczapach i Mołożowie.

Na terenie Gminy nie prowadzi się przemysłowej eksploatacji surowców mineralnych. Występuje tutaj kilka punktów niekontrolowanej eksploatacji piasków na lokalne potrzeby gospodarcze. Mała ilość punktów sezonowej eksploatacji jest potwierdzeniem ograniczonej możliwości pozyskiwania surowców.

Powietrze atmosferyczne

Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym uzależnione jest od lokalnej i napływowej emisji zanieczyszczeń, warunków klimatycznych oraz topografii terenu. Głównym źródłem informacji na temat stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest obserwacja zmian zachodzących w ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza oraz stężeń zanieczyszczeń powietrza i opadów atmosferycznych.

Gmina Mircze przynależy do strefy lubelskiej (o kodzie PL.0602). Strefę lubelską tworzy cały obszar województwa z wyłączeniem aglomeracji lubelskiej. W roku 2013 WIOŚ w Lublinie dokonał pomiaru zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia. Klasyfikacja objęła między innymi ocenę poziomu substancji takich jak: dwutlenek węgla, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM10 i PM2,5 ołów, ozon, tlenek węgla, benzen, bezo(a)piren, arsen, nikiel i kadm. Na podstawie uzyskanych wyników pomiarów, strefę lubelską zakwalifikowano do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinne stężenia pyłów PM10 (szczególnie w miastach Puławy, Kraśnik i Zamość) oraz pyłu PM2,5. W badanej strefie żadna z analizowanych substancji nie przekroczyła dopuszczalnej wartości. Pod względem kryterium ochrony roślin obszar należy do klasy A. W związku z tym Zarząd Województwa Lubelskiego 25 listopada 2013 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy lubelskiej”.

Hałas

Hałas jest jednym z najbardziej uciążliwych czynników wpływających na środowisko i samopoczucie. Długotrwałe narażenie na działanie nadmiernego hałasu wywołuje szereg dolegliwości łącznie z możliwością częściowej lub całkowitej utraty słuchu. W związku z tym identyfikacja źródeł hałasu, cykliczne pomiary oraz działania w kierunku utrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu są koniecznością.

Ze względu na źródło powstawania hałasu, na terenie miasta wyróżniono:

hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego,

hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej,

hałas przemysłowy, którego źródłem są urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych.

Najbardziej narażeni na działanie hałasu komunikacyjnego są mieszkańcy budynków położonych w pobliżu szlaków drogowych. Na poziom hałasu ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów, a także z parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą: natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym, struktura ruchu (udział pojazdów

osobowych i ciężarowych), średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny, płynność ruchu, rodzaj i stan nawierzchni. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zamieszkałych.

Poziomy dźwięku środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 75-90 dB. Przekraczają tym samym dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 65 dB w porze dziennej i 55 dB w porze nocnej.

Dane szacunkowe wskazują, że znaczna część społeczeństwa narażona jest na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach, związany z zastosowania materiałów i konstrukcji budowlanych, nie stanowiących bariery dla przenikania hałasu. Poza źródłami hałasu pochodzącymi z wnętrza budynków wielorodzinnych i jednorodzinnych, źródłem hałasu osiedlowego mogą być pojazdy przemieszczające się po lokalnych drogach oraz parkujące na parkingach zlokalizowanych przeważnie bezpośrednio przy budynkach mieszkalnych. Źródłem hałasu powodującego uciążliwości może być również lokalizacja zakładów usługowych o podwyższonej emisji hałasu, np. restauracje, usługi rzemieślnicze.

Kolejnym źródłem hałasu jest hałas przemysłowy, który stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z obszarami przemysłowymi, a także w przypadku niewłaściwej lokalizacji zakładów przemysłowych i usługowych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. System lokalizacji nowych inwestycji oraz potrzeba sporządzania ocen oddziaływania na środowisko, kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielki rozmiar, istnieją możliwości techniczne ograniczenia emisji hałasu do środowiska przez stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych urządzeń, czy zwiększenie izolacji akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas.

Na obszarze powiatu hrubieszowskiego, do którego należy gmina Mircze w zakresie uciążliwości akustycznej WIOŚ w Lublinie w latach 2009-2012 stwierdził przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego zarówno w porze dnia jak i nocy. Przekroczenia wahały się w porze dnia od 1,4 do 12,1 dB, a w porze nocy od 2,5 do 9,7 dB.

Promieniowanie elektromagnetyczne

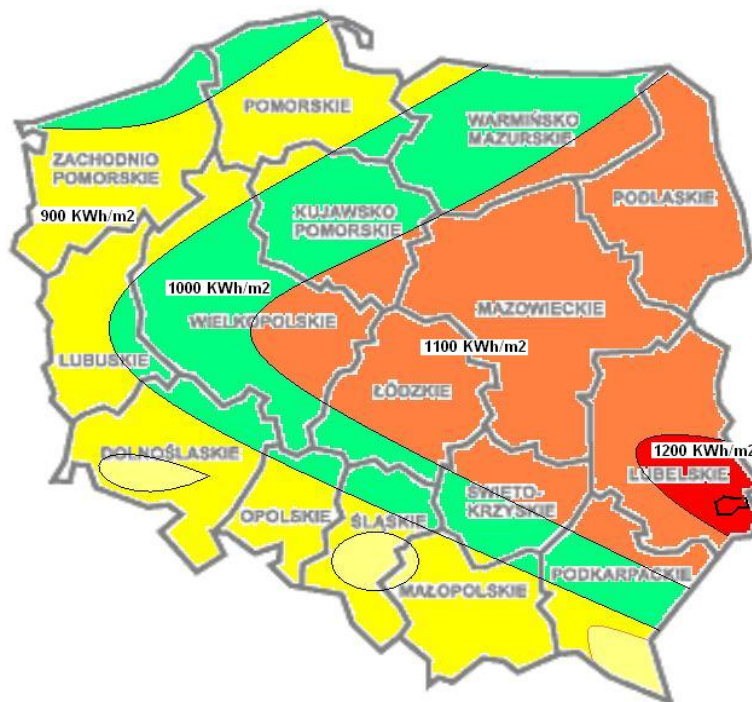
Źródłem pól elektromagnetycznych, na terenie gminy, są przeważnie urządzenia i linie energetyczne. Ponadto zlokalizowane są tu też inne źródła promieniowania, takie jak liczne urządzenia radiokomunikacyjne, radiolokacyjne i radionawigacyjne, a wśród nich stacje bazowe telefonii komórkowej (4 maszty) i telefony komórkowe oraz urządzenia elektryczne w zakładach pracy i gospodarstwach domowych. Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (instalacja), w którym następuje przepływ prądu.

W roku 2013 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie przeprowadził badania w 45 punktach pomiarowych na terenie całego województwa. Na terenie powiatu hrubieszowskiego wytypowano do badań jeden punkt - osiedle Sławęcín. Wartość pomiaru wielkości fizycznej charakteryzującej promieniowanie elektromagnetyczne wyniosła 0,14 V/m. Na podstawie pomiarów nie stwierdzano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Usłonecznienie

Obszar gminy Mircze charakteryzuje się największym w Polsce usłonecznieniem. Usłonecznienie jest to czas, w którym promieniowanie słoneczne dochodzi bezpośrednio do powierzchni terenu, co obrazuje mapa – usłonecznienie w Polsce, opracowanie własne wykonane na podstawie danych meteorologicznych. Wartość usłonecznienia sięga powyżej 1200 KWh/m².

Ten zasób może w przyszłości odegrać główną rolę w produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.

Usłonecznienie wg. danych IMGW, opracowanie własne 2015

Gleby

Na terenie Gminy Mircze występują głównie czarnoziemy, gleby brunatne oraz rzadziej gleby pseudobielicowe wykształcone na utworach lessowych, lessopodobnych, pyłowych i piaszczystych oraz rędziny powstałe ze skał górnej kredy (mastrychtu). W dolinach rzecznych i obniżeniach dolinnych występują gleby bielicowe, czarne ziemie, mady oraz gleby organiczne: mułowo – torfowe, torfowo – murszowe i torfowe. Wszystkie te gleby mają wysokie wartości przyrodnicze i użytkowe, a wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej Gminy Mircze wynosi 75,2 punktu.

Gleby w Polsce podzielono na kompleksy. Tworzą one typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Kompleksy obejmują takie zespoły różnych gleb, które wykazują zbliżone właściwości i mogą być w podobny sposób wykorzystywane do uprawy określonych grup roślin, które znajdą tam optymalne warunki wzrostu i plonowania.

Udział poszczególnych kompleksów przydatności rolniczej gleb w powierzchni użytków rolnych gminy Mircze przedstawia się następująco:

Kompleksy glebowe gminy Mircze		
kompleks 1 — pszenne bardzo dobry	4 689 ha	28,00%
kompleks 2 — pszenne dobry	9 682 ha	57,70%
kompleks 3 — pszenne wadliwy	163 ha	1,00%
kompleks 4 — żytni bardzo dobry (pszenno - żytni)	465 ha	2,80%
kompleks 5 — żytni dobry	758 ha	4,50%
kompleks 6 — żytni słaby	304 ha	1,80%
kompleks 8 — zbożowo – pastewny mocny	694 ha	4,20%

kompleks 1z — użytki zielone b. dobre i dobre	55 ha	1,90%
kompleks 2z — użytki zielone średnie	2 391 ha	82,80%
kompleks 3z — użytki zielone słabe i bardzo słabe	443 ha	15,30%

Wśród gruntów ornyczych największy procent stanowi kompleks pszenno-dobry (2) i pszenno-bardzo-dobry (1), a wśród użytków zielonych przeważa kompleks 2z.

Kompleks pszenno-bardzo-dobry obejmuje najlepsze gleby naszego kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o odczynie obojętnym, głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, a równocześnie magazynujące duże ilości wody. Gleby te występują w terenach płaskich lub na bardzo łagodnych pochyłościach, nie wymagają regulacji stosunków wodnych i są łatwe do uprawy. Osiąga się na nich wysokie plony, nawet najbardziej wymagających roślin. Łatwo nabywają i zachowują cechy wysokiej kultury.

Gleby zaliczane do kompleksu pszenno-dobrego przypominają na ogół gleby kompleksu pszenno-bardzo-dobrego. Zasadnicza różnica polega na tym, że w tym kompleksie żyzność gleb uległa pewnemu obniżeniu z następujących przyczyn: mniejsza miąższość poziomu próchnicznego, silniejsze odwapnienie gleby, słabsza strukturalność gleby, na ogół cięższy skład granulometryczny, możliwość częściowego, bardzo słabego oglejenia w obrębie dolnych części profilu glebowego, niekiedy położenie umożliwiające powolny rozwój procesów erozyjnych lub utrudniające spływ wód wiosennych i opóźniające prace polowe.

Fauna i flora

Według waloryzacji obszarów faunistycznych Zamojszczyzny („Studia ośrodka dokumentacji fizjograficznej - tom XX - Badania i waloryzacja faunistyczna Zamojszczyzny" praca zbiorowa pod kierunkiem Z. Głowacińskiego) większość Gminy tworzą obszary o wartości ponadprzeciętnej i wysokiej (dolina Bugu).

W systemie obszarów faunistycznych występuje:

- fauna kserotermiczna i stepowa,
- fauna puszczańska,
- fauna łąkowo - zaroślowa.

Obszary z siedliskami kserotermicznymi w większości zajęte zostały pod użytkowanie rolne. Dziś pozostały w stanie pół naturalnym jedynie fragmenty tego typu ekosystemów (skarpy, obrzeża dróg, miedze, nieużytki). Na siedliskach kserotermicznych występują interesujące grupy owadów np. pszczołowatych, a w niektórych miejscach - żoła, rzadki ptak obszarów południowych i południowo – wschodnich.

Fauna puszczańska posiada wartościowe zoocenozy: łosia, jelenia, bociana czarnego. Nad Bugiem znajdują się miejsca występowania żółwia błotnego, a w południowo – wschodnim fragmencie Gminy błotniaka stawowego.

Fauna łąkowo - zaroślowa zajmuje większe lub mniejsze powierzchnie nad niemal wszystkimi ciekami wodnymi Gminy Mirce, najwartościowsze ostoje znajdują się nad Bugiem (bręczka, remiz, potrzos). W obszarze podmokłych łąk i obrośniętych krzewami starorzeczy występuje derkacz, pliszka żółta, słowik szary, cyraneczka. Charakteryzowane typy siedliskowe, spełniają również niezwykle ważną rolę, jako tereny wypoczynkowe i żerowe zwierząt migrujących, zwłaszcza ptaków. Dotyczy to głównie obszarów leśnych, nadrzecznych i zbiorników wodnych. Rozwinięte ciągi bagienno - leśne dolin rzecznych, zbiorowiska leśne, miedze, remizy śródpolne,

wąwozy, pojedyncze skarpy znacząco wpływają na utrzymanie ciągłości występowania wielu gatunków fauny, jak i jej gatunkową różnorodność.

Faunę leśną reprezentują jelenie, sarny, wydry, borsuki, dziki, lisy, zające oraz bociany i żurawie. W Gminie Mircze stwierdzono dotychczas występowanie 38 gatunków ssaków. Wykładnikiem wysokiej żyzności siedlisk jest bardzo wysoka liczebność drobnych ssaków - kretów, gryzoni (norników i chomików na polach, nornic w lasach) oraz drobnych ssaków drapieżnych (łasice). Wynikiem tego jest wysoka liczebność organizmów na wyższych piętrach troficznych, np. ptaków drapieżnych.

Na terenie Gminy Mircze stwierdzono występowanie następujących chronionych i rzadkich gatunków zwierząt:

- bóbr europejski (*Castor fiber*)
- wydra (*Lutra lutra*) – pojedyncze obserwacje zarówno na Bugu jak i jego starorzeczach
- borsuk (*Meles meles*)
- jenot (*Nyctereutes procyonoides*)
- orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*) – występuje w lasach stanowiących ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunków – wg J. Wójciaka ok. 16 – 20 par
- czapla siwa (*Ardea cinerea*) – czaplincic liczny, ponad 100 gniazd zajętych
- kania czarna (*Milvus migrans*) – pojedyncze stanowisko objęte ochroną strefową
- krogulec (*Accipiter nisus*)
- sowa uszata (*Asio otus*)
- bocian czarny (*Ciconia nigra*) – 4 pary lęgowe
- żoła (*Merops apister*)
- żuraw (*Grus grus*) – pojedyncza obserwacja
- zaskroniec (*Natrix natrix*) – występuje w młodnikach z próchniejącymi kłodami starych topoli

Dolina Bugu jest również bardzo istotnym szlakiem wędrówek ptaków. Szczególnie wiosną zatrzymuje się na rozlewiskach Bugu wiele kaczek, siewkowców, czapli i innych ptaków wodnych. Duże znaczenie doliny Bugu dla ptaków lęgowych i przelotnych wynika z jej charakteru. Mimo, że naturalne lasy lęgowe zostały w większości wycięte i zastąpione przez łąki i pastwiska, koryto rzeki nie uległo istotnym zmianom i wciąż stanowi doskonałe miejsce lęgowe i bogate żerowisko. Charakterystycznymi ptakami dominującego w Gminie krajobrazu rolniczego są: przepiórka, kłaskawka, potrzaszcz i ortolan. Innym ciekawym gatunkiem rozszerzającym na północ zasięg występowania jest dzięcioł białoszyi. Jest to gatunek związany z siedliskami antropogenicznymi. Często gnieździ się w sadach, parkach w samotnych drzewach przydrożnych. Podobnie jak żoła jest charakterystyczny dla południowo - wschodniej Polski. Charakterystycznym gatunkiem dla terenów użytkowanych rolniczo jest bocian biały. Dodatkowo na terenie Gminy Mircze stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków: Bąk *Botaurus stellaris*, Bąk *Botaurus stellaris*, Krogulec *Accipiter nisus*, Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, Orzełek *Hieraetus pennatus*, Batalion *Philomachus pugnax*, Kulik wielki *Numenius arquata*, Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*, Rybitwa białoskrzydła *Ch. Leucopterus*.

Na zboczach doliny Bugu wśród gadów licznie występuje jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*). Na terenie Gminy stwierdzono występowanie następujących chronionych gatunków płazów: kumaka nizinnego (*Bombina bombina*), grzebiuszki ziemnej (*Pelobates fuscus*), ropuchy szarej (*Bufo bufo*), rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*), żaby moczarowej (*Rana arvalis*) oraz żaby trawnej (*Rana temporaria*).

Na terenie Gminy Mircze stwierdzono 55 gatunków motyli dziennych, co stanowi prawie 37% fauny Polski. Niewielkie bogactwo gatunkowe wynika z małej różnorodności naturalnych środowisk oraz

z silnie antropogenicznego charakteru większości biotopów łąkowych i leśnych na badanym obszarze. Na terenie Gminy występują trzy gatunki chronione. Należy do nich paź królowej (*Papilio machaon*), który zamieszkuje suche otwarte tereny oraz dwa gatunki mieniaków - strużnik (*Apatura ilia*) i tęczowiec (*Apatura iris*) - związane ze środowiskiem leśnym. Ponadto na omawianym obszarze znajdują się stanowiska 8 gatunków wpisanych na czerwoną listę. Wśród nich z kategorii E - wymierające, stwierdzono pokłonnika osinowca (*Lirnenitis populi*), który ma dogodne warunki do rozwoju w żyznych lasach z dużym udziałem osiki (w tym typie środowiska rozwija się również chroniony mieniak strużnik). Z gatunków narażonych na wyginiecie występuje czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), jedyny gatunek w Gminie chroniony Konwencją Berneńską, który był obserwowany na wilgotnych torfiastych łąkach w okolicy Kryłowa i Mołożowa

Leśnictwo

Leśnictwo w gminie Mircze	Jednostka miary	2014
LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI		
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	3035,26
lesistość w %	%	12,7
grunty leśne publiczne ogółem	ha	2297,86
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2294,49
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2293,87
grunty leśne prywatne	ha	737,40
Powierzchnia lasów, lasy ogółem	ha	2993,16
las publiczne ogółem	ha	2255,76
las publiczne Skarbu Państwa	ha	2252,39
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2251,77
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	0,62
las publiczne gminne	ha	3,37
las prywatne ogółem	ha	737,40
Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia		
zalesienia lasy prywatne ogółem	ha	1,70
zalesienia w % powierzchni ogółem	%	0,0
LASY PRYWATNE I GMINNE		
Powierzchnia gruntów leśnych		
las ogółem	ha	740,77
grunty leśne prywatne ogółem	ha	737,40
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	731,40
grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych	ha	5,00
grunty leśne gminne lasy ogółem	ha	3,37
Odnowienia i zalesienia		
las prywatne - ogółem	ha	1,7
zalesienia ogółem	ha	1,7
las prywatne	ha	1,7
Pozyskanie drewna (grubizny)		
las prywatne - ogółem	m3	966

Dane GUS/opracowanie własne 2014

3. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Według danych GUS na koniec 2013 r. na terenie gminy obszary chronione zajmowały 4307,5 ha powierzchni gminy.

Obszary chronione na terenie gminy Mircze:

Dolhobyczowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny leżące w dolinie Bugu z dużą ilością meandrów i charakteryzuje się znacznym udziałem lasów. Dolhobyczowski OChK jest także miejscem występowania ciekawych i unikalnych gatunków roślin i zwierząt. Wśród roślin warto wymienić: zawilec wielokwiatowy, wawrzynek wilczelyko, lilię złotogłów, przytulię polską, czy trzmielinę brodawkowatą. W świecie zwierząt na uwagę zasługują ptaki drapieżne takie jak: orlik krzykliwy, jastrząb gołębiarz, pustułka i puszczyk oraz wyjątkowo duża populacja bociana białego. Lasy obszaru to głównie siedliska lasu świeżego, mieszanego i olsu, będące doskonałym miejscem na ostoje łosia - gatunku, którego zagęszczenie na tym terenie znacznie przewyższa średnią krajową. Na rzece Bug oraz w rowach melioracyjnych coraz częściej spotyka się bobra europejskiego. W obrębie Dolhobyczowskiego OChK znajduje się wiele zabytków historycznych i kulturowych. Wśród nich na uwagę zasługują: zespół pałacowo-parkowy w Dolhobyczowie z połowy XIX w., cerkiew w stylu rosyjsko-bizantyjskim z początku XX wieku w Dolhobyczowie, kościoły neogotyckie w Dolhobyczowie i Kryłowie, ruiny zamku w Kryłowie z XVI w., murowany pałac w Gołębiu z 1902 r. Obszar jest wpisany do Katalogu Elementów regionalnego systemu ochrony przyrody i krajobrazu w aktualnym Planie Zagospodarowania Województwa Lubelskiego

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu - wschodnia granica OChK biegnie wzdłuż granicy z Ukrainą, na całej długości (59,5km) opierając się na rzece Bug. Granica południowa OChK pokrywa się z północną granicą Dolhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Najbardziej czytelnym elementem krajobrazu jest dolina Bugu i sama rzeka Bug, która na odcinku Kryłów - Horodło wyznacza wschodnią granicę Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Liczne zakola, meandry koryta i naturalny charakter rzeki wpływają na jej wartość fizjograficzną i przyrodniczą. Na terenie OChK występuje około 100 gatunków roślin, w tym większość jest chronionych. Także wiele gatunków zwierząt znalazło tam sobie warunki do życia m.in.: borsuk, kuna, sarna, lis, bóbr europejski. Ze środowiskiem wodnym powiązane są liczne gatunki ptaków. W Kosmowie i okolicy występuje największa w tym regionie kolonia czapli siwej zwanej „Czapliniec”. Na terenie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu występują różnego rodzaju formy ochrony są to miejsca o najwyższej wartości przyrodniczej. Utworzono tam dwa użytki ekologiczne: - „Jezioro Kacapka” - pochodzenia krasowego, miejsce gniazdowania wielu gatunków ptaków - „Błonia Nadbużańskie” - stanowisko susła perełkowatego, bobra europejskiego, a także roślina, która jest wpisana do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin - żmijowiec północny. Tereny wzdłuż Bugu znajdują się w obrębie europejskiej sieci obszarów chronionych „Natura 2000”, a cały odcinek rzeki w obrębie OChK wchodzi w skład obszarów specjalnej ochrony ptaków pod nazwą „Dolina Środkowego Bugu” (PLB 060003). Część obszarów pokrywa się również z projektowanym specjalnym obszarem ochrony siedlisk „Zachodniowołyńska Dolina Bugu” - PLH 060035. Ponadto na terenie gminy zlokalizowanych jest 6 obszarów Natura 2000. Obszar jest wpisany do Katalogu Elementów regionalnego systemu ochrony przyrody i krajobrazu w aktualnym Planie Zagospodarowania Województwa Lubelskiego.

PLH0600035 Zachodniowołyńska Dolina Bugu - ostoja obejmuje dwa lewobrzeżne fragmenty doliny Bugu, które ciągną się aż do granicy państwowej. W przeważającej części teren pokrywają wielogatunkowe, ekstensywnie użytkowane łąki oraz pastwiska. Jest to bardzo ważny obszar dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 6 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, które zajmują ponad połowę obszaru. Teren pokrywają bardzo dobrze wykształcone murawy kserotermiczne (obszar z roślinnością ciepłolubną, stepową), które stanowią środowisko występowania bogatej fauny owadów, m.in. 176 gatunków ryjkowców oraz owadów z rodziny pszczołowatych. Jest to również miejsce występowania żołą - ptaka objętego ochroną gatunkową w Polsce oraz kolonii susła perełkowanego. Poza tym, wśród gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej zidentyfikowano występowanie m.in. bociana białego i czarnego, rybitwy białowąsej, orlika krzykliwego, bobra europejskiego, wydry czy kumaka nizinnego. Cała dolina Bugu jest uznawana za bardzo istotny obszar w „Panaeuropejskiej strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej”, jest jednym z 10 systemów rzecznych Europy, którym nadaje się priorytet ochrony środowiska przyrodniczego. Stanowi on swego rodzaju schronienie, w postaci korytarza ekologicznego, czyli szlaku komunikacyjnego dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Jest to miejsce występowania roślin objętych ochroną gatunkową, takich jak miłek wiosenny, zawilec wielkokwiatowy, goryczka krzyżowa, grąźel żółty, grzybień biały, czy pierwiosnek lekarski.

PLB060011 Ostoja Tyszowiecka - ostoja leży w makroregionie Wyżyny Wołyńskiej, w mezoregionie Kotliny Hrubieszowskiej. Obejmuje fragment środkowego biegu rzeki Huczwy. Kotlina Hrubieszowska jest regionem wybitnie rolniczym, gdzie grunty rolne zajmują 80% powierzchni. Cechuje ją występowanie żyznych gleb wykształconych na lessowym podłożu. Krajobraz cechuje mozaika siedlisk, wynikająca ze zróżnicowania podłoża i sposobu użytkowania. Ostoja pozbawiona jest zwartych powierzchni lasów, jedynie we wschodniej części ostoi zachowały się ich małe fragmenty. Na utworach kredowych lub piaszczystych w stale wilgotnych obniżeniach wykształciły się torfy. Znaczna część obu dolin pokrywają ekstensywnie użytkowane łąki. Powierzchnie pokryte piaskami porastają bory sosnowe z domieszką drzew liściastych. Żyźniejsze siedliska zajmują lasy łąkowe, a w bezpośrednim sąsiedztwie dolin rzecznych - olsy. Obie rzeki zostały uregulowane i pogłębione. W górnym biegu Sieniochy znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych, na których prowadzona jest ekstensywna gospodarka rybacka. W ostoi stwierdzono występowanie, co najmniej 24 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Derkacz, rybitwa białowąsa oraz dzięcioł białoszyi kwalifikują ostoję do międzynarodowych ostoi ptaków. Na terenie ostoi występuje również 9 gatunków wymienionych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt, jako ptaki zagrożone. Ostoja jest także jednym z kilku miejsc gniazdowania na terenie Polski orzełka włochatego. Występują tu także: bąk, bączek, kania ruda, orlik krzykliwy, orzełek, zielonka, dubelt, podróżniczek.

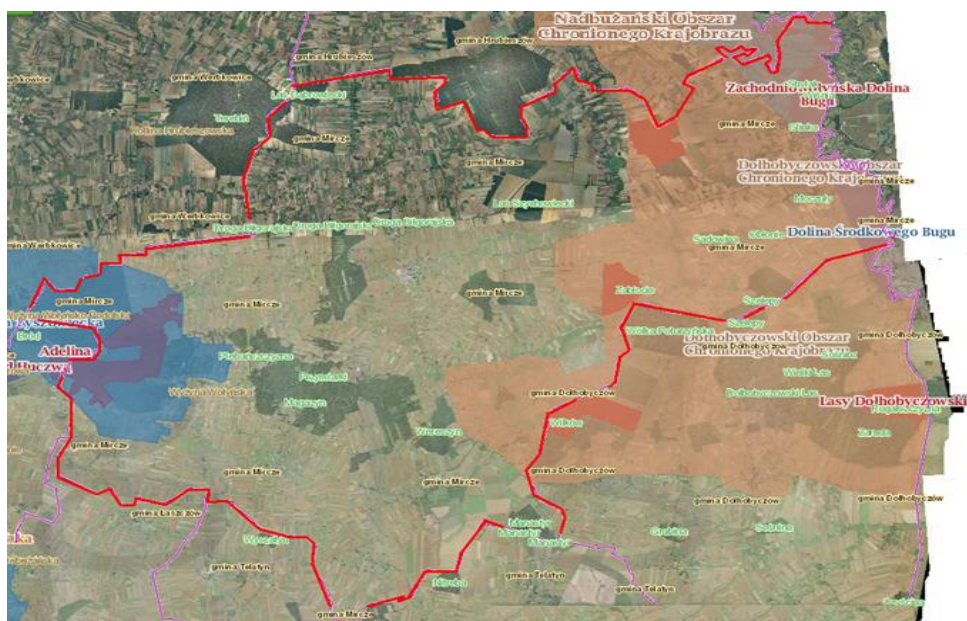
PLB060003 Dolina Środkowego Bugu - ostoja obejmuje długi fragment naturalnej doliny Bugu wyciętej w równinach Polesia Wołyńskiego i Polesia Podlaskiego, stanowiącej na tym odcinku granicę państwa - między Gołębiami (miejsce gdzie Bug wpływa na teren Polski) a Terespołem. Rzeka na obszarze ostoi płynie głęboko wciętym korytem, występują tu liczne meandry i starorzecza, a także kilkumetrowej wysokości skarpy brzegowe. Znaczna część gruntów dolinie zajęta jest przez łąki i zdegradowane lasy nadrzeczne oraz zarośla wierzbowe. Występują tu również pola uprawne. W ostoi stwierdzono co najmniej 22 gatunki ptaków wymienianych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w tym 9 wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Do lęgów przystępuje tu przynajmniej 1% krajowej populacji: błotniaka łąkowego, bociana białego, derkacza, dzięcioła białogrzbiatego, rybitwy białowąsej, rybitwy czarnej, rybitwy białoskrzydłej, zimorodka, piskliwca, krwawodzioba i

rycyka. Ostoje zasiedla również ponad 5% krajowej populacji brzegówki, czyli ponad 10 tys. par. Ponadto w ostoji stwierdzono 8 gatunków ptaków migrujących wpisanych do załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Stwierdzono w nim również wysokie zagęszczenia bąka, błotniaka stawowego, podróżniczka i jarzębatki. Prócz cennych gatunków ptaków, obszar jest również ostoją wielu innych rzadkich zwierząt i roślin, w tym jednego gatunku rośliny naczyniowej wpisanej do załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

PLH060104 Lasy Mirczańskie - niewielki kompleks leśny na skraju doliny Bugu. Teren płaski, podłoże stanowią gleby brunatne. W otoczeniu rozdrobnione grunty orne i użytki zielone w rozległej dolinie Bugu. Obszar wyznaczony w celu ochrony typowo wykształconego grądu subkontynentalnego w odmianie wołyńskiej. Drzewostany różnowiekowe, runo wykształcone w formie wzorcowej. W lukach, przy drogach leśnych i na obrzeżu lasu niewielkie fragmenty ciepłolubnych dąbrów.

PLH060084 Adelina - ostoja położona jest w Kotlinie Hrubieszowskiej (Wyżyna Wołyńska), w sąsiedztwie doliny Huczwy, bezpośredniego dopływu Bugu. Ostoja obejmuje część kompleksu leśnego oraz śródleśne i przyleśne łąki w dolinkach dopływu Huczwy gdzie występują licznie gatunki rzadkie i chronione. Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) oraz grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny {Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum}.

PLH060103 Lasy Dołhobyczowskie - obszar składa się z trzech fragmentów kompleksów leśnych w leśnictwach Dołhobyczów (las Dołhodeby) i Witków (las Zabłocie i część uroczyska Witków). Teren płaski, lasy otoczone przez grunty orne i niewielkie powierzchnie łąk. Obszar wyznaczony w celu ochrony typowo wykształconych grądów subkontynentalnych w odmianie wołyńskiej, który zajmuje 88% powierzchni obszaru. Dominują dojrzałe drzewostany z dominującym dębem bezszypułkowym. Runo wykształcone we wzorcowej formie. Luki, obrzeża dróg leśnych i brzegi lasów zajmują niewielkie płyty ciepłolubnych dąbrów. Łęgi olszowo-jesionowe zajmują 10% powierzchni. Zaznacza się w nich trwający od kilku lat proces chorobowego zamierania jesionów. W uroczysku Dołhodeby na trzech fragmentach śródleśnych łąk trzęślicowych występują rzadkie gatunki motyli.

Obszary chronione na terenie gminy Mircze źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

Ochrona przyrody - siedliska przyrodnicze na terenie gminy Mirce

Dyrektywa siedliskowa wymienia typy europejskich siedlisk przyrodniczych, które są zagrożone wyginięciem i zobowiązuje państwa Unii Europejskiej do ich ochrony m.in. w obszarach Natura 2000. Na tych obszarach obowiązuje zakaz "podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych" i został wpisany w art. 33 ustawy o ochronie przyrody. Zakaz nie obowiązuje tylko w określonych sytuacjach i pod określonymi w ustawie wyjątkami. Zakres koniecznych działań ochronnych określają plany ochrony obszaru Natura 2000. Przepisy dają możliwość wsparcia finansowego lub wypłaty odszkodowań użytkownikom gruntów w przypadku strat związanych z ochroną siedlisk (m.in. w ramach programu rolnośrodowiskowego).

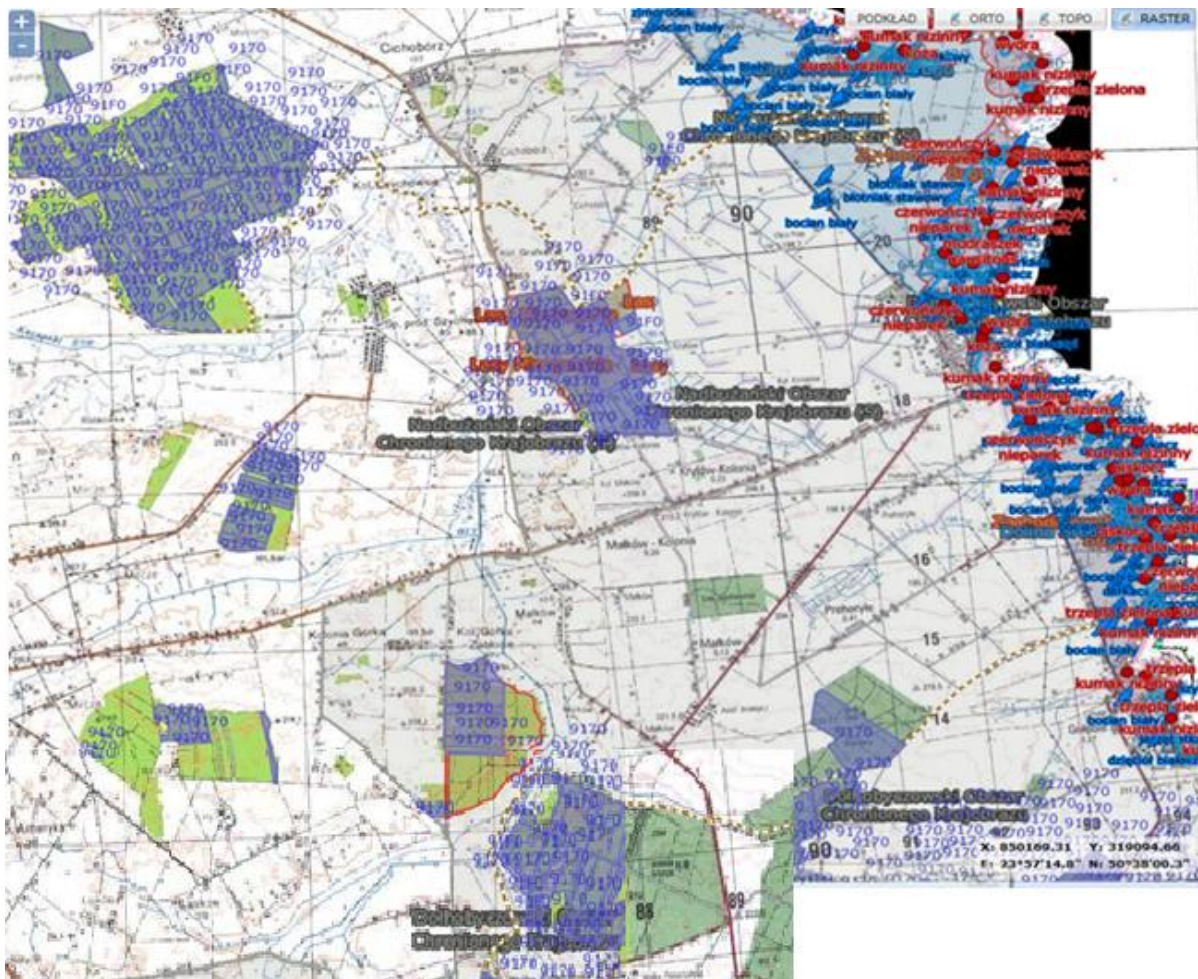
Na terenie gminy Mirce można spotkać kilkadziesiąt różnych siedlisk flory i fauny:

Wykaz siedlisk na terenie gminy Mirce	
Kod siedliska	Opis siedliska (zielonym kolorem oznaczono siedliska priorytetowe)
9170	Grąd Środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum):
91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe)
91F0	łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
3150	starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
6130	Murawy galmanowe (<i>Violetalia calaminariae</i>)
6430	ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
6440	łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6210	murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)* – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków

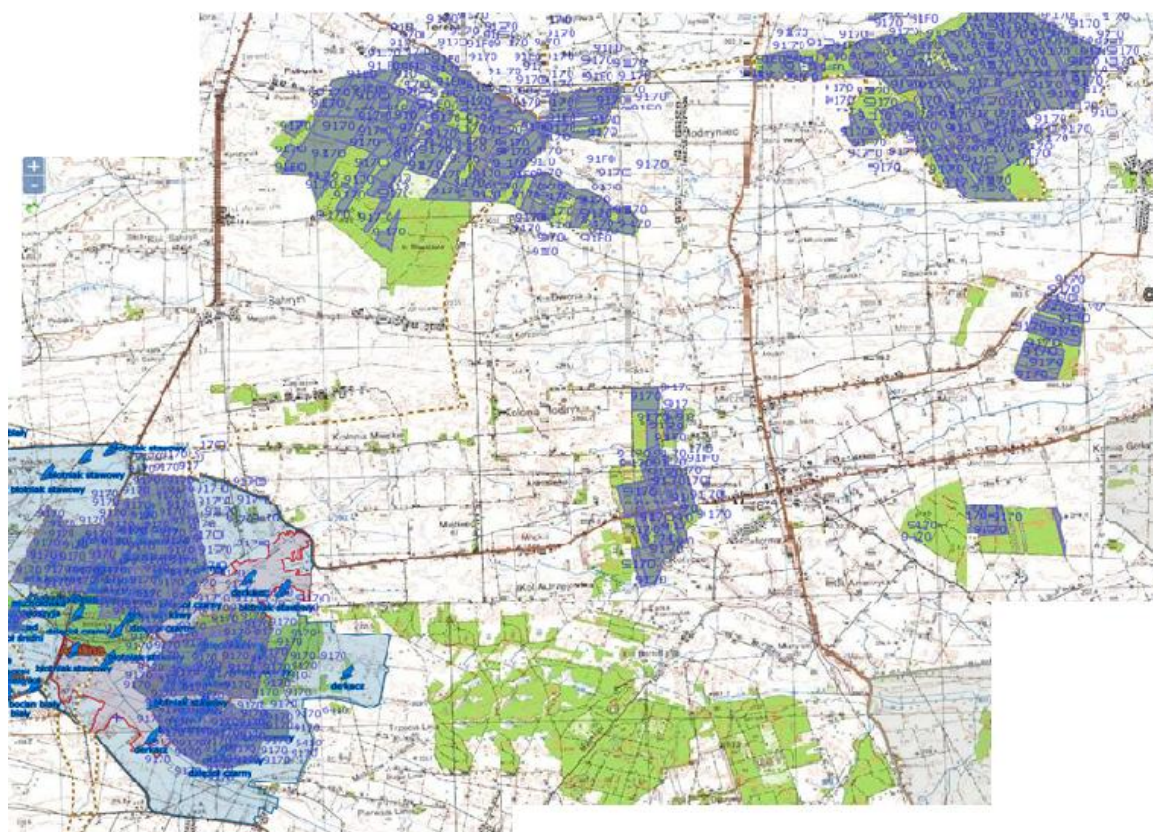
Lokalizację siedlisk przyrodniczych (oznaczonych kodem) oraz siedliska konkretnych gatunków przedstawiają mapy ich występowania. Pierwsza mapa przedstawia wschodnią część gminy (Kryłów), druga mapa część środkową i zachodnią. Zakres ochrony określa prawo Unii Europejskiej – dyrektywa siedliskowa i ptasia.

Według przedstawianych poniżej map na terenie gminy Mirce występują miejsca bytowania różnorodnych form przyrody ożywionej, które podlegają prawnej ochronie są to siedliska ptaków: bocian biały, zimorodek, kszyc, gąsiorek, bąk, błotniak stawowy, derkacz, dudek, dzięcioł białoszyi, dzięcioł białostrzy, dzięcioł czarny, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, zielonka, muchówka białoszyja, trzmielojad, bączek. Siedliska innych zwierząt: kumak nizinny, koza (*Cobitis taenia*), wydra, trzepla zielona, czerwończyk nieparek, modraszek nausitous, piskorz.

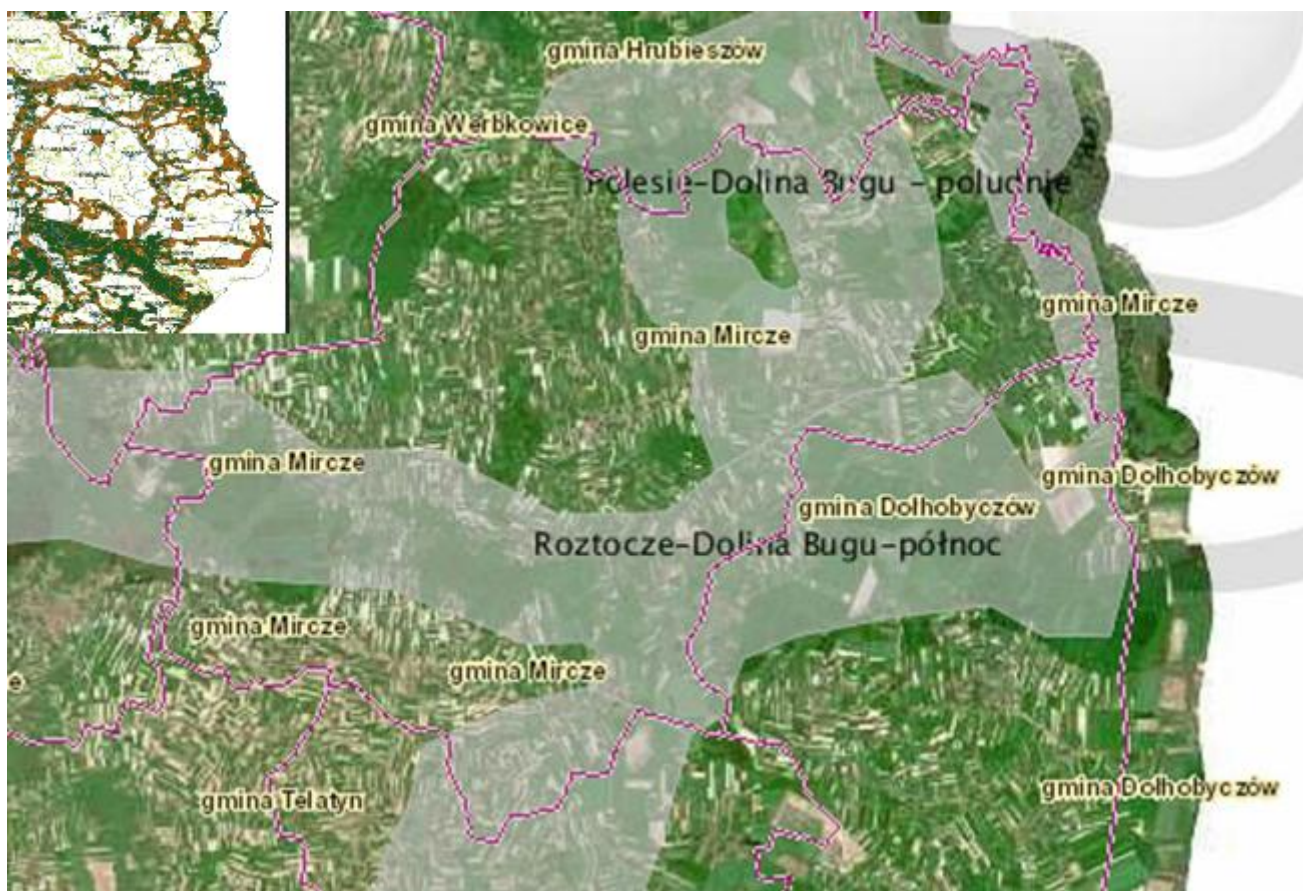
Mapa siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Mircze (wschodnia część gminy). Źródło RDOŚ

Mapa siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Mircze (środkowa i zachodnia część gminy). Źródło RDOŚ

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest to systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Na terenie gminy Mirce międzynarodowy system węzłowy (international core areas) znajduje się w dolinie rzeki Bug w miejscowościach: Kryłów, Kryłów-Kolonia i Prehoryłe. Na poniższej mapie zaznaczono korytarze – Polesie – Dolina Bugu – południe, Roztocze – Dolina Bugu – północ i obszar węzłowy wzdłuż rzeki Bug.

Mapa korytarzy ekologicznych łączące obszary węzłowe przebiegających przez teren gminy Mirce. Źródło RDOŚ

OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ		
Obszary prawnie chronione		
obszary chronionego krajobrazu razem - ogółem	ha	4307,50
Pomniki przyrody - ogółem	szt.	2
Tereny zielni osiedlowej - powierzchnia	ha	0,50
Parki, zieleńce i tereny zielni osiedlowej - powierzchnia	ha	0,50
Cmentarze - obiekty	szt.	11
Powierzchnia (powierzchnia cmentarzy czynnych)	ha	6,20
Lasy gminne - powierzchnia	ha	3,37

GUS/opracowanie własne

Plan określając wizję rozwojową województwa lubelskiego m. in. wskazuje na zapewnienie dostępności zasobów naturalnych z zachowaniem równowagi ekologicznej, jako jedno z głównych wyzwań rozwojowych. Określa też wizję dostępności zasobów naturalnych przy zachowaniu równowagi ekologicznej. Rozwój gospodarki regionu następować będzie zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, czemu sprzyjać będzie skuteczny system planowania przestrzennego zapobiegający powstawaniu konfliktów już w początkowym etapie planowania inwestycji. Kluczowe znaczenie przypisuje się racjonalnemu pozyskiwaniu strategicznych zasobów niezbędnych dla niezakłóconej egzystencji ludności oraz rozwoju gospodarczego regionu. Najważniejszym wyzwaniem jest zapewnienie odpowiedniej ilości wód podziemnych dla celów komunalnych oraz przemysłu spożywczego i farmaceutycznego. Będzie to możliwe w wyniku objęcia ochroną prawną Głównych Zbiorników Wód Podziemnych oraz ujęć wód podziemnych. Zapewnienie wód do innych celów gospodarczych oraz nawodnień w rolnictwie będzie wymagało istotnego zwiększenia retencjonowania wód powierzchniowych w wyniku realizacji zbiorników wodnych, a także mikroretencji obszarowej. Gospodarka województwa lubelskiego opierać się będzie w znacznym stopniu na wykorzystaniu miejscowych surowców energetycznych, mających charakter strategiczny. Szczególne znaczenie będzie miał węgiel kamienny i węglowodory. Nieodnawialność zasobów kopalin wymusza potrzebę ich oszczędnego użytkowania oraz poszukiwania innych źródeł energii. Konieczne jest takie gospodarowanie przestrzenią, które będzie chronić ją przed zainwestowaniem mogącym utrudnić lub uniemożliwić ewentualną eksploatację kopalin. W wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł zmniejszy się tempo wzrostu zużycia kopalnych surowców energetycznych. Ważnym zadaniem jest zwiększanie zasobów leśnych w województwie, głównie poprzez zalesienia. Służyć one będą wykorzystaniu gospodarczemu, ale również ograniczeniu erozji gleb, zwiększeniu retencyjności środowiska, wzbogaceniu krajobrazu oraz poprawie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych. Tereny leśne wzbogacają ofertę turystyczną w regionie. Ich wykorzystywanie powinno być dostosowane do pojemności ekosystemów leśnych. Istotnym zasobem służącym podniesieniu atrakcyjności regionu jest przestrzeń krajobrazowa. Będzie ona oszczędnie wykorzystywana poprzez wprowadzenie zasady pierwszeństwa regeneracji (odnowy) już istniejącego zainwestowania przed zajmowaniem nowych terenów. Prowadzić to będzie do ograniczenia ekspansji zabudowy na tereny otwarte, w tym zwłaszcza cenne przyrodniczo).

Podobnie, określa wizję w zakresie ładu przestrzennego i harmonizacji zagospodarowania z walorami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego (Kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej miast polegać będzie przede wszystkim na zwiększeniu efektywności wykorzystywania terenów już zagospodarowanych oraz podwyższaniu jakości przestrzeni publicznych Kompleksowe działania rewitalizacyjne obszarów zdegradowanych (poprzemysłowych, powojkowych, po kolejowych oraz staromiejskich terenów mieszkaniowych i „blokowisk”) przyczynią się do poprawy jakości przestrzeni. Działania rewitalizacyjne pozwolą na skuteczne przeciwdziałanie pogłębianiu się różnic społeczno-gospodarczych występujących w obrębie miast. Efektem prowadzenia proekologicznej polityki w przestrzeni miejskiej będą tereny zieleni pełniące głównie funkcje osłony hydrologiczno-klimatycznej, zapewniające integrację przestrzeni miejskiej z otoczeniem przyrodniczym. Sprawny system zarządzania przestrzenią obejmie także obszary wiejskie. Uznaje się je za coraz bardziej atrakcyjne miejsca zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności rolniczej lub pozarolniczej. Obszary wiejskie będą wykorzystywać własny potencjał rozwojowy. Na obszarach o wysokim potencjale produkcyjnym wzrośnie konkurencyjność rolnictwa oparta na zdolności koncentracji produkcji rolnej powiązanej z dostępnością i transferem usług. Urbanizacja wsi podlegać będzie regulacjom prawno-ekonomicznym wspomagającym osiągnięcie ładu przestrzennego, co będzie sprzyjać zróżnicowaniu przestrzennych układów i form osadnictwa

wiejskiego. Polityka przestrzenna nakierowana będzie na skupianie osadnictwa wiejskiego z nawiązaniem do tradycyjnych układów ruralistycznych... Krajobraz regionu będzie odpowiednio chroniony, kształtowany i promowany, dzięki czemu wzrośnie rozpoznawalność i atrakcyjność przestrzeni województwa. Zarządzanie krajobrazem będzie opierać się o zasady komplementarności aspektów środowiskowych, historyczno konserwatorskich oraz estetycznych. Działania ochronne skoncentrowane będą na objęciu ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów, w tym układów urbanistycznych i ruralistycznych. Ochroną objęte będą przestrzenie wyjątkowe o cechach symbolicznych, świadczących o tożsamości i rozpoznawalności miejsca w skali kraju i regionu. Chronione będą one przed chaotyczną zabudową, a nowe standardy architektoniczno-budowlane nawiązywać będą do tradycji miejsca i pozwolą na właściwe kształtowanie zainwestowania na tych terenach.).

Plan określa również wizję w zakresie bezpieczeństwa klimatyczno-energetycznego i publicznego (W kontekście bezpieczeństwa klimatyczno-energetycznego adaptacja do zmian klimatu ma duże znaczenie zarówno dla zagwarantowania bezpieczeństwa i jakości życia, jak również w związku z zapewnieniem niezbędnych warunków funkcjonowania gospodarki. Działania adaptacyjne w tych sektorach będą miały charakter wielokierunkowy i obejmą: sektor gospodarki wodnej m. in. poprzez: zapewnienie infrastruktury służącej ochronie przed powodzią, zwiększenie zdolności retencyjnej środowiska i renaturalizację cieków wodnych, a także przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód; sektor energetyczny m. in. poprzez: przygotowanie systemu energetycznego do zmienionych warunków z uwzględnieniem szczytu zimowego i letniego zapotrzebowania na energię, wspieranie rozwoju energetyki opartej na OZE, projektowanie sieci dystrybucyjnych z uwzględnieniem ekstremalnych sytuacji pogodowych w celu ograniczenia ryzyka; działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i gospodarki leśnej m. in. poprzez: zwiększanie lesistości (zarówno w wyniku sztucznych zalesień, jak i sukcesji gleb przed erozją, rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej; gospodarkę przestrzenną i budownictwo m. in. poprzez: wprowadzenie ograniczeń i dodatkowych wymagań w zagospodarowaniu i zabudowie terenów zagrożonych powodzią, podtopieniami i osuwaniem się mas ziemnych. Biorąc pod uwagę szczególną wrażliwość miast na skutki zmian klimatu i tym samym ich znaczenie w procesie adaptacji, w miejskiej polityce przestrzennej szczególne znaczenie mieć będą: zwiększanie powierzchni terenów zieleni i wód powierzchniowych oraz ochrona korytarzy wentylacyjnych; zarządzanie wodami opadowymi; rewitalizacja przyrodnicza, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem małej retencji. Wdrażane plany zarządzania ryzykiem powodziowym stanowiąc będą podstawę prawidłowego zagospodarowywania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Zabudowa hydrotechniczna rzek będzie znacznie ograniczona, a zagospodarowanie dolin rzek będzie kształtowane w taki sposób, aby zwiększyć swobodne przepływy i rozlewanie się wód powodziowych, co obejmie także ochronę terenów zalewowych przed zabudową i zmiany kierunków użytkowania terenu. Zapewniona zostanie ciągłość systemu infrastruktury przeciwpowodziowej (głównie wały i poldery). Właściwie prowadzona regulacja stosunków wodnych znacząco przyczyni się do kompleksowej ochrony obszarów zainwestowanych oraz zmniejszenia ryzyka wystąpienia powodzi lub suszy na obszarach produkcji rolnej. Odpowiednie urządzenie przestrzeni, w tym przede wszystkim budowa sieci zbiorników retencyjnych o funkcji przeciwpożarowej sprzyjać będzie poprawie bezpieczeństwa w tym zakresie.).

Polityka zagospodarowania przestrzennego określona w PZPWL podporządkowana jest ustrojowej zasadzie zrównoważonego rozwoju rozumianego jako taki rozwój społeczno gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z

zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta oraz wynikające z niej wiodące zasady rozwoju i planowania przestrzennego określone w dokumentach nadrzędnych i przepisach prawa obowiązują wszystkich użytkowników przestrzeni i są podstawą kształtowania ładu przestrzennego zapewniającego utrzymanie właściwych relacji estetycznych i funkcjonalnych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym. Wymaga to konsekwentnego harmonizowania zagospodarowania w układach regionalnych i lokalnych województwa. Zasady wiodące:

zasada racjonalności – oznacza uwzględnienie korzyści społecznych, gospodarczych i przestrzennych w długim okresie czasu,

zasada oszczędnego gospodarowania terenami – preferencji regeneracji (odnowy) obszarów zabudowy nad nowymi terenami inwestycyjnymi – oznacza intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny,

zasada przezorności ekologicznej – oznacza stosowanie wszelkich możliwych środków zapobiegawczych w sytuacjach, gdy nie jest w pełni rozpoznany negatywny wpływ sposobu zagospodarowania na środowisko,

zasada kompensacji ekologicznej – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównywać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo,

zasada minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych – polega na wyborze rozwiązań neutralnych przyrodniczo, a w przypadku ich braku rozwiązań najmniej kolizyjnych,

zasada partycypacji społecznej – polega na wykorzystaniu aktywności środowisk posiadających zróżnicowane cele rozwoju dla określenia racjonalnych kierunków rozwoju przestrzennego.

zasada wieloszczeblowego zarządzania i integracji działań – polega na podejmowaniu skoordynowanych działań i inwestycji prorozwojowych realizowanych przez różne podmioty w celu zapewnienia ich komplementarności.

Z przyjętej wizji rozwoju Województwa Lubelskiego oraz podporządkowania rozwoju zasadzie zrównoważonego rozwoju wynikają konkretne obowiązki dot. ochrony planistycznej zasobów środowiska i kształtowania struktury przestrzenno-gospodarczej :

Osadnictwo i infrastruktura społeczna (*m in. koncentracja osadnictwa wiejskiego, efektywne wykorzystywanie terenów przeznaczonych pod zabudowę minimalizujące jej ekspansję na tereny otwarte, harmonizowanie układów osadniczych z siecią ekologiczną, segregacja i strefowanie funkcji wykluczające prawdopodobieństwo wystąpienia kolizji, restytucja powierzchni biologicznie czynnych i włączanie ich w systemy zieleni miejskiej w projektach rewitalizacji terenów zdegradowanych*).

Środowisko przyrodnicze (*wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń, utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka, wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego, zabezpieczenie potrzeb wodnych regionu, harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej, powiększanie zasobów leśnych, ochrona i wykorzystanie naturalnych zasobów uzdrowiskowych, utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi, i Integrowanie regionalnego systemu obszarów chronionych z systemami krajowym i europejskimi., przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych, zwiększenie odporności*

środowiska na antropopresję oraz poziomu bezpieczeństwa przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi, zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ekosystemów w miastach, dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję, zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej, przeznaczanie wód podziemnych na cele komunalne (pitne) i dla gałęzi przemysłu wymagających wód szczególnie dobrej jakości (spożywczego i farmaceutycznego), a wód powierzchniowych na cele technologiczne w pozostałych gałęziach przemysłu, a także do nawodnień i na cele energetyczne, trwale utrzymywanie terenów zalesionych w strefach wododziałowych i mokradel sprzyjających retencjonowaniu wody w glebie, ochrona złóż surowców mineralnych przed zagospodarowaniem utrudniającym w przyszłości podjęcie eksploatacji, ochrona przed fragmentacją zwartych kompleksów gleb o najwyższej przydatności w produkcji rolniczej, przeciwdziałanie fragmentacji środowiska prowadzącej do izolacji poszczególnych populacji, zachowywanie ciągłości morfologicznej rzek dla osiągnięcia ich dobrego stanu i potencjału dla potrzeb ichtiofauny. Ochrona różnorodności biologicznej w użytkowanym rolniczo środowisku przyrodniczym, dostosowywanie zagospodarowania terenów do wymogów ochrony właściwości leczniczych klimatu na obszarach potencjalnych uzdrowisk, oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne, dbałość o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami, zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt, minimalizowanie kolizji inwestycji transportowych ze środowiskiem przyrodniczym, w tym w szczególności z siecią ekologiczną, przywracanie drożności dolinnym korytarzom ekologicznym, kompleksowa ochrona ekosystemów rzecznych przed degradacją obejmująca koryta rzek oraz obszary przyrzeczne z podziemnymi zasobami wód aluwialnych, komplementarne stosowanie działań ekologicznych i technicznych w podnoszeniu odporności środowiska na zagrożenia, preferowanie gospodarki niskoemisyjnej, zwiększanie zasobów wodnych i leśnych w sposób zapewniający ochronę siedlisk cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych, wzbogacanie przestrzeni zabudowanych i ciągów komunikacyjnych zielenią towarzyszącą, służącą zaspokajaniu instynktownych potrzeb ludzi żyjących w środowisku przekształconym antropomorficznie (zurbanizowanym).

Środowisko kulturowe (m.in. koordynacja ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego z polityką ochrony środowiska przyrodniczego i rozwoju turystyki, zachowywanie i uczytelnianie istniejących wartości estetyczno-widokowych związanych z rzeźbą terenu oraz jego naturalnym i kulturowym pokryciem.)

Gospodarka (m.in. zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa, przeznaczanie gruntów najniższej jakości (kl. V, VI) pod zalesienia i do produkcji biomasy na cele energetyczne, uwzględnianie wielofunkcyjności terenów związanych z gospodarką rybacką (wędkarstwo, rekreacja, retencja), trwałość funkcji gospodarki stawowej w zagospodarowaniu przestrzennym, dostosowanie form zagospodarowania i intensywności użytkowania turystycznego do chłonności środowiska przyrodniczego, zapewnianie ogólnej dostępności stref przybrzeżnych użytkowanych rekreacyjnie naturalnych zbiorników wodnych, prowadzenie trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, lokalizowanie obszarów aktywności gospodarczej w sposób minimalizujący naruszenie zasobów gruntów rolnych wysokiej klasy.

Energetyka (m.in. dywersyfikacja źródeł energii przy uwzględnieniu odnawialnych źródeł energii, uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych, zmniejszenie uciążliwości energetyki dla środowiska

Teleinformatyka (m.in. dbałość o walory krajobrazowe i unikanie kolizji z terenami zabudowy mieszkaniowej przy lokalizowaniu masztów telefonii komórkowej

Gospodarka wodno-ściekowa (m.in. . Wyposażenie jednostek osadniczych w kompleksowe systemy

wodno-kanalizacyjne, ochrona obszarów zasobowych wód podziemnych oraz ujęć wody, zapewnienie skutecznej ochrony terenów zurbanizowanych przed ściekami deszczowymi, równoległa realizacja sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej na terenach zwartej zabudowy, stosowanie wodooszczędnych technologii.

Gospodarka odpadami (m.in. Lokalizowanie urzędzeń i obiektów infrastruktury gospodarki odpadami w sposób bezpieczny dla środowiska człowieka i możliwie najmniej ingerujący w krajobraz.)

Obronność i bezpieczeństwo publiczne (m.in. zwiększenie odporności zagospodarowania przestrzennego na skutki ekstremalnych zjawisk naturalnych, wprowadzanie ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu na obszarach zagrożonych powodzią, preferowanie możliwie najmniej inwazyjnych w środowisko rozwiązań przestrzennych służących ochronie przed powodzią, zachowanie drożności fluwialnej dolin dla zapewnienia naturalnego spływu wód wezbraniowych.)

Plan ustala również zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego wyodrębniając obszary: rozwoju i koncentracji funkcji społeczno-gospodarczych oraz wzmacniania powiązań komunikacyjnych, nadrzędnej funkcji przyrodniczej, rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jako elementy o wiodącej funkcji przyrodniczej wyodrębnia się: główne ostoje przyrody (stanowiące obszary węzłowe regionalnej sieci ekologicznej) – miejsca o warunkach naturalnych, sprzyjających egzystencji gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem. Charakteryzują się one trwałym nagromadzeniem gatunków zagrożonych oraz najcenniejszych walorów przyrodniczych o różnym formalnym statusie ochronnym: parki narodowe, rezerwaty przyrody, części parków krajobrazowych, obszary Natura 2000 oraz stanowiące odrębną kategorię fragmenty kompleksów leśnych o charakterze lasów naturalnych, kluczowe w skali krajowej i regionalnej ekosystemy leśne cechujące się dużym stopniem naturalności, mające charakter pasmowy korytarze ekologiczne (dolinne, leśne i rzeczne) zapewniające łączność pomiędzy węzłami układu naturalnego.

Plan wskazuje również główne zasoby naturalne występujące w województwie lubelskim : zasoby wód śródlądowych (podziemnych i powierzchniowych), złoża kopalin, zasoby glebowe, lasy wszystkich form własności, zasoby uzdrowiskowe, zasoby przyrodnicze parków narodowych oraz przestrzeń krajobrazową. Odwołuje się również do ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju, wskazującej strategiczne zasoby naturalne, spośród których określonych na terenie województwa lubelskiego występują: wody podziemne i wody powierzchniowe, lasy państwowe, złoża kopalin objęte własnością górnictwem, zasoby przyrodnicze parków narodowych.

Z analizy dokumentu wynika, że w obszarze Gminy Mircze do głównych zasobów naturalnych zaliczają się zasoby wód śródlądowych (podziemnych i powierzchniowych), lasy wszystkich form własności i przestrzeń krajobrazowa, natomiast do zasobów strategicznych wody podziemne i powierzchniowe i lasy państwowe. Za leśne ekosystemy kluczowe w skali krajowej i regionalnej uznaje się Lasy Mirczańskie, natomiast do tzw. krajobrazów priorytetowych zalicza się m.in. krajobrazy lessowe eoliczne: słabo rozcięte – kulturowe tradycyjne osadnictwa wiejskiego (z historycznie ukształtowanymi wstęgowymi rozłogami pól) Grzędy Sokalskiej.

Umiejscowienie gminy Mircze w poszczególnych obszarach Planu zagospodarowania przestrzennego.

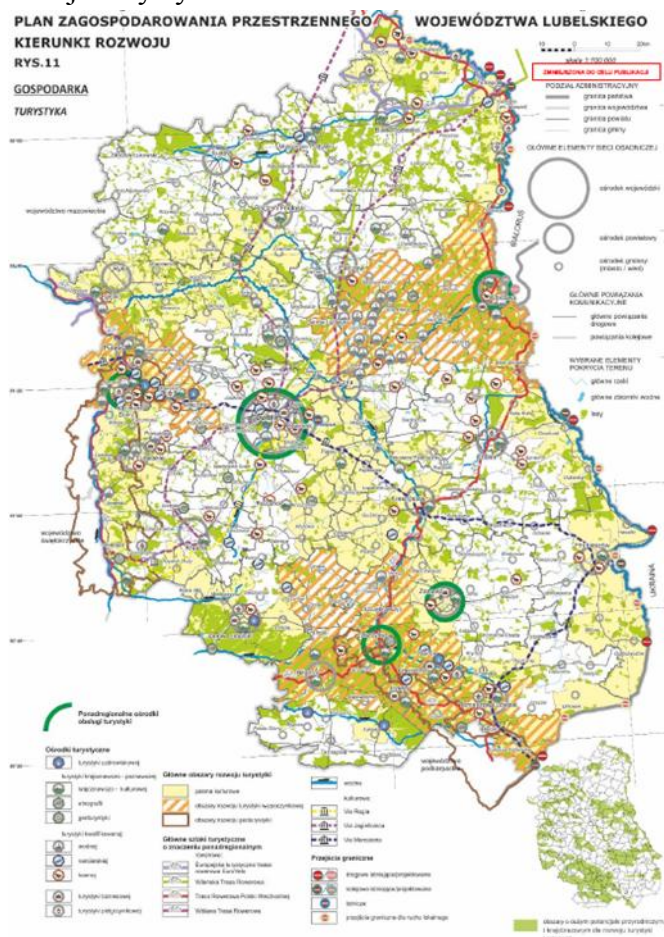
- 1) Obszar główny – centralny produkcji rolniczej:

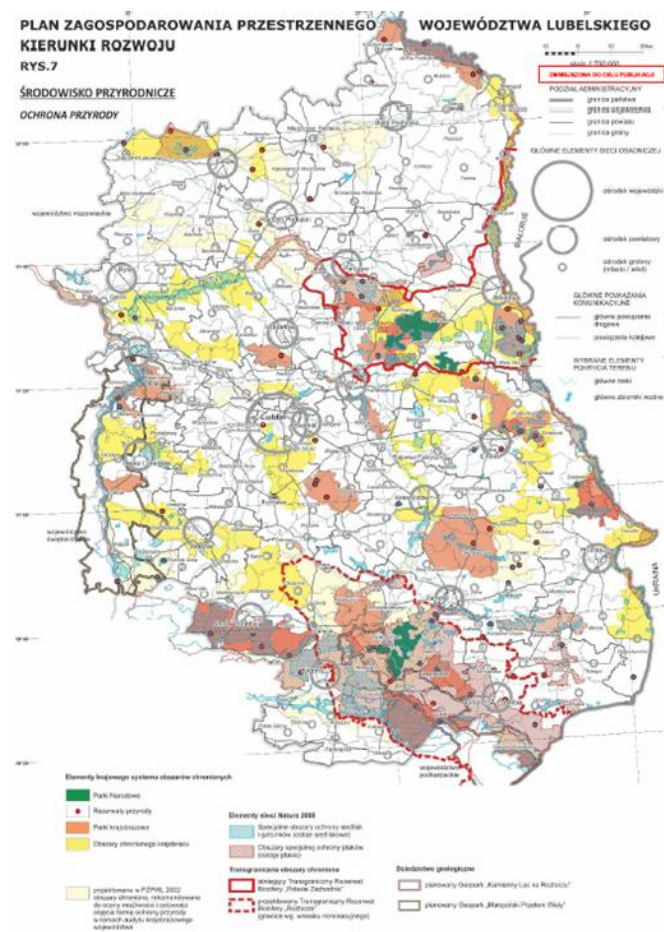

5) Główny obszar rozwoju turystyki

6) Obszar stref przyrodniczych obszarów chronionych

Zakres ochrony planistycznej obejmuje m.in.:

Do czasu objęcia ochroną prawną, w celu ochrony zasobów wód podziemnych wskazuje się projektowane obszary ochronne GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość), których granice i sposoby zagospodarowania określone zostały w dokumentacji hydrogeologicznej zbiornika. W projektowanych obszarach ochronnych GZWP wyklucza się realizację przedsięwzięć wpływających negatywnie na stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych. W celu ochrony obszarów bardzo wrażliwych na zanieczyszczenia (o dużej przepuszczalności) oraz obszarów wokół dużych ujęć wód podziemnych w obrębie projektowanych obszarów ochronnych GZWP wyodrębnia się obszary szczególnej ochrony oraz obszary bardzo podatne i podatne na zagrożenia..

System przyrodniczy gminy:

Fragment doliny Bugu – międzynarodowego korytarza ekologicznego (ECONET PL) z licznymi starorzeczami, chronionego w granicach obszaru Natura 2000 PLB060003 Dolina Środkowego Bugu, PLH0600035 Zachodniowołyńska Dolina Bugu oraz Dołhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

Fragment regionalnego polno-leśnego korytarza ekologicznego o kierunku wschód-zachód łączącego dolinę Bugu z Lasami Roztocza (w okolicach Lipska Polesie w gm. Zamość) z lokalnymi leśnymi węzłami ekologicznymi, chroniony na niewielkich fragmentach w granicach obszarów Natura 2000: PLH0600104 Lasy Mirczańskie, PLH0600106 Lasy Dołhobyczowskie, PLH0600084 Adelina, PLB0600011 Ostoja Tyszowiecka oraz Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu ,

Dolina Bukowej- lokalny korytarz ekologiczny funkcjonalnie powiązany z międzynarodowym korytarzem ekologicznym doliny Bugu, chroniony częściowo w granicach Dołhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

Dolina Kanału Lipowiec – lokalny korytarz ekologiczny funkcjonalnie powiązany z regionalnym korytarzem ekologicznym doliny Huczwy (dopływ Bugu).

Doliny dopływów Bukowej i Kanału Lipowiec pełniące funkcje sięgaczy ekologicznych,

Zbiorniki wodne naturalne i sztuczne, zagłębienia bezodpływowe w wertebach krasowych i sadzawki pełniące funkcje lokalnych wodno-błotnych węzłów lub mikro węzłów ekologicznych.

Zespoły starodrzewia parków pałacowych w miejscowościach: Kryłów, Miętkie, Mircze, Modryniec, Modryń, Szychowice, Tuczapy, Wereszyn, Wiszniów pełniące funkcje mikro węzłów ekologicznych.

5. DEMOGRAFIA

W gminie Mircze występuje coroczny spory spadek liczby mieszkańców. Z chwilą powstania gminy w obecnych granicach (1973) gminę zamieszkiwało 11722 mieszkańców obecnie (2015) 7507. Średniorocznie obserwuje się spadek liczby mieszkańców o ok. 100 osób. Wskaźniki obciążenia demograficznego są bardzo niekorzystne z powodu wysokiego procentu ludności w wieku poprodukcyjnym, dodatkowo złe tendencje demograficzne pogłębia migracja ludności.

Tabela miejscowości – liczba ludności na dzień 30.06.2010 i 30.06.2015

Ip	Miejscowość	Liczba mieszkańców				
		30.06.2010	30.06.2015	Zmiana osoby	% ogółu	
1	Mircze	1526	1499	- 27	-1,8	
2	Wiszniów	579	537	- 42	-7,3	
3	Stara Wieś	542	521	- 21	-3,9	
4	Modryniec	479	457	- 22	-4,6	
5	Prehoryłe	355	336	- 19	-5,4	
6	Kryłów	355	329	- 26	-7,3	
7	Szychowice Nowe	313	312	- 1	-0,3	
8	Modryń-Kolonia	325	286	- 39	-12,0	
9	Modryń	285	264	- 21	-7,4	
10	Tuczapy	286	262	- 24	-8,4	
11	Szychowice	222	223	+ 1	0,5	
12	Mołożów	230	222	- 8	-3,5	
13	Miętkie-Kolonia	229	218	- 11	-4,8	
14	Miętkie	209	202	- 7	-3,3	
15	Smoligów	207	198	- 9	-4,3	
16	Małków-Kolonia	197	193	- 4	-2,0	
17	Kryłów-Kolonia	205	185	- 20	-9,8	
18	Górka-Zabłocie	197	178	- 19	-9,6	
19	Wereszyn	143	129	- 14	-9,8	
20	Mołożów-Kolonia	126	129	+ 3	2,4	
21	Łasków	130	127	- 3	-2,3	
22	Małków	108	117	+ 9	8,3	
23	Andrzejówka	116	114	- 2	-1,7	
24	Borsuk	106	95	- 11	-10,4	
25	Małków Nowy	98	92	- 6	-6,1	
26	Radostów	105	92	- 13	-12,4	
27	Marysin	87	85	- 2	-2,3	
28	Ameryka	84	70	- 14	-16,7	
29	Rulikówka	31	29	- 2	-6,5	
30	Dąbrowa	8	6	- 2	-25,0	
Razem gmina Mircze		7883	7507	- 376	- 4,8	
<i>Prognoza liczby mieszkańców gminy Mircze (obliczenia własne)</i>						
	2015	2020	2025	2030	2035	2040
	7507	7056	6627	6172	5634	4991

Oznaczenie kolorem: Spadek liczby mieszkańców powyżej średniej dla gminy,
Wzrost liczby mieszkańców (opracowanie własne)

Wykres: Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Mirce

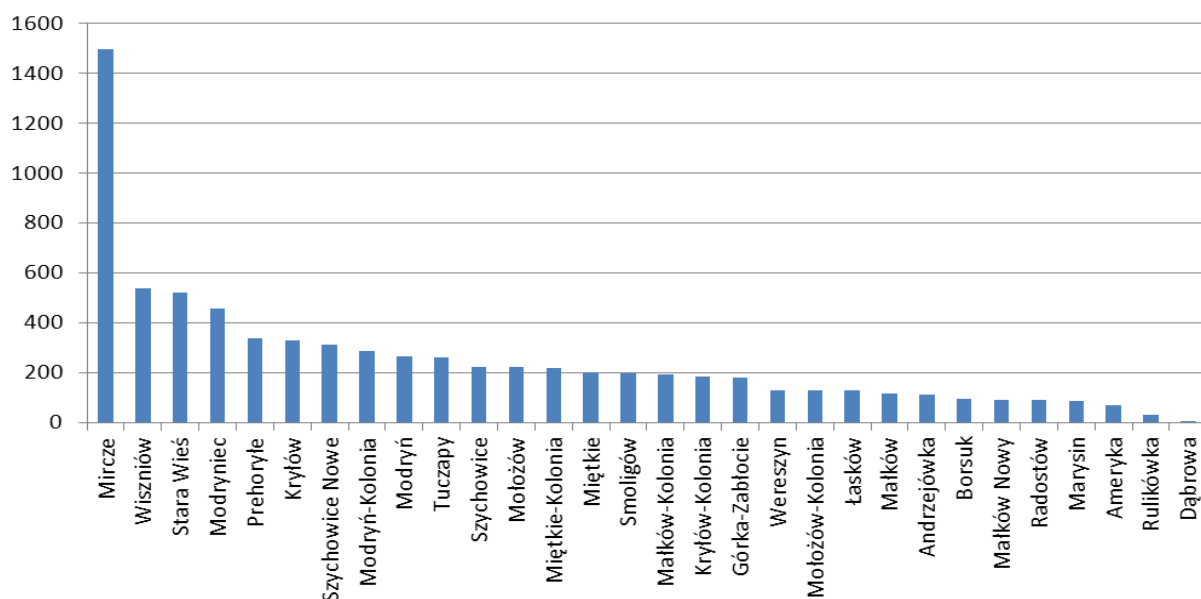

Tabela wskaźników demograficznych		
Wskaźnik obciążenia demograficznego		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	67,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	156,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	40,9
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
w wieku przedprodukcyjnym	%	15,6
w wieku produkcyjnym	%	59,9
w wieku poprodukcyjnym	%	24,5
Współczynnik feminizacji	osoba	101
Gęstość zaludnienia ludność na 1 km ²	osoba	32
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-6,9
URODZENIA I ZGONY		
Ruch naturalny wg płci		
Urodzenia żywe	-	72
mężczyźni	-	40
kobiety	-	32
Zgony ogółem	-	98
mężczyźni	-	61
kobiety	-	37
Przyrost naturalny	-	-26
mężczyźni	-	-21
kobiety	-	-5
Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności		
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	9,5
zgony na 1000 ludności	-	12,99
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	-3,4
MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY I SEPARACJE		
Małżeństwa zawarte ogółem	-	43

Małżeństwa na 1000 ludności ogółem	-	5,7
MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE		
Migracje na pobyt stały gminne wg typu, kierunku i płci migrantów		
zameldowania w ruchu wewnętrznym	osoba	41
mężczyźni	osoba	19
kobiety	osoba	22
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	osoba	82
mężczyźni	osoba	35
kobiety	osoba	47
wymeldowania za granicę	osoba	5
mężczyźni	osoba	2
kobiety	osoba	3
saldo migracji wewnętrznych	osoba	-41
mężczyźni	osoba	-16
kobiety	osoba	-25
saldo migracji zagranicznych	osoba	-5
mężczyźni	osoba	-2
kobiety	osoba	-3
Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku		
zameldowania ogółem	osoba	41
mężczyźni	osoba	19
kobiety	osoba	22
zameldowania z miast	osoba	10
mężczyźni	osoba	7
kobiety	osoba	3
zameldowania ze wsi	osoba	31
mężczyźni	osoba	12
kobiety	osoba	19
wymeldowania ogółem	osoba	87
mężczyźni	osoba	37
kobiety	osoba	50
wymeldowania do miast	osoba	41
mężczyźni	osoba	17
kobiety	osoba	24
wymeldowania na wieś	osoba	41
mężczyźni	osoba	18
kobiety	osoba	23
wymeldowania za granicę	osoba	5
mężczyźni	osoba	2
kobiety	osoba	3
saldo migracji	osoba	-46
saldo migracji na 1000 osób	osoba	-6,1
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	osoba	-0,66

Dane GUS/opracowanie własne

6. ROLNICTWO

Gmina Mircze posiada bardzo dobre warunki do prowadzenia produkcji rolniczej. Pod względem jakościowym gleby na terenie Gminy zaliczono do następujących klas bonitacyjnych (grunty orne łącznie z sadami):

Klasy bonitacyjne gleb		
klasa I	635 ha	4,00%
klasa II	4 133 ha	25,80%
klasa IIIa	7 183 ha	44,70%
klasa IIIb	1 924 ha	12,00%
klasa IVa	1 399 ha	8,70%
klasa IVb	382 ha	2,40%
klasa V	364 ha	2,30%
klasa VI	11 ha	0,10%
użytki zielone – łąki i pastwiska:		
klasa I	6 ha	0,20%
klasa II	99 ha	3,20%
klasa III	1 053 ha	33,60%
klasa IV	1 345 ha	42,80%
klasa V	509 ha	16,20%
klasa VI	126 ha	4,00%

Opracowanie własne

Wśród gruntów rolnych dominują gleby klasy II i IIIa, natomiast wśród użytków zielonych gleby klasy II i IV. Gleby klas bonitacyjnych od I do IV należą do gleb chronionych. Zmiana ich użytkowania na nierolnicze wymaga zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (klasy I – III) lub Wojewody (klasa IV). Na mapie zaznaczono granicę gleb chronionych. Na ogół korzystne właściwości fizyko – chemiczne gleb pozwalają uzyskiwać dobre plony i wysoką jakość produktów rolnych.

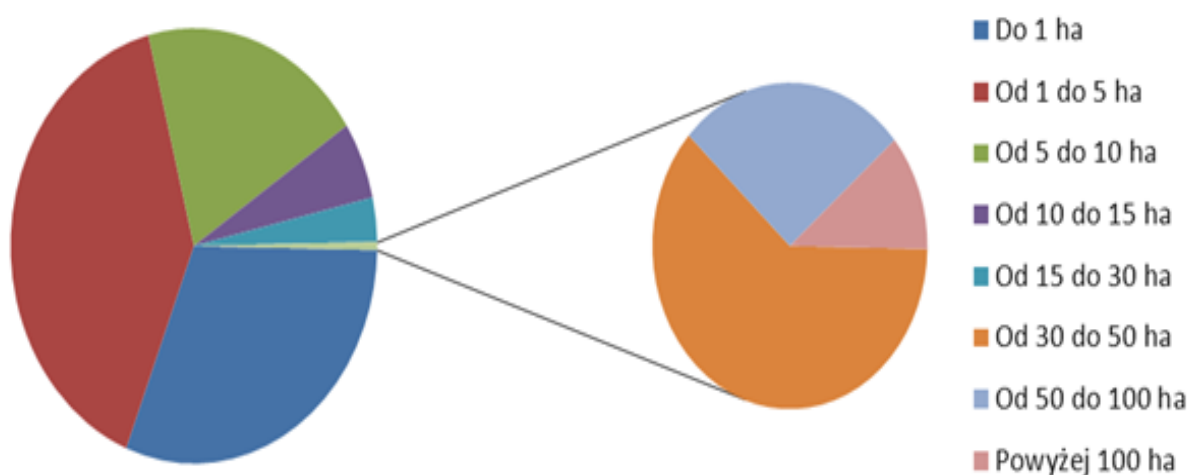
Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej: 95,4 pkt / 125 wg IUNG Puławy (66,6 pkt średnia krajowa), najlepsze kompleksy gleb występują we wsiach: Modryń, Mircze, Prehoryłe, Wereszyn, Stara Wieś. Struktura użytkowania ziemi wskazuje na wybitnie rolniczy charakter – użytki rolne zajmują ponad 80%.

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych (dane GUS 1996)	
Ogółem	1755
Bardzo małe do 1 – 5 ha	413 (23,6%)
Małe 5 – 10 ha	774 (44,1%)
Średnie 10 – 20 ha	522 (29,7)
Duże powyżej 20 ha	46 (2,6%)
Średnia wielkość gospodarstwa w gminie Mircze to: 6,3 ha	

GUS/Opracowanie własne 2015

<i>Liczba gospodarstw – płatników podatku rolnego i ich powierzchnia</i>	
<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>Liczba gospodarstw – płatników podatku rolnego i ich powierzchnia 2015r.</i>
Do 1 ha	1322
Od 1 do 5 ha	1720
Od 5 do 10 ha	847
Od 10 do 15 ha	247
Od 15 do 30 ha	141
Od 30 do 50 ha	16
Od 50 do 100 ha	7
Powyżej 100 ha	3
Ogólna liczba płatników podatku rolnego 4303	

Opracowanie własne 2015

Rysunek: Wizualizacja powierzchni gospodarstw rolnych w gminie Mircze

Rolnictwo w gminie Mircze	Jednostka miary	2010
Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych		
gospodarstwa ogółem	-	1452
do 1 ha włącznie	-	58
1 - 5 ha	-	356
5 - 10 ha	-	505
10 -15 ha	-	279
15 ha i więcej	-	254
Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych		
gospodarstwa rolne ogółem	ha	17960,29

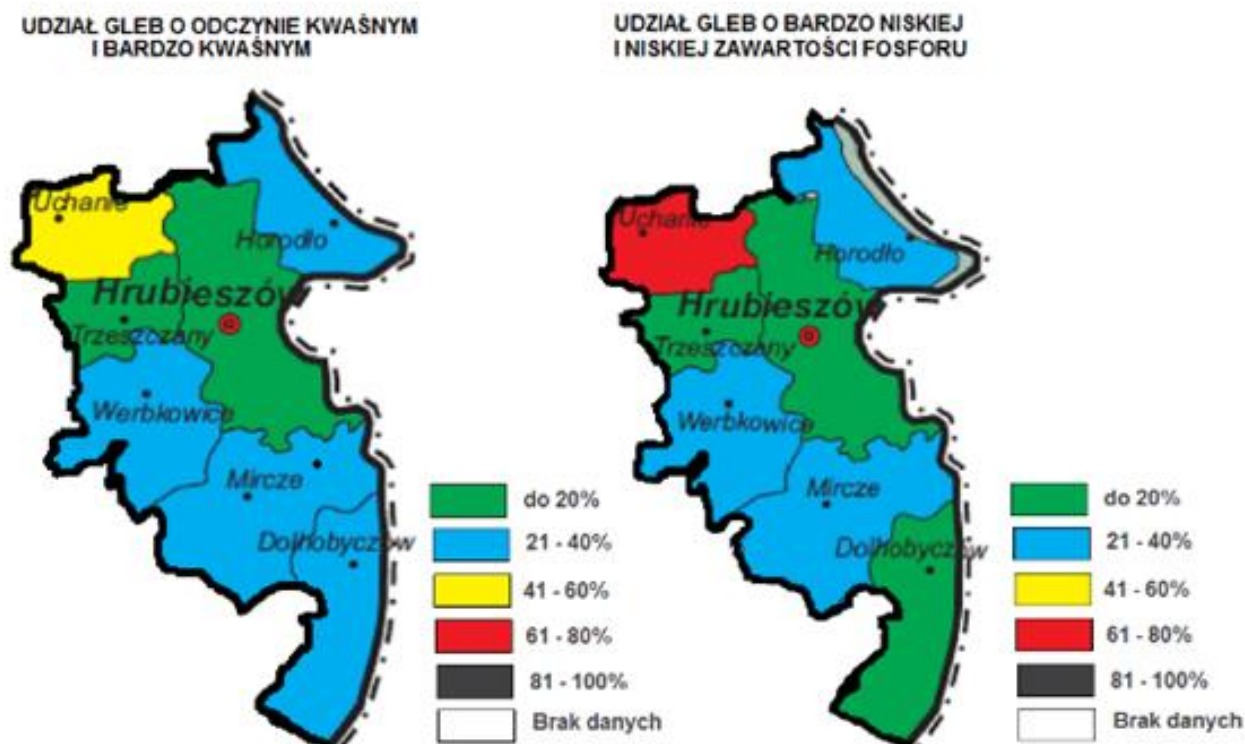
do 1 ha włącznie	ha	61,71
1 - 5 ha	ha	1288,44
5 - 10 ha	ha	4100,60
10 -15 ha	ha	3580,05
15 ha i więcej	ha	8929,49
Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego		
grunty ogółem	ha	12,37
użytki rolne ogółem	ha	11,54
Użytkowanie gruntów		
liczba gospodarstw rolnych	-	1451
użytki rolne ogółem	-	1450
użytki rolne w dobrej kulturze	-	1441
pod zasiewami	-	1409
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	-	79
uprawy trwałe	-	448
sady ogółem	-	264
ogrody przydomowe	-	746
łąki trwałe	-	1073
pastwiska trwałe	-	174
pozostałe użytki rolne	-	295
lasy i grunty leśne	-	773
pozostałe grunty	-	1277
powierzchnia		
grunty ogółem	ha	17960,29
użytki rolne ogółem	ha	16749,67
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	16532,83
pod zasiewami	ha	14650,57
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	78,62
uprawy trwałe	ha	107,55
sady ogółem	ha	87,67
ogrody przydomowe	ha	45,58
łąki trwałe	ha	1540,34
pastwiska trwałe	ha	110,17
pozostałe użytki rolne	ha	216,84
lasy i grunty leśne	ha	502,05
pozostałe grunty	ha	708,58
Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów		
gospodarstwa rolne ogółem	-	1409
zboża razem	-	1347
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	1342
ziemniaki	-	630
uprawy przemysłowe	-	471
buraki cukrowe	-	316
rzepak i rzepik razem	-	223
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	892

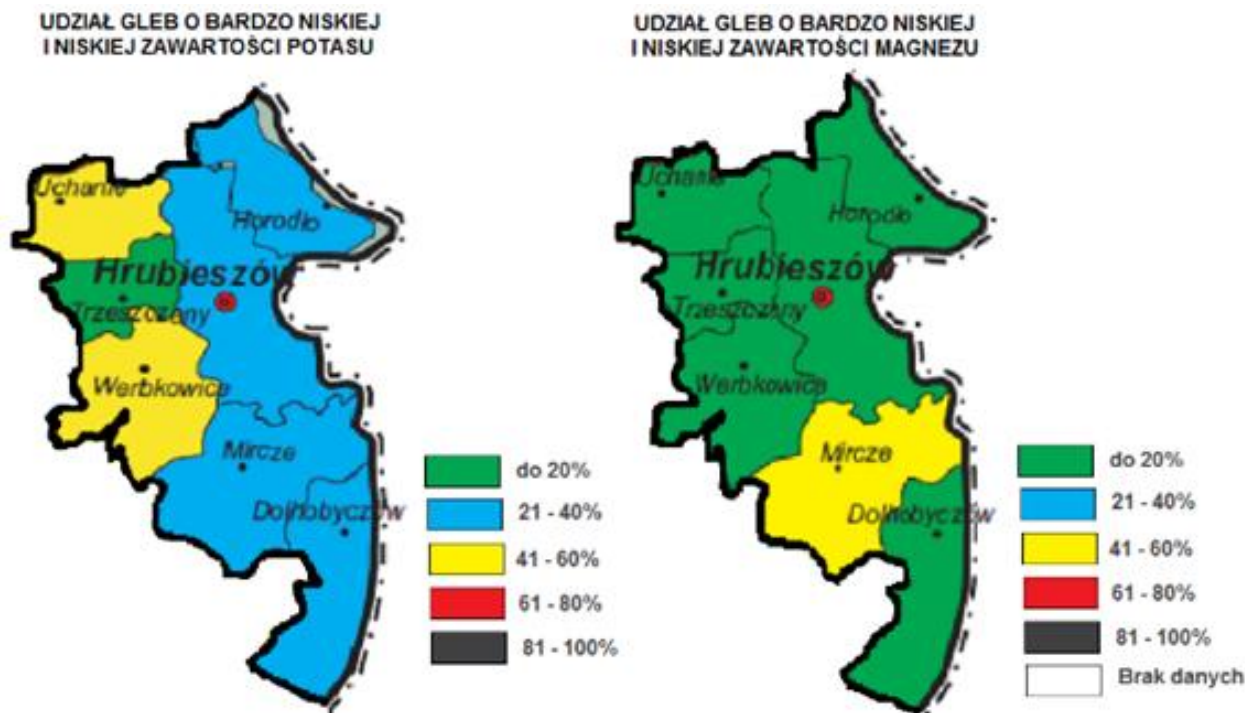
warzywa gruntowe	-	83
Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa		
gospodarstwa rolne ogółem	ha	14650,57
zboża razem	ha	9215,23
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	9139,06
pszenica ozima	ha	6463,06
pszenica jara	ha	781,72
żyto	ha	31,43
jęczmień ozimy	ha	87,51
jęczmień jary	ha	1565,68
owies	ha	36,63
pszenżyto ozime	ha	74,94
pszenżyto jare	ha	17,86
mieszanki zbożowe ozime	ha	16,59
mieszanki zbożowe jare	ha	63,64
kukurydza na ziarno	ha	67,55
ziemniaki	ha	105,91
uprawy przemysłowe	ha	2561,98
buraki cukrowe	ha	1217,51
rzepak i rzepik razem	ha	1338,63
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	2099,24
warzywa gruntowe	ha	217,77
Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie		863
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	3216
Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób)		
gospodarstwa rolne ogółem - liczba gospodarstw		
bydło razem	-	550
bydło krowy	-	474
trzoda chlewna razem	-	361
trzoda chlewna lochy	-	58
konie	-	46
drób ogółem razem	-	707
drób ogółem drób kurzy	-	700
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	3324
bydło krowy	szt.	1359
trzoda chlewna razem	szt.	2457
trzoda chlewna lochy	szt.	347
konie	szt.	87
drób ogółem razem	szt.	22640
drób ogółem drób kurzy	szt.	17353
Ciągniki rolnicze		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	1142
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	1690

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe		
zużycie w decytonach czystego składnika		
mineralne	dt	25084
azotowe	dt	13097
fosforowe	dt	5882
potasowe	dt	6105
wapniowe	dt	4179
zużycie na 1 ha użytków rolnych		
mineralne	kg	149,8
azotowe	kg	78,2
fosforowe	kg	35,1
potasowe	kg	36,4
wapniowe	kg	24,9
Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł		
ogółem	gosp.	1452
z dochodem z działalności rolniczej	gosp.	1441
z dochodem z emerytury i renty	gosp.	424
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	111
z dochodem z pracy najemnej	gosp.	545
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	gosp.	108
bez dochodów z działalności rolniczej	gosp.	11
bez dochodów z emerytury i renty	gosp.	1028
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	1341
bez dochodów z pracy najemnej	gosp.	907
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emerytura i rentą	gosp.	1344

Dane GUS/opracowanie własne

Rysunek: Zasobność gleb w gminie Mircze w najważniejsze składniki na tle powiatu hrubieszowskiego (wyszczególnione)

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie

7. RYNEK PRACY

Na koniec 2006 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 493. Stopa bezrobocia wg. danych GUS wyniosła w powiecie hrubieszowskim 17,4%.

W 2013 liczba bezrobotnych w gminie Mircze wzrosła do 505 osób, stopa bezrobocia w powiecie hrubieszowskim w 2014 roku wynosiła 17,6%.

Głównym problemem związanym z zatrudnieniem na tym terenie jest brak dużych pracodawców. Małe i średnie przedsiębiorstwa tworzą jedynie ograniczoną liczbę miejsc pracy.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	2014
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON	
Podmioty wg sektorów własnościowych	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	351
sektor publiczny - ogółem	19
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	15
sektor publiczny - spółki handlowe	1
sektor prywatny - ogółem	332
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	266
sektor prywatny - spółki handlowe	7
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1
sektor prywatny - spółdzielnie	6
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	24
Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 ogółem	351
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35
przemysł i budownictwo	65
pozostała działalność	251

Podmioty wg klas wielkości ogółem	351
0 - 9	329
10 - 49	20
50 - 249	2
0 - 249	351
Podmioty gospodarki narodowej wg formy prawnej	
Spółdzielnie ogółem	6
Spółdzielnie w sekcji A	3
Spółdzielnie w sekcji G	2
Spółdzielnie w sekcji L	1
Spółki handlowe ogółem	8
Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego razem	1
Spółki handlowe - w sekcjach B,C,D,E	1
Spółki handlowe - w sekcji G	2
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością razem	6
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału zagranicznego	1
Spółki cywilne ogółem	12
NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	
Podmioty nowo zarejestrowane wg sektorów własnościowych	21
sektor prywatny - ogółem	21
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	19
sektor prywatny - spółki handlowe	1
Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007	21
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1
przemysł i budownictwo	6
pozostała działalność	14
WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	
Podmioty wyrejestrowane wg sektorów własnościowych	16
sektor prywatny - ogółem	16
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	16
Podmioty wyrejestrowane wg grup sekcji PKD 2007	
ogółem	16
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1
przemysł i budownictwo	5
pozostała działalność	10
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI	
Podmioty - wskaźniki	
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	466
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	28
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	21
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	47
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	77,9

osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	35
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	5,9
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	32
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	47
udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w procentach	4,6
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora medycznego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w procentach	4,76
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w procentach	4,76
Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	
ogółem	779,0
0 - 9	730,1
10 - 49	44,4
50 - 249	4,4
Liczba przedsiębiorstw w sektorze rolniczym	37
Liczba przedsiębiorstw w sektorze przemysłowym	14
Liczba przedsiębiorstw w sektorze budowlanym	54

Dane GUS/opracowanie własne 2014

Bezrobocie

Bezrobocie – gmina Mircze	Jednostka miary	2014
BEZROBOCIE REJESTROWANE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci ogółem	osoba	449
mężczyźni	osoba	227
kobiety	osoba	222
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci		
ogółem	%	10,0
mężczyźni	%	9,0
kobiety	%	11,1
PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD		
Pracujący wg płci ogółem	osoba	447
mężczyźni	osoba	202
kobiety	osoba	245
Pracujący na 1000 ludności	osoba	59

Dane GUS/opracowanie własne 2014

ROZDZIAŁ III

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Drogi

Gmina Mircze leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi. Do najbliższej autostrady (A4) jest ponad 150 kilometrów, do drogi ekspresowej (S12) jest ponad 110 kilometrów, do drogi krajowej (DK74) 15 kilometrów. Przez gminę przebiega droga wojewódzka 844 Chełm – Hrubieszów – Dołhobyczów – Granica Państwa, która prowadzi do międzynarodowego przejścia granicznego Dołhobyczów – Uhrynów, które znajduje się w odległości ok. 17 kilometrów od Mircza, do przejścia granicznego Zosin – Ustiług z Mircza jest ponad 40 kilometrów. Przez gminę przebiega 13 dróg powiatowych, które są głównymi szlakami komunikacyjnymi dla mieszkańców, łączna ich długość to 115 kilometrów i większa część tych dróg wymaga przebudowy, bądź remontu. Przez gminę Mircze przebiega najdłuższa droga powiatowa w powiecie hrubieszowskim Hrubieszów (ul. Nowa) – Kryłów – Dołhobyczów – Granica Państwa o łącznej długości 37984 metrów, z czego 7490 metrów na terenie gminy Mircze.

Drogi powiatowe na terenie gminy Mircze			
Lp	Nazwa drogi powiatowej	Numer	Długość na terenie gminy
1	Terebiń - Modryniec	3425L	3410m
2	Sahryń - Modryń	3427L	4055m
3	Adelina – Miętkie – Mircze - Kryłów	3429L	21080m
4	Hrubieszów (ul. Kolejowa) – Cichobórz - Dołhobyczów	3430L	8130m
5	Hrubieszów (ul. Nowa) – Kryłów – Dołhobyczów – Granica Państwa	3432L	7490m
6	Mircze - Grafka	3434L	8665m
7	Miętkie – Mołożów – Nabród – Kmiczyn - Żulice	3463L	6848m
8	Lipowiec – Stara Wieś - Wereszyn	3437L	14514m
9	Mircze – Stara Wieś – Łykoszyn - Telatyn	3438L	9410m
10	Dutrów – Łykoszyn – Radostów - Poturzyn	3439L	3669m
11	Mircze - Smoligów	3440L	5880m
12	Kolonia Małków – Smoligów - Wereszyn	3441L	8995m
13	Kryłów - Małków	3442L	5156m

Opracowanie własne 2015

Drogi gminne na terenie gminy Mircze mają łączną długość 525 km. Dróg z nadanym numerem drogi publicznej jest 67 – 124,293 km, a 71,872 km to nawierzchnia utwardzona (stan na 2015rok), pozostałe drogi są drogami dojazdowymi do gruntów rolnych i mają długość 400,63 km, z czego 80,177 km posiada nawierzchnię utwardzoną. Powierzchnia działek, na których znajdują się drogi gminne to 275,40 ha.

Drogi gminne		
Lp	Nazwa drogi gminnej	Numer
1	Dr.pow 3424L Dąbrowa Masłomecka – Modryniec Zachodni – dr. Pow. 3425L	111098L
2	Modryń Kol.	111325L
3	Tuczapy Trzecia Ulica	111326L

4	Reforma – Miętkie Kolonia	111327L
5	Miętkie	111328L
6	Mircze – Modryń Kol	111329L
7	Dr.pow. 3436L – Mołożów – Nabróż – dr. Pow. 3512L	111330L
8	Tuczapy Pierwsza Ulica – gr. gm. Łaszców	111331L
9	Andrzejówka	111332L
10	Ameryka – Marysin	111333L
11	Mołożów	111334L
12	Stara Wieś – Mołożów	111335L
13	Stara Wieś – Dąbrowa	111336L
14	Wereszyn – Korczunek – Wiszniów	111337L
15	Stara Wieś – Radostów	111338L
16	Dr. woj. 844 – Modryniec Wschodni – gr. Gminy Hrubieszów	111339L
17	Rulikówka	111340L
18	Mircze	111341L
19	Ameryka Kol.	111342L
20	Górka Kol. – Łasków	111343L
21	Marysin – Smoligów	111344L
22	Kryłów – gr. Gminy Hrubieszów	111345L
23	Prehoryłe – Małków	111346L
24	Grafka Kol. - gr. Gminy Hrubieszów	111347L
25	Nieleszcze Kol. – Kryłów Kol.	111348L
26	Prehoryłe	111349L
27	Małków Kol. – Małków	111350L
28	Anusin	111351L
29	Modryń – Rulikówka	111352L
30	Modryniec Wschodni	111353L
31	Kol. Andrzejówka – Miętkie	111354L
32	Mołożów Kol.	111355L
33	Stara Wieś	111356L
34	Tuczapy Druga Ulica	111357L
35	Wiszniów – Radostów	111358L
36	Miętkie (do wysypiska)	111359L
37	Stara Wieś	111360L
38	Wiszniów – Wasylów	111361L
39	Mircze	111362L
40	Kryłów ul. Spokojna	111363L
41	Tuczapy - gr. Gminy Tyszowce	111364L
42	Kryłów (dr. Pow 3429L – dr. Pow. 3432L)	111409L
43	Mircze ul. Kościelna	111410L
44	Mircze ul. Ogrodowa	111411L
45	Mircze ul. Lipowa	111412L
46	Radostów – Łykoszyn	111418L
47	Droga położona w miejscowości Stara Wieś na działce numer 716 o długości 1800 mb	111419L

48	Droga na działce nr 90 o długości 2650 mb położona w miejscowości Miętkie Kolonia (obręb 193 Miętkie Kolonia)	111420L
49	Droga na działce nr 12 o długości 730 mb położona w miejscowości Miętkie Kolonia (obręb 193 Miętkie Kolonia)	111421L
50	Droga na działce nr 1321/62 o długości 560 mb oraz 1321/21 o długości 90 mb położona w miejscowości Mircze (obręb 201 Mircze)	111422L
51	Droga na działce nr 443 o długości 1300 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111423L
52	Droga na działce nr 435 o długości 1200 mb położona w miejscowości Wiszniów (obręb 226 Wiszniów)	111424L
53	Droga na działce nr 38 o długości 660 mb położona w miejscowości Radostów (obręb 228 Radostów)	111425L
54	Droga na działce nr 895 o długości 520 mb położona w miejscowości Prehoryłe (obręb 215 Prehoryłe)	111426L
55	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 476 stanowiąca ul. Leśną o długości 1100 mb (obręb 201 Mircze)	111427L
56	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 372 stanowiąca ul. Boczna o długości 425 mb (obręb 201 Mircze)	111430L
57	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1113 stanowiąca ul. Łąkową o długości 1785 mb (obręb 201 Mircze)	111431L
58	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1338 stanowiąca ul. Małą o długości 540 mb (obręb 201 Mircze)	111432L
59	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1322/13 stanowiąca ul. Nad Stawami o długości 250 mb (obręb 201 Mircze)	111433L
60	Droga na działce nr 446 o długości 630 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111434L
61	Droga na działce nr 447/2 o długości 2320 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111435L
62	Droga na działce nr 449 o długości 275 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111436L
63	Droga na działce nr 245/2 o długości 880 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111437L
64	Droga na działce nr 240 o długości 250 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111438L
65	Droga na działce nr 242 o długości 750 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111439L
66	Droga na działce nr 7 o długości 340 mb położona w miejscowości Kryłów (obręb 206 Kryłów)	111440L
67	Droga na działce nr 64 o długości 600 mb położona w miejscowości Kryłów (obręb 206 Kryłów)	111441L

Opracowanie własne 2015

Układ komunikacyjny uzupełniają także ścieżki rowerowe. Długość ścieżek to prawie 6,5 kilometra, z czego pod zarządem gminy ok. 1 kilometr, pod zarządem powiatu ok 4,3 kilometra, a pod zarządem urzędu marszałkowskiego 1,1 kilometra.

2. Urządzenia sieciowe

Gmina Mirce chroni środowisko naturalne poprzez budowę kanalizacji wodociągów, oczyszczalni ścieków, wybudowano także zakład zagospodarowania odpadów dzięki, któremu większość odpadów jest odzyskiwana.

Gospodarka wodno-ściekowa	Jednostka miary	2014
KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW		
Oczyszczalnie komunalne biologiczne	szt.	3
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu	m ³ /dobę	299
Równoważna liczba mieszkańców		
ogółem	osoba	2343
Ścieki oczyszczane w ciągu roku		
odprowadzone ogółem	dam ³	59,0
odprowadzane w czasie doby do kanalizacji	dam ³	0,2
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	61
oczyszczane biologicznie	dam ³	59
Ludność korzystająca z oczyszczalni		
ogółem	osoba	1230
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu		
BZT5	kg/rok	704
ChZT	kg/rok	3076
zawiesina ogólna	kg/rok	302
Osady wytworzone w ciągu roku stosowane w rolnictwie	t	10
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W PRZEMYSŁE		
Gospodarowanie wodą w przemyśle w ciągu roku		
zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	13
pobór wód podziemnych	dam ³	22
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku		
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	7
ZUŻYCIE WODY I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW		
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku		
ogółem	dam ³	88,0
ogółem w hm ³	hm ³	0,1
przemysł	dam ³	13
eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³	75,0
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe	dam ³	70,0
udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	14,8
zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	11,7
Przemysłowe i komunalne oczyszczalnie ścieków		
oczyszczalnie	szt.	3
przepustowość	m ³ /dobę	299
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoba	1230
Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM ogółem	osoba	2343
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku		
ogółem	dam ³	59,0
ogółem na 1 mieszkańca	m ³	7,8
ogółem na 1 km ² powierzchni	dam ³	0,3
oczyszczane biologicznie	dam ³	59
oczyszczane biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków wymagających oczyszczania	%	100,0

Dane GUS/Opracowanie własne

Wodociągi

Gmina Mirce w 2007 roku posiadała 29,2 kilometrów sieci wodociągowej, 530 przyłączy do budynków i 1766 mieszkańców korzystających z sieci. W latach 2009 – 2014 długość sieci wodociągowej zwiększyła się do 37,6 km a liczba przyłączy do 549.

Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	37,6
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	35,1
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	35,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	549
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	70,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m3	9,3
Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych		
woda z wodociągów na 1 mieszkańca	m3	9,3
Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w badanym roku		
woda dostarczana do wodociągu	dam3	0,2
woda sprzedana z wodociągu ogółem	dam3	0,2
woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym	dam3	0,2
Przedsiębiorstwa świadczące usługi w gminie w badanym roku		
przedsiębiorstwa świadczące usługę (dostarczające wodę)	ob.	3

Dane GUS/opracowanie własne 2015

Kanalizacja

W 2006 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 4,6 km, ilość przyłączy 48. W latach 2009 – 2010 w miejscowości Mirce wybudowano nową oczyszczalnię ścieków, a długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się do 20,2 km ilość przyłączy wzrosła do 530.

Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	20,2
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	20,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	246
ścieki odprowadzone	dam3	59,0
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej		0,5

Dane GUS/opracowanie własne 2015

Telekomunikacja, Internet

Na terenie gminy Mirce znajduje się dość dobrze rozwinięta analogowa sieć telefoniczna dzięki projektowi, który realizowany był w latach dziewięćdziesiątych XX wieku obejmował także położenie światłowodu między centralami Mirce, Stara Wieś i Kryłów; maksymalna szybkość łącza internetowego wynosi do 16 – 20 Mbit/s. W 2015 roku na terenie gminy (w Mirczu i w Wiszniowie) wybudowano dwa węzły dystrybucyjne sieci szerokopasmowej województwa lubelskiego, sieć nie jest obecnie podłączona do odbiorców końcowych. Dostępność usług telekomunikacyjnych poprzez sieć telefonii komórkowej i technologie radiowe jest słaba. Na terenie gminy Mirce na dzień dzisiejszy nie ma możliwości korzystania z technologii szybkiego, bezprzewodowego Internetu LTE.

3. Gospodarka odpadami

W Gminie Mircze funkcjonuje wprowadzony 1 lipca 2013 r. nowy system gospodarki odpadami komunalnymi. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina zobowiązana jest do objęcia systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, natomiast fakultatywnie systemem może objąć nieruchomości niezamieszkałe. W przypadku Gminy Mircze obowiązek ten realizowany jest tylko i wyłącznie wobec nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy np. szkoły, przedszkola, przedsiębiorstwa zobowiązane są do zawarcia stosownej umowy z dowolną firmą posiadającą wpis do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Wójta Gminy Mircze. Częstotliwość wywozu musi być jednak dostosowana do zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie Mircze.

Zgodnie z uchwałą NR XXX/217/2013 rady Gminy Mircze z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty, opłata za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych ponoszona jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Opłata, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i ustalonej stawki opłaty.

Uchwalone przez Radę Gminy Mircze miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- w przypadku, gdy odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości 5,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca,
- w przypadku, gdy odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób nieselektywny w wysokości 10,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca.

W uchwale NR XXX/216/2013 Rady Gminy Mircze z dnia 25 kwietnia 2013 r. określono szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W ramach opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych na rzecz Gminy Mircze odbierana jest z terenu danej nieruchomości każda ilość wytworzonych odpadów komunalnych – zmieszanych i zbieranych w sposób selektywny. Ponadto w ramach opłaty zorganizowany został Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do których mieszkańcy mogą dostarczać odpady selektywnie zbierane w tym odpady problemowe.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2014 roku objętych było 1900 gospodarstw domowych. Szacunkowa liczba mieszkańców uwzględniona w deklaracjach to około 6000. Różnica pomiędzy liczbą osób zameldowanych, a zamieszkałych wynika m.in. z pobytu mieszkańców w innych miejscowościach lub za granicą. Według ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zamieszkałych ponoszą za osoby faktycznie przebywające na danej nieruchomości. Z przeprowadzonych badań wynika, że na koniec 2014 r. selektywny sposób gromadzenia odpadów komunalnych zadeklarowało 1641 właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

W 2014 roku Gmina Mircze zakończyła modernizację Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Łaskowie.

4. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy Mircze przeważa zabudowa zagrodowa – rozproszona, występuje również nieliczna zabudowa wielorodzinna głównie w miejscowościach gdzie funkcjonowały dawniej Państwowe Gospodarstwa Rolne: Wiszniów i Małków Nowy oraz Państwowy Ośrodek Maszynowy w Mirczu. Budynki wielorodzinne znajdują również się w miejscowościach Kryłów i Smoligów. Według danych GUS w 2013 roku w gminie Mircze było 2483 mieszkań, i nieco ponad 9000 izb, przeciętna powierzchnia użytkowa to 91,3 m², łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 214884 m². Zasoby komunalne wynoszą 20 mieszkań o powierzchni 1087 m² – 57 izb i są zagospodarowane w całości, do spółdzielni mieszkaniowych należy 72 mieszkania o powierzchni 4583 m² – 267 izb, 27 lokali stanowi własność zakładów pracy – 111 izb o łącznej powierzchni 2199 m². Od 2015 roku w zasobie mieszkaniowym gminy jest 6 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 260,47 m². W gminie Mircze 96% powierzchni mieszkalnej stanowi własność prywatną. Liczba dodatków mieszkaniowych wynosiła 515 sztuk na kwotę prawie 50000 złotych.

Zasoby mieszkaniowe	Jednostka miary	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe		
mieszkania	-	2482
izby	-	9561
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	226524
Budynki mieszkalne w gminie	-	2262
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki		
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	91,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	30,1
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	329,7
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE		
Mieszkania oddane do użytkowania		
mieszkania	-	3
izby	-	11
powierzchnia użytkowa	m ²	354

Dane GUS 2014/ opracowanie własne

ROZDZIAŁ IV

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Szkolnictwo

Na terenie gminy Mirce znajdują się 4 szkoły. Trzy podporządkowane samorządowi gminnemu: dwa zespoły szkół w Mirczu i w Kryłowie oraz szkoła podstawowa w Wiszniowie, natomiast szkoła podstawowa w Szychowicach jest podporządkowana stowarzyszeniu Rozwoju Wsi Szychowice. W 2015 roku w gminie Mirce do szkół uczęszczało 558 uczniów i 132 dzieci, w 2007 roku do szkół na terenie gminy Mirce uczęszczało 783 uczniów, w ciągu 8 lat liczba uczniów zmniejszyła się o 225.

Szkoły i liczba dzieci i uczniów w gminie Mirce

Szkoły i liczba dzieci i uczniów w gminie Mirce					
Nazwa szkoły	Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym	Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym	Liczba uczniów w szkole podstawowej	Liczba uczniów w gimnazjum	Razem
Samorządowy Zespół Szkół w Mirczu	57	15	196	159	427
Zespół Szkół w Kryłowie	15	14	63	35	127
Szkoła Podstawowa w Wiszniowie	14	13	77	0	104
Szkoła Podstawowa w Szychowicach	0	4	28	0	32
Razem	86	46	364	194	690

opracowanie własne (stan na 1.09.2015r.)

Edukacja w gminie Mirce wg GUS	Jednostka miary	2014
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE		
Szkoły podstawowe ogółem		
ogółem	ob.	4
oddziały w szkołach	-	29,00
uczniowie	osoba	355
absolwenci	osoba	69
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	-	12
EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI		
Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (bez szkół specjalnych)		
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	14
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	4
absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	3

gimnazja bez specjalnych		
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	9
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	5
absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	6
uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani	osoba	1
uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani - dziewczęta	osoba	1
NAUCZANIE JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
Obowiązkowo uczący się języka obcego wg typu szkoły		
szkoły podstawowe - ogółem	osoba	355
angielski	osoba	355
gimnazja - ogółem	osoba	386
angielski	osoba	193
rosyjski	osoba	193
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE		
Gimnazja ogółem	ob.	2
oddziały w szkołach	-	11,00
uczniowie	osoba	193
absolwenci	osoba	69
Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach		
gimnazja ogółem	-	18
gimnazja dla dzieci i młodzieży	-	18
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	osoba	178

Dane GUS/opracowanie własne 2014

Przedszkola – oddziały przedszkolne	Jednostka miary	2014
PRZEDSZKOLA		
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i dzieci wg płci		
ogółem	ob.	4
oddziały (klasy, grupy)		
ogółem	-	4
dzieci		
ogółem	osoba	59
chłopcy	osoba	32
dziewczęta	osoba	27
dzieci do lat 6 włącznie		
ogółem	osoba	58
chłopcy	osoba	31
dziewczęta	osoba	27
dzieci 6-letnie		
ogółem	osoba	25
chłopcy	osoba	15
dziewczęta	osoba	10
dzieci 5-letnie		
ogółem	osoba	33
chłopcy	osoba	16

dziewczęta	osoba	17
dzieci od 3 do 6 lat		
ogółem	osoba	58
chłopcy	osoba	16
dziewczęta	osoba	27
Dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych wg wieku		
ogółem		
ogółem	osoba	59
chłopcy	osoba	32
dziewczęta	osoba	27
5		
ogółem	osoba	33
chłopcy	osoba	16
dziewczęta	osoba	17
6		
ogółem	osoba	25
chłopcy	osoba	15
dziewczęta	osoba	10
7 i więcej		
ogółem	osoba	1
chłopcy	osoba	1
PUNKTY PRZEDSZKOLNE		
Punkty przedszkolne		
punkty przedszkolne bez specjalnych		
prowadzone przez jednostki samorządu gminnego	ob.	3
Oddziały prowadzone przez jednostki samorządu gminnego	-	5
Miejsca prowadzone przez jednostki samorządu gminnego	msc.	108
Dzieci w punktach przedszkolnych wg wieku, płci i organu prowadzącego		
punkty przedszkolne bez specjalnych		
dzieci	osoba	93
chłopcy	osoba	42
dziewczęta	osoba	51
dzieci od 3 do 6 lat - ogółem	osoba	87
chłopcy	osoba	40
dziewczęta	osoba	47
dzieci do lat 6 włącznie - ogółem	osoba	93
chłopcy	osoba	42
dziewczęta	osoba	51
DZIECI OBJĘTE WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM		
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym i w wieku przedszkolnym		
dzieci ogółem		
dzieci w wieku 3 - 5 lat	osoba	175
dzieci w wieku 3 - 6 lat	osoba	247
dzieci w wieku 3 - 4 lat	osoba	112
dzieci w wieku 4 - 6 lat	osoba	187

dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym		
dzieci w wieku 3 - 5 lat	osoba	95
dzieci w wieku 3 - 6 lat	osoba	120
dzieci w wieku 3 - 4 lat	osoba	63
dzieci w wieku 4 - 6 lat	osoba	96
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym		
dzieci w wieku 3 - 5 lat	%	54,3
dzieci w wieku 3 - 6 lat	%	48,6
dzieci w wieku 3 - 4 lat	%	56,3
dzieci w wieku 4 - 6 lat	%	51,3
NAUCZYCIELE		
Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty		
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	etat	3,64
mężczyźni	etat	0,42
kobiety	etat	3,22
punkt przedszkolny	etat	5,56
mężczyźni	etat	0,36
kobiety	etat	5,20

Dane GUS/opracowanie własne 2014

2. Zdrowie

Zdrowie	Jednostka miary	2014
PRZYCHODNIE - AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA (STAN W DNIU 31 XII 2014)		
Przychodnie		
ogółem	ob.	2
przychodnie na 10 tys. ludności	ob.	3
Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu		
przychodnie ogółem	ob.	1
Podstawowa opieka zdrowotna - porady		
porady ogółem	-	32183
przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	-	15738
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie		
porady lekarskie ogółem	-	32183
APTEKI I PUNKTY APTECZNE		
Apteki ogólnodostępne		
apteki	ob.	2
mgr farmacji	osoba	2
Punkty apteczne		
punkty apteczne	ob.	1
Apteki - wskaźniki		
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	3764

Dane GUS/opracowanie własne 2014

3. Kultura i sztuka

Kultura i sztuka	Jednostka miary	2014
BIBLIOTEKI		
biblioteki i filie	ob.	3
pracownicy bibliotek	osoba	6
księgozbiór	wol.	27757
czytelnicy w ciągu roku	osoba	951
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	24073
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	ob.	1
Komputeryzacja bibliotek naukowych, fachowych, pedagogicznych, fachowo - beletrystycznych		
placówki biblioteczne		
komputery użytkowane w bibliotece ogółem	szt.	11
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	szt.	6
biblioteki ,które umożliwiają podłączenie komputera (urządzenia mobilnego) użytkownika do gniazda elektrycznego	szt.	2
bibliotek, które umożliwiają podłączenie komputera (urządzenia mobilnego) użytkownika do gniazda internetowego	szt.	2
biblioteki, które umożliwiają podłączenie komputera (urządzenia mobilnego) do Internetu bezprzewodowego w bibliotece	szt.	2
Biblioteki - wskaźniki		
ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)	osoba	2509
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	3687,7
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	126
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	25,3
DZIAŁALNOŚĆ DOMÓW, OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC		
Imprezy organizowane przez jednostkę i uczestnicy		
imprezy	szt.	46
występy zespołów amatorskich	szt.	24
występy artystów i zespołów zawodowych	szt.	5
prelekcje, spotkania, wykłady	szt.	1
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	szt.	1
konkursy	szt.	1
inne	szt.	14
uczestnicy imprez	osoba	28212
występy zespołów amatorskich	osoba	10285
występy artystów i zespołów zawodowych	osoba	7500
prelekcje, spotkania, wykłady	osoba	12
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	osoba	30
konkursy	osoba	30
inne	osoba	10355

Zespoły artystyczne i członkowie		
zespoły artystyczne	szt.	4
muzyczne - instrumentalne	szt.	1
folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	szt.	3
członkowie zespołów artystycznych	osoba	36
muzyczne - instrumentalne	osoba	8
folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	osoba	28
Infrastruktura domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic		
obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych	ob.	1
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	ob.	1
instytucje użytkujące odrębny budynek	ob.	1
Koła (kluby) i członkowie		
ogółem	szt.	10
seniora	szt.	1
członkowie kół (klubów) ogółem	osoba	200
seniora	osoba	20
Kursy organizowane przez jednostkę		
Kursy wiedzy praktycznej	szt.	1
absolwenci ogółem	osoba	12

Dane GUS/opracowanie własne 2014

4. Turystyka, sport i rekreacja

Na terenie gminy Mircze prężnie rozwija się agroturystyka. W 2015 roku w gminnej ewidencji gospodarstw agroturystycznych znajdowało się 7 gospodarstw agroturystycznych – 44 miejsca noclegowe i jedno pole biwakowe na 28 miejsc. Większość gospodarstw agroturystycznych i zarazem najwięcej miejsc noclegowych znajduje się nad Bugiem w Kryłowie i w Prehoryłem, po jednym gospodarstwie jest w Mołożowie-Kolonii i Wereszynie. Bazę noclegową uzupełniają dwa domy weselne, które są zlokalizowane w Mirczu i dysponują kilkudziesięcioma miejscami noclegowymi.

Rysunek: Wypoczynek w gminie Mircze

Wędkarstwo – terminem takim określa się zajęcie sportowo - rekreacyjne polegające na łowieniu ryb. Gmina Mircze ma bardzo dobre warunki do uprawiania tego sportu. Najczęściej odwiedzane przez wędkarzy są miejscowości położone nad rzeką Bug – Prehoryłe i Kryłów. Na terenie gminy w miejscowościach Wereszyn, Mircze i Stara Wieś znajdują się stawy rekreacyjne, których dzierżawcą jest Polski Związek Wędkarski.

Od kilku lat wspólnie z PZW gmina Mircze organizuje zawody wędkarskie oraz Święto Suma w Prehoryłem.

Sport	Jednostka miary	2014
SPORT		
Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS		
kluby	szt.	1
członkowie	osoba	34
ćwiczący ogółem	osoba	80
ćwiczący mężczyźni	osoba	80
ćwiczący do lat 18 ogółem	osoba	49
ćwiczący do lat 18 chłopcy	osoba	49
sekcje sportowe	szt.	2
instruktorzy sportowi	osoba	3
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	osoba	2

Dane GUS/opracowanie własne 2014

5. Jednostki organizacyjne

- ❖ **Gminny Ośrodek Kultury w Mirczu**, w skład którego wchodzi Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami. Upowszechnianie czytelnictwa z szeroko pojętą działalnością kulturalną jest głównym zadaniem placówki. GOK dysponuje nowym, przestronnym budynkiem, gdzie organizuje różnego rodzaju imprezy dla społeczności lokalnej, natomiast dla organizacji imprez plenerowych jest udostępniany plac obok stadionu. Jednakże GOK z powodzeniem podejmuje się także organizowania imprez w różnych miejscowościach Gminy Mircze. Pod zarząd Ośrodka Kultury przeszedł najstarszy zespół śpiewaczy na terenie gminy - zespół "ECHO" Koła Gospodyń Wiejskich z Mircza. W 2005 roku przeszły także dwa następne zespoły śpiewacze: "Szychowianki" i "Górczanki". Najmłodszym zespołem działającym pod egidą ośrodka jest zespół wokalny "Arabeska" z Mircza. Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Mirczu funkcjonuje także Klub Seniora.

Cykliczne imprezy organizowane każdego roku przez GOK i Bibliotekę w Mirczu, to:
Powiatowe Targi Twórców Ludowych i Sztuki Kulinarnej,

Rodzinny Wieczór w Bibliotece,

Piknik Historyczny w Kryłowie,

Święto Suma w Prehoryłem,

Dożynki Gminne,

Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa.

Oprócz w/w przedsięwzięć każdego roku organizowane są różnego rodzaju formy kulturalno-oświatowe dla mieszkańców gminy we wszystkich miejscowościach.

- ❖ **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirczu** został utworzony w 1990 roku. Ośrodek jest jednostką budżetową powiązaną z budżetem jednostkowym gminy i finansowym z tego budżetu. Terenem działania ośrodka jest obszar gminy Mircze. Ośrodek realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym i zadania zlecone gminie. Obszar gminy jest podzielony na 4 rejony socjalne. Działania GOPS skierowane są na udzielanie pomocy osobom, które same przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazły. Beneficjenci pomocy społecznej pochodzą głównie ze środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, zagrożonych wykluczeniem społecznym i patologiami. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadania dotyczące ustalania prawa i wypłaty świadczeń rodzinnych, w tym: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, prowadzenie spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w tym tworzenie warunków do spędzania czasu wolnego, ustalanie prawa i wypłata dodatków mieszkaniowych dla osób będących w trudnej sytuacji najemców lokali i właścicieli.

- ❖ **Środowiskowy Dom Samopomocy w Modryniu** powstał w 2009r. w budynku byłej Szkoły Podstawowej w Modryniu. Przeprowadzono w nim gruntowny remont, wyposażono sale w podstawowy sprzęt niezbędny do rozpoczęcia działalności, zagospodarowany został także teren wokół budynku m.in. wyrównano teren, wykonano parking i ogrodzenie. Dom powstał w odpowiedzi na duże potrzeby lokalnej społeczności w zakresie wsparcia osób chorych, niepełnosprawnych i wymagających pomocy w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego z terenu gminy Mircze. Utworzenie Domu finansowane było w znacznej części z budżetu

Wojewody Lubelskiego, natomiast Gmina Mirce w dużej części dofinansowała remont oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku. Środowiskowy Dom Samopomocy w Modryniu jest jedyną placówką wsparcia działającą na terenie gminy, cieszy się dużym zainteresowaniem społecznym, sympatią środowiska lokalnego oraz władz gminnych. Atmosfera życzliwości, sympatii i wsparcie mieszkańców oraz lokalnych władz gwarantują prawidłowość realizacji działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób wymagających wsparcia w środowisku lokalnym. Na początku działalności z usług Domu korzystało kilkanaście osób. Potem liczba ta zwiększyła się do 25, a aktualnie pomoc otrzymuje 35 osób, które mają w nim zapewnione warunki do rozwoju, i integracji ze środowiskiem. W Domu funkcjonują cztery pracownie terapeutyczne, w których podopieczni rozwijają swoje umiejętności i talenty oraz nabywają wiedzę niezbędną do samodzielnego funkcjonowania: pracownia gospodarstwa domowego, pracownia komputerowa, pracownia umiejętności społecznych i zawodowych, pracownia plastyczna. ŚDS zapewnia pomoc osobom nie tylko z gminy Mirce, ale również z miasta i gminy Hrubieszów oraz gmin Trzeszczany i Uchanie.

- ❖ **Zespół Szkół w Kryłowie**
- ❖ **Samorządowy Zespół Szkół w Mirczu**
- ❖ **Szkoła Podstawowa w Wiszniowie**
- ❖ **Gminny Zakład Komunalny w Mirczu**
- ❖ **Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół** (od 2016 roku GZEAS będzie funkcjonował jako samodzielny referat w Urzędzie Gminy Mirce)

6. Związki, stowarzyszenia, organizacje społeczne

Na terenie Gminy Mirce funkcjonuje ok. 20 organizacji pozarządowych, z których tylko niewielka część działa aktywnie i wykazuje zainteresowanie. Działające na terenie Gminy Mirce organizacje:

❖ **Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Mirce im. Wincentego Rulikowskiego**

Celem działania Stowarzyszenia jest: wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturowego i gospodarczego Gminy Mirce; wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku; likwidacja zaniedbań z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej; dążenie do rozwoju gospodarstw rolnych rodzinnych i grup producenckich, w tym ekologicznych; inicjowanie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu rozwoju rolnictwa, ochrony środowiska, ekologii, agroturystyki, sportu, kultury, zdrowia i innych dziedzin społeczno-gospodarczych; wspieranie innowacyjności i przedsiębiorczości; dążenie do zmniejszenia bezrobocia, rozwoju i umacniania placówek usługowych, oświatowych, kulturalnych i opiekuńczych oraz umacnianie dziedzictwa kulturowego; wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców w procesie integracji europejskiej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom tej integracji i globalizacji; likwidacja skutków i wspieranie rodzin patologicznych, osób uzależnionych, w tym dotkniętych alkoholizmem i narkomanią.

❖ **Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Szychowice**

Celem działania Stowarzyszenia jest: wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Szychowice; wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym; inicjowanie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu rozwoju rolnictwa, ochrony środowiska, ekologii, agroturystyki.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: prowadzenie szkoły na zasadach prawem przewidzianych, prowadzenie kursów edukacyjnych, zajęć, szkoleń, imprez, obozów sportowych, turystycznych, rehabilitacyjnych, kulturalnych oraz innych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, szeroko rozumianą działalność kulturalną, w tym działania na rzecz młodzieży i osób dorosłych, organizowanie pomocy i opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych, organizowanie wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji, wspieranie działań społecznych i zawodowych kobiet wiejskich, organizowanie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju infrastruktury wsi Szychowice, wspieranie rozwoju gospodarczego wsi Szychowice, popularyzację rolnictwa ekologicznego, ochronę przyrody i krajobrazu, wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców wsi w Unii Europejskiej, promocję zdrowia i zdrowego stylu życia w jak najszerszym rozumieniu tych pojęć, działalność na rzecz upowszechniania turystyki, sportu, rekreacji oraz aktywnego wypoczynku, organizowanie przetwórstwa rolniczego, podejmowanie przedsięwzięć związanych z rozwojem wsi.

❖ **Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy NASZ DOM w Modryniu**

Cel działania organizacji to wszechstronna pomoc we wszystkich dziedzinach życia osobom niepełnosprawnym i chorym psychicznie, w zakresie zdobywania umiejętności niezbędnych w życiu codziennym oraz kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy zarobkowej, wspieranie działania podstawowej opieki specjalistycznej w zakresie terapii i rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz osób z problemami psychicznymi i ich rodzin, promowanie sportu jako środka do integracji społecznej osób niepełnosprawnych, podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności lokalnej społeczności, prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej na rzecz lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z terenów wiejskich, rozwój lokalnej społeczności, w tym osób niepełnosprawnych oraz dzieci młodzieży poprzez kształtowanie umiejętności obsługi sprzętu komputerowego, pozyskiwania wiedzy i informacji z wykorzystaniem nowoczesnych technik informatycznych, tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się do czynnego życia kulturalnego i społecznego poprzez tworzenie ośrodków wsparcia, terapii, rehabilitacji, punktów doradczo-informacyjnych, tworzenie korzystnych warunków do wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej, zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do rehabilitacji i ośrodków wsparcia poprzez rozwijanie bazy lokalowej i tworzenie warunków do działalności terapeutycznej, podnoszenie jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych oraz funduszy europejskich na realizację celów statutowych Stowarzyszenia, pomoc organizacyjna i rzeczowa osobom niepełnosprawnym i chorym psychicznie w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, tworzenie warunków do integracji z otoczeniem, zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu do informacji prawnej i pomocy psychologicznej.

❖ **Szwadron Ziemi Hrubieszowskiej im. 2 Pułku Strzelców Konnych**

Celem działania organizacji jest: pielęgnowanie, utrwalanie i propagowanie historii 2 Pułku Strzelców Konnych; zrzeszanie osób zainteresowanych odtwarzaniem i podtrzymywaniem tradycji wojskowych i patriotycznych, wyposażenia, umundurowania, uzbrojenia i wyszkolenia wojska polskiego ze szczególnym uwzględnieniem wojska II Rzeczypospolitej, zwane rekonstrukcją;

działania w oparciu o rekonstrukcję na rzecz zdobywania i upowszechniania wiedzy historycznej o tradycjach wojskowych i patriotycznych, wyposażenia, umundurowania, uzbrojenia, wyszkolenia, historii pojazdów mechanicznych i konnych oraz fortyfikacji wojska polskiego ze szczególnym podkreśleniem wojska II Rzeczypospolitej; rozwijanie aktywności naukowej, kulturotwórczej, turystycznej, sportowej oraz społecznej członków Stowarzyszenia; promowanie wśród społeczeństwa historii współczesnej ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Zamojszczyzny oraz wspieranie inicjatyw służących propagowaniu wiedzy historycznej w duchu prawdy, pamięci i pojednania.

❖ Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych

Celem Ochotniczej Straży Pożarnej jest: prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami; branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi; rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich; wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej i ze statutu.

Wyżej wymienione zadania Ochotnicza Straż Pożarna realizuje przez: organizowanie zespołów do prowadzenia kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w miejscowości własnej i pomocy wzajemnej; organizowanie spośród swoich członków pododdziałów pożarniczych; przedstawianie organom władzy samorządowej i administracji rządowej wniosków w sprawach ochrony przeciwpożarowej; prowadzenie podstawowego szkolenia pożarniczego członków OSP i współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną w organizowaniu szkolenia funkcyjnych OSP; organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych; organizowanie zespołów świetlicowych, bibliotek, orkiestr, teatrów amatorskich, chórów, sekcji sportowych i innych form pracy społeczno-wychowawczej i kulturalno-oświatowej; organizowanie zawodów sportowych i imprez propagujących kulturę fizyczną; prowadzenia innych form działalności mających na celu wykonanie zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej i ze statutu.

Jednostki OSP w gminie Mircze						
Lp	Jednostka OSP	Rok założenia	Ilość strażaków w danej jednostce OSP	Wyjazdy do akcji ratowniczo-gaśniczych do dnia 29.10.2015r.	Włączone do KSRG	Pojazdy jednostek OSP
1.	Mircze	1917	50	24	Tak	MAN TGM 13.280 FSC LUBLIN 3.3524 PRZYCZEPA PONTON
2.	Kryłów	1956*	50	14	Tak	JELCZ 315 M FORD TRANSIT IFA/HL900 PRZYCZEPA PONTON
		* Straż Pożarna istniała przed II Wojną Światową, posiadała własną orkiestrę dętą.				
3.	Stara Wieś	1921	56	3	Nie	FORD TRANSIT RENAULT MIDLUM
4.	Modryń - Kolonia	1965	20	1	Nie	DAEWOO LEGANZA PRZYCZEPKA TEMA

5.	Modryniec	1956	28	1	Nie	FORD TRANSIT
6.	Modryń	1966	27	2	Nie	FORD TRANSIT
7.	Mołożów	1966	36	4	Nie	STAR 244 MERCEDES SPRINTER 313 FORD FOCUS
8.	Miętkie - Kolonía	1953	21	1	Nie	ŻUK A07
9.	Smoligów	1956	20	5	Nie	MAGIRUS-DEUTZ VOLKSWAGEN TRANSPORTER T-4
10.	Szychowice	1956	18	0	Nie	-
11.	Wiszniów	1966	26	6	Nie	JELCZ 325 DS

Opracowanie własne

❖ **Towarzystwo Przyjaciół Kryłowa i Okolic**

Celem Towarzystwa jest: Pobudzanie obywatelskiej inicjatywy mieszkańców dla zapewnienia wszechstronnego rozwoju oraz pielęgnowanie tradycji i historii Kryłowa oraz swoistych walorów tej miejscowości i jej okolic. Ochrona wartości kulturowych, zabytkowych, urbanistycznych i przyrodniczych Kryłowa i okolic - przy współdziałaniu administracji państwowej, samorządowej i instytucjami społecznymi oraz prywatnymi. Udzielanie społeczeństwu i władzom praktycznych wskazań w odpowiedzi na współczesne problemy, potrzeby i aspiracje rozwoju Kryłowa i przyległych miejscowości, a także opiniowanie z punktu widzenia Kryłowa większych przedsięwzięć inwestycyjnych lub zmiany przeznaczenia obiektów. Kształtowanie postaw obywatelskich mieszkańców Kryłowa i miejscowości przyległych, popieranie inicjatyw społecznych, kulturalnych i gospodarczych. Towarzystwo powstało z inicjatywy osób związanych z Kryłowem, nie tylko mieszkańców. Formalnie zaczęło działać od 2006 roku.

❖ **Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania**

Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania powstało w 2006 roku w ramach Pilotażowego Programu Leader +, wdrażanego jako działanie 2.7 Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich 2004-2006”, skupiając dwie gminy Hrubieszów i Mircze. Stąd pierwotnie Stowarzyszenie nosiło nazwę Stowarzyszenie Hrubieszowsko-Mireckie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania. Zebranie założycielskie odbyło się 24 lutego 2006 roku, w jego trakcie przyjęty został statut i wybrano władze.

❖ Klub Sportowy Andoria i Altus

Gminny Klub Sportowy Andoria Mircze

Początki futbolu w Mirczu datuje się rok 1974. Wówczas powstała drużyna LZS Mircze, która szybko awansowała do B klasy w roku 1976. Po kilku sezonach istnienia klubu postanowiono zmienić nazwę, co w dalszej przyszłości nastąpiło jeszcze kilka razy. Najpierw był to PRAKS, czyli Pracowniczo - Rolniczy Klub Sportowy, następnie Błękitni aż w końcu Andoria. Barwy: białe – zielone.

Klub Sportowy Altus Szychowice

Rok założenia 1986, barwy niebiesko – zielono – białe. Obecnie działalność klubu została zawieszona.

- ❖ Koła Gospodyń Wiejskich
- ❖ Szkolne Koła PCK
- ❖ Caritas Parafialny
- ❖ Związek Harcerstwa Polskiego
- ❖ Liga Ochrony Przyrody
- ❖ Związek Kombatantów i O.R. Ziemi Zamojskiej Koło Mircze
- ❖ Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Mircze
- ❖ Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych i Więzień Obozów Koncentracyjnych, Koło Terenowe Dzieci Zamojszczyzny
- ❖ Światowy Związek Żołnierzy AK Koło Mireckie

Spółki z udziałem gminy Mircze

- ❖ MIR-EKO Spółka z o.o. – spółka ze stuprocentowym udziałem gminy Mircze
- ❖ Agencja Rozwoju Gotania Spółka z o.o. – spółka z pięćdziesięcioprocentowym udziałem gminy Mircze

ROZDZIAŁ V

BUDŻET GMINY MIRCZE

Dochody budżetu gminy Mircze w 2014 roku wyniosły 32523548,23 zł, a wydatki 40687875,19 zł. Szczegółowy budżet prezentujemy w tabeli poniżej:

Budżet gminy Mircze	Jednostka miary	2014
DOCHODY BUDŻETU		
Dochody ogółem	zł	32523548,23
Dochody majątkowe	zł	12627510,89
wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	zł	30300,81
Dochody własne ogółem	zł	7635652,18
dochody podatkowe - podatek rolny	zł	2297862,10
dochody podatkowe - podatek leśny	zł	78666,01
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	zł	1349117,51
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	zł	104539,00
wpływy z opłaty skarbowej	zł	24785,00
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	zł	76277,22
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	zł	3866,77
wpływy z opłaty targowej	zł	905,00
dochody z majątku	zł	863293,88
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	zł	1747015,58
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	zł	1735300,00
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	zł	11715,58
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	zł	320780,99
wpływy z usług	zł	11034,22
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	zł	388146,00
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	zł	386076,00
dochody z majątku - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów o podobnym charakterze	zł	105560,41
dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	zł	3918615,01
dochody podatkowe - podatek rolny	zł	2297862,10
dochody podatkowe - podatek leśny	zł	78666,01
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	zł	1349117,51
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	zł	104539,00
wpływy z opłaty skarbowej	zł	24785,00
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	zł	76277,22
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	zł	3866,77
wpływy z opłaty targowej	zł	905,00
dochody z majątku	zł	863293,88
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	zł	1747015,58

udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	zł	1735300,00
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	zł	11715,58
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	zł	320780,99
wpływy z usług	zł	11034,22
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	zł	388146,00
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	zł	386076,00
dochody z majątku - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów o podobnym charakterze	zł	105560,41
dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	zł	3918615,01
Subwencja ogólna	zł	7778308,00
część oświatowa subwencji ogólnej	zł	5209068,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej	zł	2569240,00
Dotacje ogółem (celowe + dotacje §§ 200, 620)	zł	17109588,05
inwestycyjne	zł	11483080,87
dotacje celowe	zł	5043416,58
inwestycyjne	zł	71521,30
dotacje celowe z budżetu państwa	zł	4973416,58
inwestycyjne	zł	1521,30
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	zł	3908014,90
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	zł	1065401,68
inwestycyjne	zł	1521,30
dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - inwestycyjne	zł	70000,00
dotacje §§ 200, 620	zł	12066171,47
inwestycyjne	zł	11411559,57
dotacje ogółem (celowe + dotacje §§ 200, 620)	zł	17109588,05
inwestycyjne	zł	11483080,87
dotacje celowe	zł	5043416,58
inwestycyjne	zł	71521,30
dotacje celowe z budżetu państwa	zł	4973416,58
inwestycyjne	zł	1521,30
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej		
ogółem	zł	3908014,90
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne		
ogółem	zł	1065401,68
inwestycyjne	zł	1521,30
dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego		
inwestycyjne	zł	70000,00
dotacje §§ 200, 620		
ogółem	zł	12066171,47
inwestycyjne	zł	11411559,57
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	zł	12449468,02
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	zł	377676,00

środki z budż. państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie progr. i proj. realizowanych z udz. śr. z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	zł	98173,79
płatności w zakresie budżetu środków europejskich	zł	11973618
Dochody na 1 mieszkańca	zł	4310,04
dochody własne	zł	1011,88
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	zł	229,96
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	zł	1,55
dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	zł	519,30
Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej		
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	1370267,22
Dział 600 - Transport i łączność	zł	70000,00
Dział 630 - Turystyka	zł	60650,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	459313,49
Dział 720 - Informatyka	zł	620,55
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	120884,35
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	77763,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	zł	5819745,38
Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	7904452,90
Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	833003,57
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	3379364,56
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	61018,76
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	177336,32
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	11808360,30
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	380676,80
Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	91,03
WYDATKI BUDŻETU ogółem	zł	40687875,19
wydatki majątkowe ogółem	zł	21680066,40
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	21680066,40
wydatki bieżące ogółem	zł	19007808,79
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	7270976,72
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	1414993,46
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	3849763,00
dotacje ogółem	zł	941482,34
świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	3357772,10
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	14561105,81
wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	zł	83949,67
dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych	zł	55890,00
Wydatki w Dziale 010 - Rolnictwo i łowiectwo ogółem	zł	1859384,59
wydatki bieżące ogółem	zł	1019365,63
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	10300,00
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	1964,12
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	8474,33

wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	973198,13
wydatki majątkowe ogółem	zł	840018,96
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	840018,96
Wydatki w Dziale 600 - Transport i łączność ogółem	zł	1338757,70
wydatki bieżące ogółem	zł	1088587,84
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	4718,18
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	1078433,07
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	1088587,84
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	250169,86
wydatki w rozdziale 60013 - Drogi publiczne wojewódzkie	zł	956,99
wydatki w rozdziale 60014 - Drogi publiczne powiatowe	zł	132013,33
wydatki w rozdziale 60016 - Drogi publiczne gminne	zł	1199152,89
Wydatki w Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ogółem	zł	18491049,17
wydatki bieżące ogółem	zł	584507,97
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	24297,00
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	503374,97
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	528617,97
dotacje	zł	55890,00
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	17906541,20
wydatki w rozdziale 90017 - Zakłady gospodarki komunalnej	zł	55890,00
wydatki w rozdziale 90004 - Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	zł	11664,38
wydatki w rozdziale 90015 - Oświetlenie ulic, placów i dróg	zł	107413,43
wydatki w rozdziale 90001 - Gospodarka ściekowa i ochrona wód	zł	4000,00
wydatki w rozdziale 90002 - Gospodarka odpadami	zł	18219120,44
Wydatki w Dziale 700 - Gospodarka mieszkaniowa ogółem	zł	599573,87
wydatki bieżące ogółem	zł	588393,87
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	7900,00
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	60166,28
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	588393,87
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	11180,00
wydatki w rozdziale 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami	zł	599573,87
Wydatki w Dziale 801 - Oświata i wychowanie ogółem	zł	7614867,53
wydatki bieżące ogółem	zł	7570521,64
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	4750218,35
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	941591,70
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	1015915,09
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	7046620,05
dotacje	zł	261630,12
świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	262271,47
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	44345,89
wydatki w rozdziale 80101 - Szkoły podstawowe	zł	3679406,23
wydatki w rozdziale 80113 - Dowożenie uczniów do szkół	zł	404315,84
wydatki w rozdziale 80110 - Gimnazja	zł	1560192,02
wydatki w rozdziale 80104 - Przedszkola	zł	3300,66
wydatki w rozdziale 80114 - Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	zł	249108,89
Wydatki w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ogółem	zł	3341593,09
wydatki bieżące ogółem	zł	749459,24

wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	215419,52
dotacje	zł	531239,72
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	2592133,85
wydatki w rozdziale 92116 - Biblioteki	zł	150000,00
wydatki w rozdziale 92109 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	zł	3174784,59
wydatki w rozdziale 92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	zł	11008,50
udział wydatków w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem	%	8,2
Wydatki w Dziale 851- Ochrona zdrowia ogółem	zł	57231,22
wydatki bieżące ogółem	zł	40810,72
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	4200,00
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	27270,72
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	31970,72
dotacje	zł	3200,00
wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	16420,50
wydatki w rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	zł	52831,22
Wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna wydatki bieżące ogółem	zł	3876360,72
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	698447,58
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	160641,05
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	236668,90
świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	2702186,02
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	1167765,57
wydatki w rozdziale 85202 - Domy pomocy społecznej	zł	20743,64
wydatki w rozdziale 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	zł	308764,16
wydatki w rozdziale 85219 - Ośrodki pomocy społecznej	zł	492089,16
wydatki w rozdziale 85204 - Rodziny zastępcze	zł	35818,36
Wydatki w Dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ogółem	zł	61018,76
wydatki bieżące ogółem	zł	61018,76
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	28664,52
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	6557,33
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	25796,91
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	61018,76
Wydatki w Dziale 926 - Kultura fizyczna ogółem	zł	85049,16
wydatki bieżące ogółem	zł	85049,16
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	9500,00
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	785,60
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	15763,56
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	26049,16
dotacje	zł	59000,00
Wydatki w Dziale 750 - Administracja publiczna ogółem	zł	2635987,28
wydatki bieżące ogółem	zł	2627806,12
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	1655642,06
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	290252,91
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	430270,96
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	2496708,17
dotacje	zł	30522,50
wydatki majątkowe ogółem	zł	8181,16

wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	8181,16
wydatki w rozdziale 75022 - Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	zł	65346,23
wydatki w rozdziale 75023 - Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	zł	1903517,38
Wydatki w Dziale 630 – Turystyka ogółem	zł	62138,69
wydatki majątkowe ogółem	zł	9471,00
wydatki bieżące ogółem	zł	52667,69
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	52667,69
Wydatki w Dziale 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ogółem	zł	160177,75
wydatki bieżące ogółem	zł	160177,75
wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	12575,98
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	106442,50
świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	21507,79
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	132669,96
Wydatki na 1 mieszkańca ogółem	zł	5391,98
na oświatę i wychowanie	zł	1009,13
na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	zł	442,83
Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej ogółem		
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	1859384,59
Dział 600 - Transport i łączność	zł	1338757,70
Dział 630 - Turystyka	zł	62138,69
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	599573,87
Dział 710 - Działalność usługowa	zł	72989,79
Dział 720 - Informatyka	zł	1603,98
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	2635987,28
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	77763,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	160177,75
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	zł	83949,67
Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	16320,45
Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	7614867,53
Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	57231,22
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	3876360,72
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	61018,76
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	252058,77
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	18491049,17
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	3341593,09
Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	85049,16
Wydatki zrealizowane w ramach funduszu soleckiego ogółem		
dział 600 - Transport i łączność - rozdz 60016 - Drogi publiczne gminne	zł	260811,31
dział 600 - Transport i łączność - rozdz 60095 - Pozostała działalność	zł	3000,00
dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - rozdz 75412 - Ochotnicze straże pożarne	zł	6700,00
dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - rozdz 90004 - Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	zł	4525,00
dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - rozdz 92109 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	zł	50963,90
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JST - WSKAŹNIKI		
Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem	%	3,3

Dane GUS/opracowanie własne 2014

ROZDZIAŁ VI

BADANIA ANKIETOWE I ICH WYNIKI

Realizacja badania ankietowanego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Mircze stanowi integralną część prac nad *Strategią Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015-2020*. Zgodnie z założeniem dokument ten ma nakreślać najważniejsze cele, do których dążyć będzie gmina w perspektywie najbliższych lat. W perspektywie tworzenia strategii rozwoju przyjęto założenie, że diagnozowanie teraźniejszości, a już szczególnie artykułowanie potrzeb, aspiracji jest przede wszystkim zadaniem mieszkańców. Przyjęcie takiej perspektywy pozwoli na zbudowanie strategii uwzględniającej oczekiwania lokalnej społeczności.

Badania zostały zrealizowane w okresie od sierpnia do października 2015r. Podczas badania wykorzystano opracowane narzędzia badawcze, którymi były rozdystrybuowane wśród mieszkańców gminy papierowe kwestionariusze ankiet oraz kwestionariusz ankiety online zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy w Mirczu: www.mircze.pl.

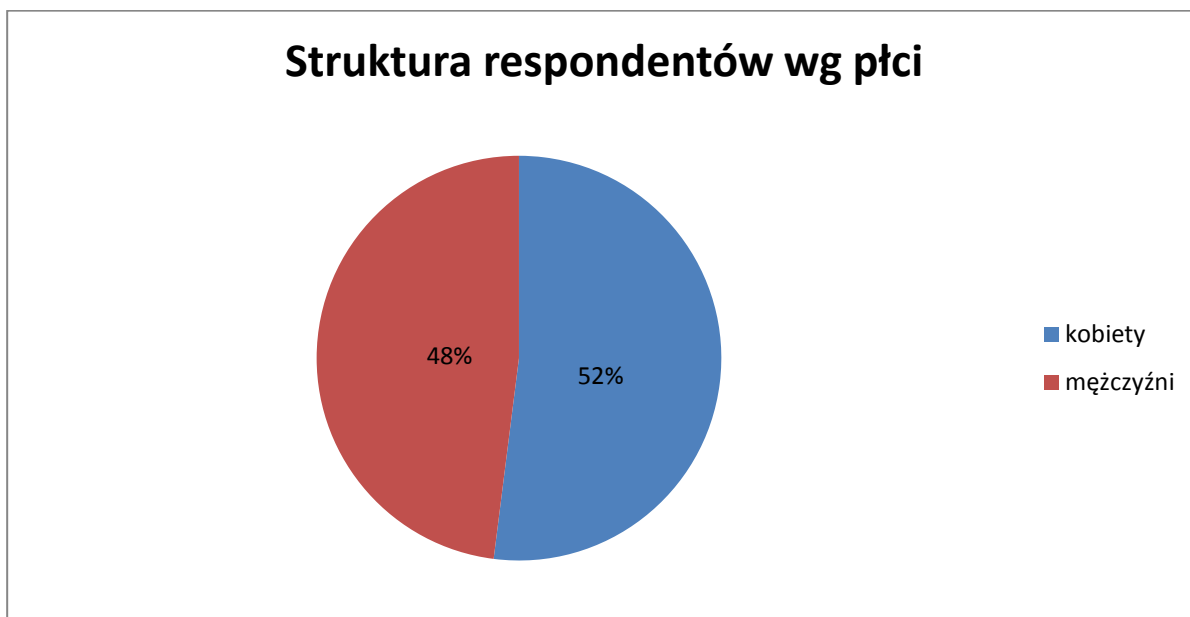
Ze względu na to, że respondenci otrzymywali narzędzie do samodzielnego wypełnienia, podjęto decyzję o zamkniętej strukturze kwestionariusza. Ankietowani zaznaczali odpowiedzi zgodnie ze swoimi poglądami i odczuciami.

Celem badania było poznanie opinii mieszkańców Gminy Mircze na temat różnych zagadnień dotyczących stanu społeczno-gospodarczego gminy. Szczególne znaczenie w badaniu miały wypowiedzi mieszkańców dotyczące największych problemów występujących w gminie, wskazanie słabych i mocnych stron Gminy Mircze, zdiagnozowanie potencjalnych szans i zagrożeń rozwoju oraz ustalenie priorytetowych obszarów strategicznych.

W okresie badania zebrano 50 wypełnionych kwestionariuszy ankiety, które poddano analizie statystycznej.

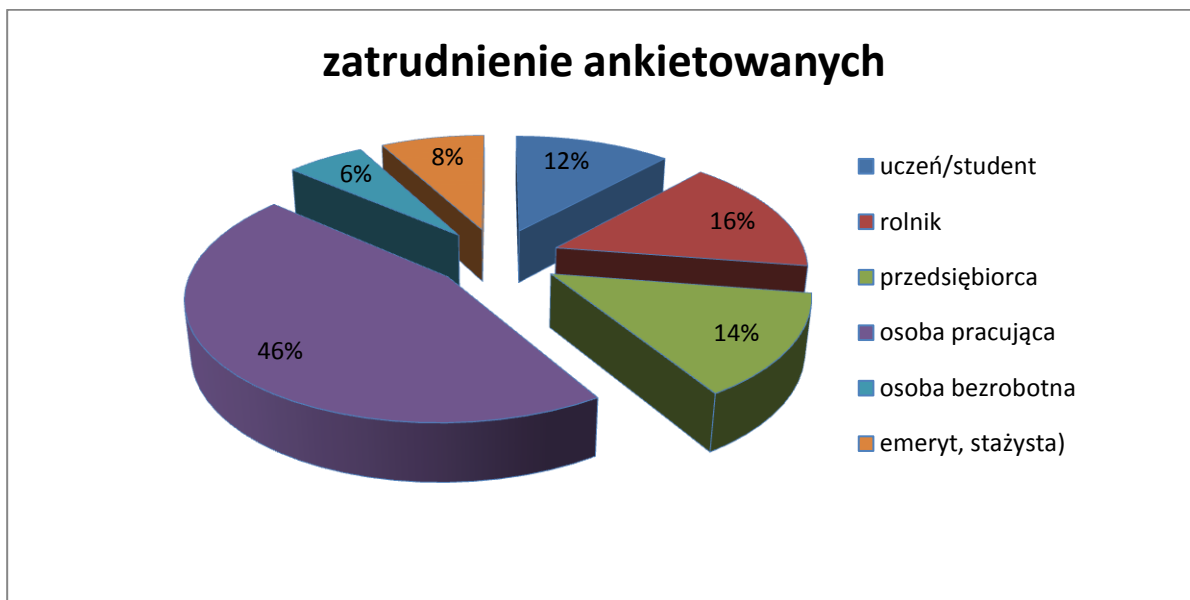
1. Charakterystyka respondentów:

Wykres: struktura respondentów

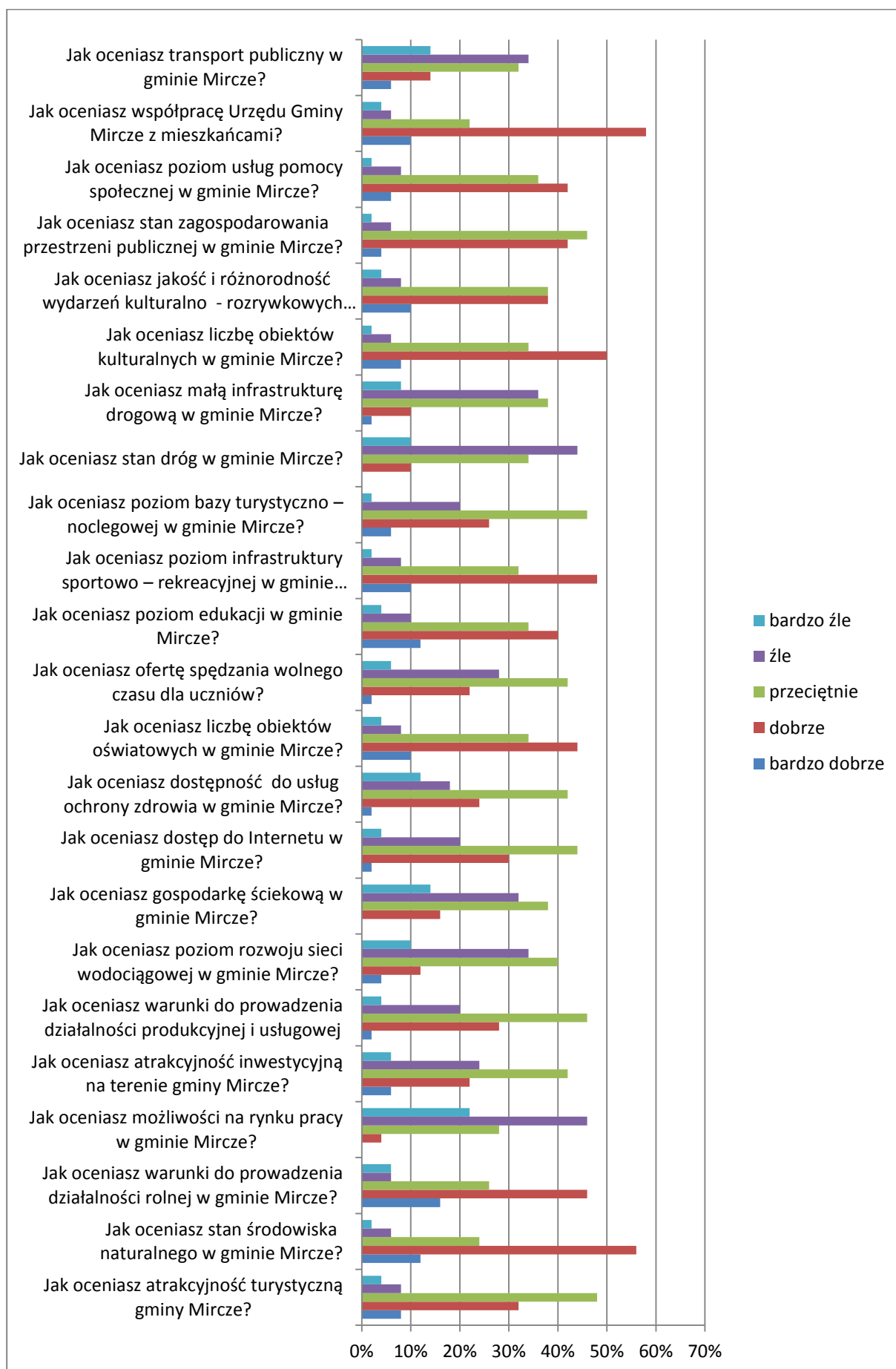
W badaniu udział wzięło 52% kobiet i 48 % mężczyzn. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 26-45 lat (42%), średnią osobę w wieku 26-45 lat, a najmniejszą natomiast osoby w wieku 61 lat i więcej (16%) oraz poniżej 25 lat (18%).

Wykres: Zatrudnienie ankietowanych

Wyniki badań pokazują, że większość respondentów to osoby aktywne zawodowo. Wśród nich dominują m.in. osoby pracujące na etacie, przedsiębiorcy i rolnicy.

Rysunek: Wyniki badań - wizualizacja

Ankietowani najwyżej ocenili warunki do prowadzenia działalności rolnej w gminie Mircze. Żyzne gleby i uwarunkowania klimatyczne sprzyjają prowadzeniu działalności rolniczej. Czyste środowisko, przewaga żyznych gleb umożliwiają produkcję zdrowej żywności. Młodzi wykształceni ludzie mający zamiłowanie do pracy w rolnictwie próbują wprowadzić nowe technologie produkcji i upraw, kupują nowoczesny sprzęt. Jednak cena, niestabilna polityka rolna, małe powierzchnie gospodarstw wpływają niekorzystnie na ekonomiczną efektywność gospodarstw rolnych.

Najniżej respondenci ocenili możliwości na rynku pracy oraz stan dróg. Poza rolnictwem rynek pracy jest znikomy. W ostatnich latach zauważa się bardzo powolny wzrost nowych miejsc pracy. Przed mieszkańcami gminy pojawia się szansa na rozwój mikro-przedsiębiorstw, nowych inwestycji, ale wymaga to czasu i środków finansowych. Pociuszającym jest fakt, że na terenie naszej gminy występuje dość liczna grupa młodych, wykształconych rolników, którzy są otwarci na nowe wyzwania. Są szanse na rozwój nowych inwestycji i tworzenie rynku pracy.

Poziom infrastruktury technicznej odbiega od standardów europejskich. Funkcjonowanie i eksploatacja na dalsze lata będzie wymagała przebudowy i remontu. Najważniejszy problem – brak odpowiednich środków finansowych.

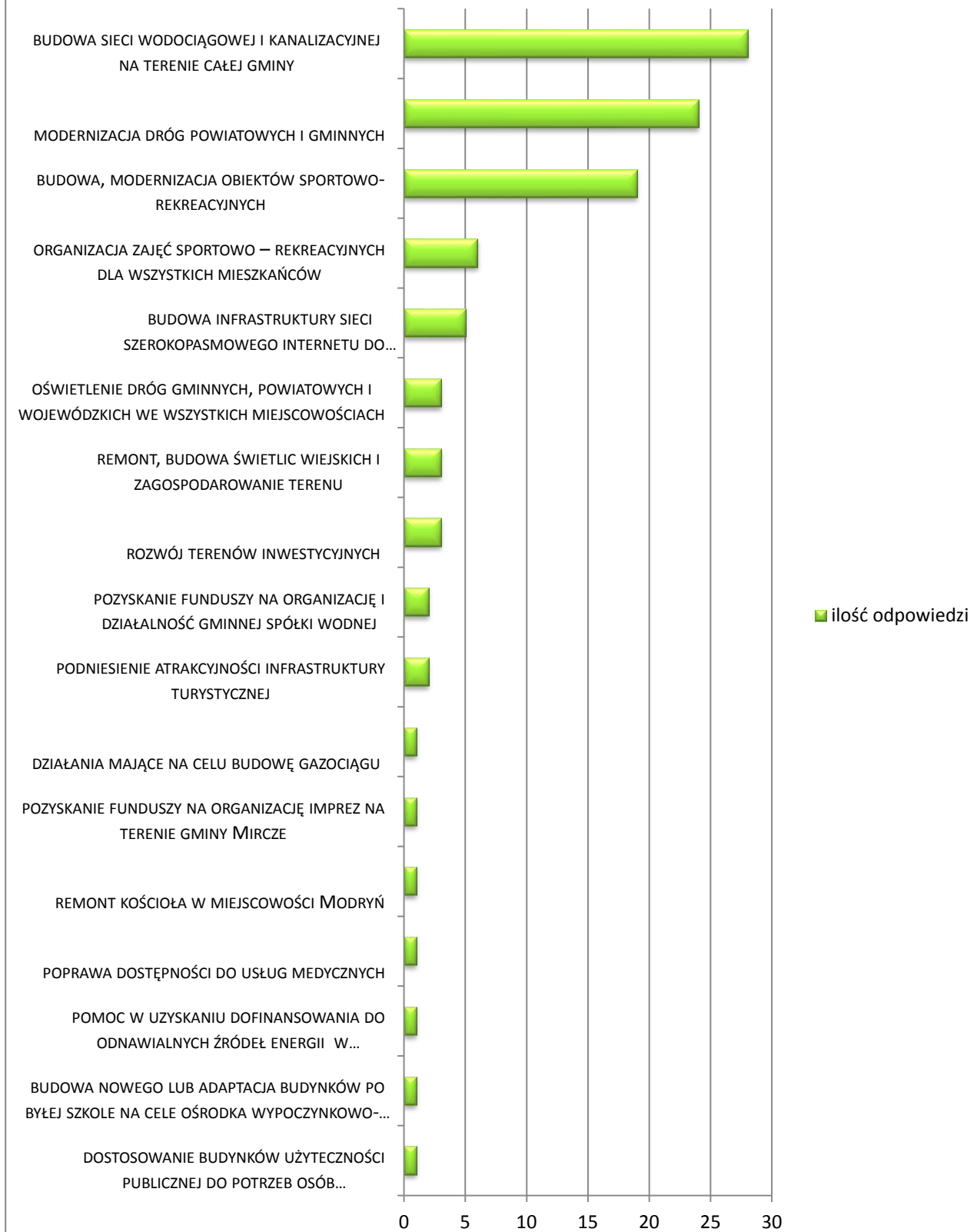
Wykres: Jakość życia

Większość respondentów – 68% wskazuje, że w ciągu ostatnich lat poprawiła się jakość życia w gminie Mircze. Wynika z tego, że mieszkańcy są zadowoleni z miejsca swojego zamieszkania.

Wykres: Inwestycje konieczne do realizacji

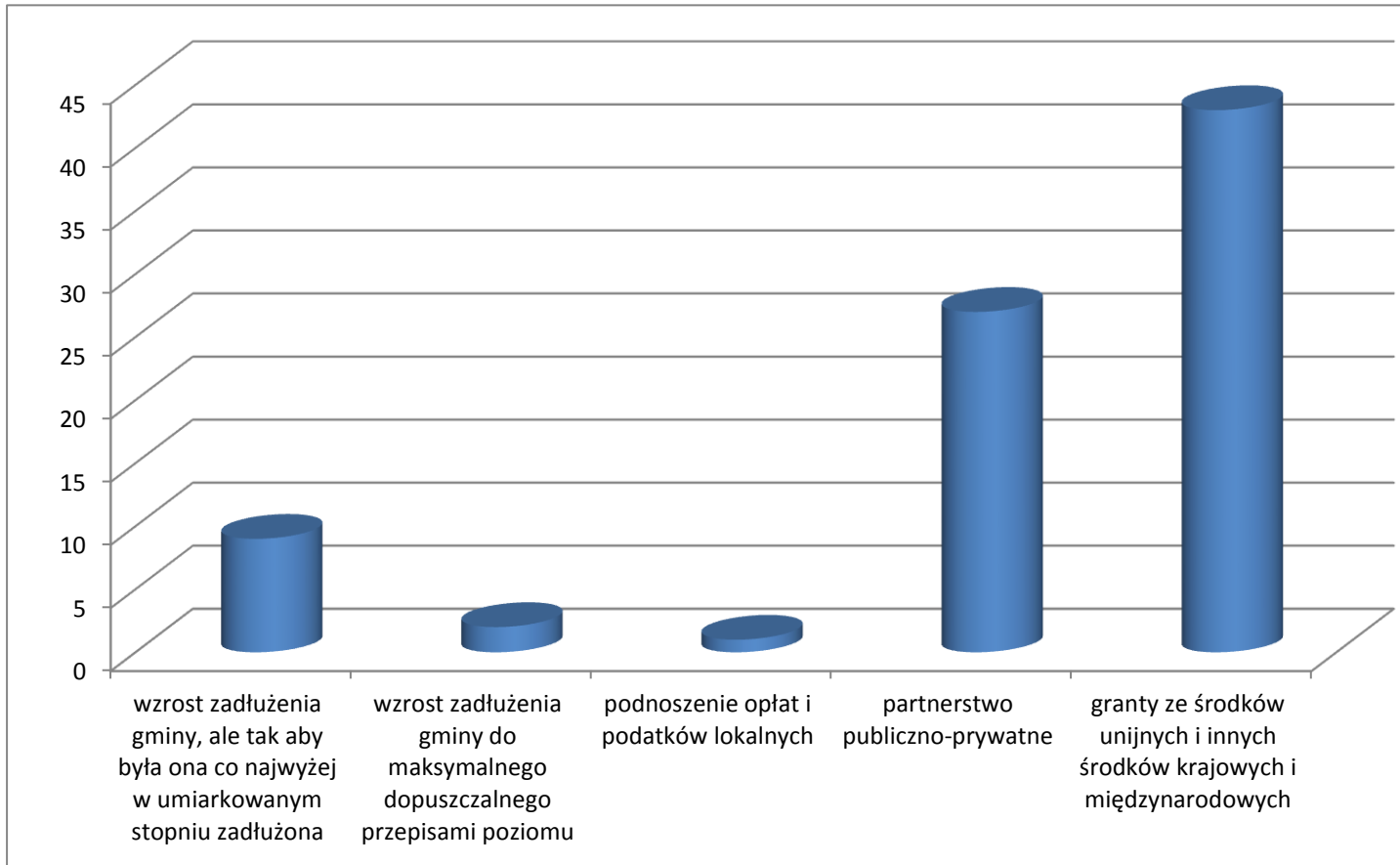
INWESTYCJE KONIECZNE DO REALIZACJI

Wykres: Źródła finansowania wg respondentów

Jakie powinny być źródła finansowania przedsięwzięć przekraczających bieżące możliwości finansowe gminy

Według mieszkańców źródłami finansowania przedsięwzięć przekraczających bieżące możliwości finansowe gminy powinny być granty ze środków unijnych i innych środków krajowych i międzynarodowych oraz partnerstwo publiczne. Najmniej respondentów wskazało na maksymalne dopuszczalne przepisami zadłużenie gminy oraz podnoszenie opłat i podatków lokalnych.

Rysunek: NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY WEDŁUG MIESZKAŃCÓW GMINY MIRCZE

BRAK MIEJSC PRACY

SŁABA INFRASTRUKTURA DROGOWA

BRAK WODOCIĄGÓW

WYLUDNIANIE SIĘ MIEJSCOWOŚCI

NISKA DOCHODOWOŚĆ ROLNICTWA

SŁABA INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

SŁABE KANAŁY DYSTRYBUCJI PRODUKTÓW ROLNYCH

PERYFERYJNE POŁOŻENIE

SŁABA KOMUNIKACJA BUS, PKS

BRAK PRZEMYSŁU

BRAK PRZEJŚCIA GRANICZNEGO

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

SŁABE ZAINTERESOWANIE WYDARZENIAMI LOKALNYMI

REMONTY ŚWIETLIC

INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW SOŁECTW

TRUDNY DOSTĘP DO OPIEKI MEDYCZNEJ

BRAK MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPOEŁNOSPRAWNYCH

BRAK GASTRONOMII NA TERENACH TURYSTYCZNYCH

ZATRUDNIENIE LEKARZA W GOZ

WIĘKSZE ZAANGAŻOWANIE PIEŁĘGNIAREK W ŚRODOWISKU

ALKOHOLIZM

NIKOTYNIZM

2. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - czyste, ekologiczne środowisko - dobre warunki do upraw ekologicznych - atrakcyjne położenie geograficzne - cisza - przyjazny urząd, przychylność władz, energiczna władza - turystyka - rolnictwo - dobrze rozwinięta sieć dróg - dobrze rozwinięta komunikacja elektroniczna - aktywne społeczeństwo - urodzajne ziemie - złoża węgla kamiennego - obszary chronionego krajobrazu, natura 2000, ochrona środowiska - Zakład Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Łasków - duża ilość nowych budynków użyteczności publicznej - dobre warunki do prowadzenia działalności rolnej - kultura - krajobraz - ukształtowanie terenu - rozwinięta infrastruktura sportowa - taniość życia - brak przemysłu uciążliwego - duże zalesienie - organizacje lokalne - rozwój młodzieży - brak przestępczości - wolne zasoby siły roboczej	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie bezrobocie - niedostateczna sieć wodociągowa - brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków - brak infrastruktury gazociągowej - zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych - brak melioracji - poziom oświaty - rozproszona sieć osadnicza - utrzymanie dróg - mała powierzchnia gospodarstw rolnych - peryferyjne położenie, duża odległość od miast - deformacja struktur demograficznych. Wzrastający udział ludności w wieku poprodukcyjnym. - migracja ludzi młodych i wykształconych, zarówno okresowa jak i stała - Brak infrastruktury turystycznej - Brak szerokiej gamy usług w tym gastronomicznych - brak dostępu do internetu - komunikacja - złe gospodarowanie środkami pieniężnymi - Zły stan oświetlenia ulicznego - brak przemysłu - słaby rozwój ZZO - służba zdrowia, brak specjalistycznych gabinetów lekarskich, brak pielęgniarki i lekarza w szkole - mała urbanizacja - niskie dochody z produkcji rolnej - małe nakłady na kulturę

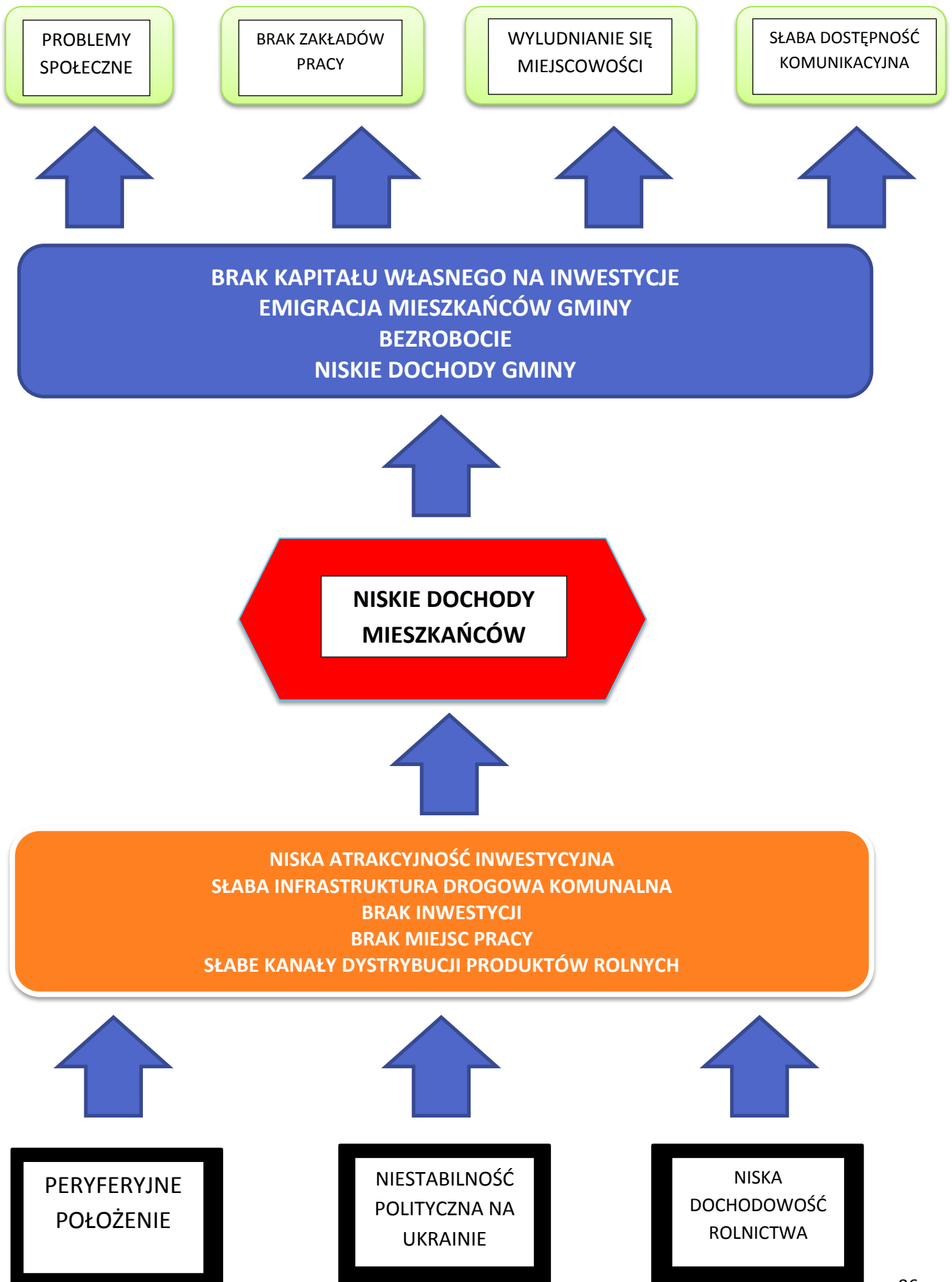
SZANSE

- rozwój przetwórstwa
- poprawa infrastruktury drogowej
- rozwój turystyki
- poprawa dostępu do internetu
- poziom edukacji
- rolnictwo
- sąsiedztwo z Ukrainą
- złoża węgla kamiennego
- nowe miejsca pracy
- przygraniczna współpraca handlowa
- współpraca z państwami zewnętrznymi
- rozwój przemysłu
- rozwój przedsiębiorczości
- budowa gazociągu
- imigranci
- inwestorzy zewnętrzni
- biogazownia
- zbiornik wodny na rzece Bukowa
- Kryłów – szansa rozwoju turystyki przy odpowiednim promowaniu
- tworzenie grup producenckich
- promocja produktów lokalnych

ZAGROŻENIA

- ubożenie społeczeństwa lokalnego
- spadek liczby ludności
- niestabilna sytuacja na Ukrainie
- brak kanalizacji
- pośrednicy
- brak pracy dla miejscowej ludności
- emigracja osób młodych
- peryferyjne położenie
- słaba opłacalność produkcji rolnej
- brak środków finansowych
- zagrożenia klimatyczne
- brak dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego
- brak inwestowania w młodych ludzi
- brak nowopowstających firm
- imigranci
- brak działalności
- alkoholizm
- utoniemy w śmieciach z zzo w Łaskowie
- nie wykorzystanie szans poprawy jakości dróg
- brak źródeł finansowania inwestycji
- degradacja środowiska

DRZEWO PROBLEMÓW

Głównymi problemami społeczności lokalnej, o charakterze archetypów, okazują się być zagadnienia związane z peryferyjnym położeniem oraz niską dochodowością miejscowych firm i rolnictwa, a także niestabilna sytuacja na Ukrainie. Przekładają się one z kolei na cały szereg innych niekorzystnych zjawisk występujących w społeczności lokalnej. Peryferyjne położenie przekłada się bezpośrednio na niską atrakcyjność inwestycyjną a ta z kolei na brak inwestycji i niskie dochody mieszkańców, co jest kolejnym problemem krytycznym. Z drugiej niejako strony niska dochodowość rolnictwa przekłada się bezpośrednio na niskie dochody mieszkańców, a co za tym idzie niskie dochody gminy. Jest to również zależność o charakterze krytycznym. Niestabilna sytuacja na Ukrainie także wpływa niekorzystnie na atrakcyjność inwestycyjną, czego efektem jest brak miejsc pracy. Analiza drzewa problemów wskazuje, że główne obecnie dla społeczności lokalnej problemy to niskie dochody mieszkańców i brak inwestycji, a także brak kapitału własnego na inwestycje, emigracja mieszkańców gminy, bezrobocie. Mają one jednak charakter wtórny, a u ich źródeł leżą właśnie peryferyjne położenie i niska dochodowość rolnictwa.

MISJA I WIZJA

Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015 – 2020 jest niezbędna do zaplanowania najważniejszych działań, które przyczynią się do nowoczesnego funkcjonowania gminy Mircze, wspierając jednocześnie mieszkańców gminy i samorząd, którzy będą głównym beneficjentem tych działań. Najważniejsze cele ujęte w strategii będą zsynchronizowane z celami ujętymi w strategiach takich jak: Strategia Europa 2020, Strategia Rozwoju Kraju 2020, Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 (z perspektywą do 2030r.), Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego.

Wizja:
„Nowoczesna gmina”

Gmina Mircze poprzez wykorzystanie swojego potencjału może się stać nowoczesną gminą, co przyczyni się jednocześnie do pozytywnego rozwoju społeczeństwa gminy. Nowoczesna gmina Mircze to nie tylko wspieranie rozwoju już istniejącego potencjału jakim jest rolnictwo, agroturystyka czy przygraniczne położenie ale także ukierunkowanie działań na długoletnie działania, które mogą nawet przekroczyć rok 2020.

Wszystkie działania, które będą wykonywane w obszarze środowiska naturalnego będą zgodne z zasadą **zrównoważonego rozwoju**, którego zasady po raz pierwszy zostały przywołane w 1987 roku przez Komisję ds. Środowiska i Rozwoju ONZ. Zrównoważony rozwój "*zapewni sprawiedliwe zaspokojenie potrzeb współczesnego społeczeństwa bez naruszania możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń*". Obecnie zasada zrównoważonego rozwoju jest zawarta w **Strategii zrównoważonego rozwoju UE** i jest wraz ze **Strategią Europa 2020** główną ogólną wytyczną dla wszystkich kierunków polityki Unii Europejskiej

ROZDZIAŁ VII

KIERUNKI ROZWOJU DO 2020 ROKU – CEL GŁÓWNY I CELE STRATEGICZNE

Celem głównym jest stworzenie „Nowoczesnej gminy”

Cele strategiczne rozwoju gminy Mircze są zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015 – 2020, która jest podstawowym narzędziem wyznaczania celów i kierunków rozwoju w okresie jej funkcjonowania, który jest tożsamy z obecnym okresem programowania środków m.in. z Unii Europejskiej i zarazem ze środkami krajowymi i spoza Unii Europejskiej.

Niniejsza strategia jest zgodna z dokumentami strategicznymi: Strategią Europa 2020, Długookresową Strategią Kraju Polska 2030, Strategią Rozwoju Kraju 2020, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 -2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020 (z perspektywą 2030), Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego 2015, Strategią Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego. Cel główny strategii tj. stworzenie „Nowoczesnej gminy” , które prowadzi do zniesienia marginalizacji terenów wiejskich i zmianę postrzegania tego terenu jako mało atrakcyjnego dla mieszkańców, a wręcz nierozwojowego i wpisuje się i jest zgodny z celem wiodącym Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego 2015, którym jest *zrównoważony rozwój przestrzenny regionu prowadzący do podniesienia konkurencyjności województwa i poprawy warunków życia*. Rozwój gminy poprzez realizację celów założonych w strategii to uznawanie, kształtowanie a także dbanie o zachowanie odpowiednich relacji, równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, dążeniem do jak najlepszych warunków życia mieszkańców gminy, rozwojem rolnictwa i przedsiębiorczości, a środowiskiem naturalnym dbaniem o ekologię i nasze bogactwa naturalne. Cele strategiczne rozwoju gminy Mircze stanowią wyzwania rozwojowe na poziomie gminnym i wpisują się w główne wyzwania rozwojowe wyżej wymienionego Planu, między innymi w tworzenie konkurencyjnej przestrzeni społecznej i gospodarczej, tworzenie konkurencyjnej przestrzeni społecznej i gospodarczej, zapewnienie dostępności zasobów naturalnych z zachowaniem równowagi ekologicznej, poprawa ładu przestrzennego i harmonizacja zagospodarowania z walorami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2015 – 2020 będzie realizowana z poszanowaniem środowiska naturalnego, stosując zasadę **zrównoważonego rozwoju**. Cele i działania strategiczne są zgodne z polityką ekologiczną założoną przez Unię Europejską, Rzeczpospolitą Polskę, województwo lubelskie, gminę Mircze. Spośród działań zaplanowanych w strategii większość może przyczynić się poprawy stanu środowiska naturalnego, pozostałe będą miały charakter neutralny, wszystkie będą realizowane z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i będą miały charakter proekologiczny.

Realizacja celów strategicznych w obrębie obszarów chronionych gminy Mircze będzie prowadzona przy uwzględnieniu wszystkich wytycznych z planami ochrony, które obowiązują na obszarach chronionych oraz planami zadań ochronnych na obszarach Natura

2000. Na obszarach chronionych nieposiadających szczegółowych opracowań takich jak np. obszary chronionego krajobrazu planowane działania zawarte w Strategii będą poprzedzone opracowaniem uwarunkowań środowiskowych, które określą problemy i obszary konfliktowe a samo opracowanie będzie zawierać kilka wariantów realizacji inwestycji. W przypadku kiedy uniknięcie konfliktów nie będzie możliwe realizacja takiego projektu powinna być uwarunkowana zastosowaniem środków łagodzących negatywne skutki oddziaływania na środowisko w tym wykonanie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód środowiskowych dokonanych przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie ważnych elementów krajobrazu.

Osiągnięcie niektórych celów strategicznych wskazanych w niniejszej Strategii będzie wiązało się z ingerencją w środowisko naturalne. Aby zapewnić realizację założeń z zastosowaniem zasady zrównoważonego rozwoju należy sporządzać szczegółowe opracowania środowiskowe. Niektóre ważniejsze zasady dotyczące realizacji celów w odniesieniu do obszarów chronionych znajdujących się na terenie gminy Mircze można określić następująco:

Na obszarach chronionych (Natura2000, OCHK, siedlisk przyrodniczych, wody powierzchniowe i podziemne,) należy zwrócić szczególną uwagę na siedliska gatunków chronionych, ich ochrona prowadzona będzie zgodnie z planami ochrony. utrzymanie walorów i zasobów środowiska w stanie istniejącym poprzez: szczególną dbałość o estetykę krajobrazu w tym: ochronę punktów i panoram widokowych, ochronę krajobrazu naturalnych ekosystemów; zachowaniu przestrzennej zwartości oraz przestrzennych powiązań pomiędzy obszarami o wysokiej aktywności biologicznej; szczególnej dbałości o harmonię użytkowania gospodarczego z wartościami przyrodniczo - krajobrazowymi; zakazie lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających opracowania oceny oddziaływania na środowisko. Należy stosować zakazy: składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych, lokalizowania wylewisk gnojownicy i nieczystości oraz grzebowisk zwierząt, tworzenia nasypów ziemnych usytuowanych poprzecznie do osi korytarza, lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, eksploatacji surowców mineralnych. Wprowadzić nakazy: likwidacji obiektów destrukcyjnych, poszerzania lub wykonywania przepustów w przecinających korytarz nasypach drogowych i kolejowych i zalecenia: kształtowania pasmowych struktur przyrodniczych (łąk, zadrzewień) restytucji użytków zielonych kosztem gruntów ornych, prowadzenia dróg po estakadach.

Obszary Chronionego Krajobrazu (Dołhobyczowski i Nadbużański) wymagają realizacji zadań dotyczących ich ochrony, które są zawarte w rozporządzeniach Wojewody Lubelskiego. Są to: zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodnoblotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód; zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów; uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i turystyce; ochrona i kształtowanie zadrzewień, ze szczególnym

uwzględnieniem zadrzewień nadwodnych i śródpolnych; ochrona specyficznych cech krajobrazu doliny Bugu, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu, otwartego charakteru łąk i muraw ciepłolubnych; propagowanie utrzymania urozmaiconej linii brzegowej cieków i rzek i tworzenie porośniętych bogatą szatą roślinną stref przybrzeżnych i utrzymanie ich jako naturalnego sposobu zabezpieczenia brzegu przed erozją boczną; tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków; ochrona starych odmian roślin użytkowych oraz ras zwierząt hodowlanych; kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wartości kulturowych, w szczególności przez: ochronę otwartej przestrzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, kształtowanie zalesień w sposób optymalny dla ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych, ochronę punktów, osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przesłanianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie; dążenie do rewitalizacji zespołów zabudowy, w tym układów zabytkowych, propagowanie tradycyjnych cech architektury; eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodnościekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb. Zakazy: zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych; wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej; wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.

Na całym obszarze gminy Mircze, który jest bogaty pod względem krajobrazowym należy podjąć działania w celu ochrony krajobrazu takie jak: dążenie do kablowania linii elektroenergetycznych oraz osłaniania wielopiętrowymi zadrzewieniami obiektów dysharmonijnych. Kształtowanie walorów środowiska obejmuje kierunki w zakresie kompensacji przyrodniczej, renaturyzacji, rekultywacji oraz wzbogacania środowiska, a mianowicie: rekultywację nieużytków, terenów poeksploatacyjnych i innych zdegradowanych - należy preferować rekultywację poprzez zalesienia lub tworzenie zbiorników wodnych (tereny poeksploatacyjne). zalesienia gruntów najniższych klas bonitacyjnych,

zdegradowanych, zagrożonych erozją wodną, enklaw i półenklaw leśnych; odtwarzanie pasmowych lub pasmowo-węzłowych zalesień przy wodnych w dolinach rzek; kształtowanie pasmowych zalesień na granicach zbiorników wodnych i dolin rzecznych z polami ornymi (bariery ekologiczne chroniące przed spływem nawozów i środków chemicznej ochrony roślin do wód powierzchniowych) oraz w pasach dróg; zwiększanie retencji wodnej dolinowej (zalesienia, zbiorniki wodne), zaniechanie regulacji cieków polegającej na prostowaniu i skracaniu ich biegu, w szczególności rzeki Bug; utrzymanie zieleni w obszarach zurbanizowanych, wzbogacenia we wnętrzach zespołów osadniczych; harmonizowanie zabudowy ze skalą i charakterem krajobrazu.

Projektowane kierunki strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego nie powinny obniżyć walorów przyrodniczych, krajobrazowych, historycznych i kulturowych i nie wpłyną negatywnie na system przyrodniczy gminy Mircze. Założenia strategiczne zawarte w Strategii powinny poprawić stan środowiska naturalnego na terenie gminy i będą realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Energetyka odnawialna (elektrownie wiatrowe, panele fotowoltaiczne związane z gruntem, biogazownie): Ze względu na wybitne walory awifaunistyczne (w tym 20-23 par orlika krzykliwego) i chiropterologiczne terenów gminy, znaczną bioróżnorodność terenów zurbanizowanych oraz szczególne walory krajobrazowe wskazane jest jednoznaczne wykluczenie wykorzystywania energii wiatru w instalacjach indywidualnych dla potrzeb pojedynczych obiektów lub ich zespołów oraz rozważenie dopuszczalności energetyki wiatrowej i ewentualne określenie strategicznego zakresu przemysłowych instalacji z zakresu energetyki odnawialnej, w szczególności wykorzystującej energię wiatru i biomasy (substraty rolnicze). Zgodnie z §3 ust.1. pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U.2010.213.1397 z p.zm.) instalacje wykorzystujące energię wiatru w zależności od lokalizacji (w parku krajobrazowym, w obszarze Natura 2000 lub poza obszarami chronionymi) lub wysokości mogą być zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko („6) instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5: a) lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 i 628), z wyłączeniem instalacji przeznaczonych wyłącznie do zasilania znaków drogowych i kolejowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy lub kolejowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, billboardów i tablic reklamowych, b) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m;”). Instalacje wiatrowe w obszarze lub w bliskim sąsiedztwie siedlisk przyrodniczych wykorzystywanych przez ptaki mogą negatywnie znacząco oddziaływać na ptaki i nietoperze, z których zdecydowana większość zalicza się do gatunków chronionych. Mogą też znacząco obniżać bioróżnorodność terenów zurbanizowanych. Wielkoskalowa energetyka odnawialna wykorzystująca energię wiatru może wprowadzić istotne zmiany w krajobrazie i bioróżnorodności awifaunistycznej, natomiast nadmierny rozwój energetyki odnawialnej opartej o biomasę może spowodować istotne zmiany w

strukturze rolniczej, przyrodniczej i ekologicznej Gminy. Biorąc pod uwagę powyższe wskazówki dotyczące energii odnawialnej należy przeprowadzić w przyszłości audyt, bądź inne opracowanie, które wskaże jednoznacznie czy na obszarze gminy Mircze można będzie realizować zadania związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych. W przypadku realizacji zadań związanych z biogazowniami teren gminy Mircze jest bardzo zróżnicowany pod względem rolniczym, przeważają małe gospodarstwa a wielkość większości działek nie przekracza 1 ha. Na terenie gminy znajduje się prawie 2500 hektarów łąk i pastwisk, które są użytkowane w bardzo niewielkim stopniu, lub niewłaściwie użytkowane (ścinanie za pomocą mechanicznych rozdrabniaczy masy zielonej tylko w celu otrzymania dopłat bezpośrednich, bez „sprzątnięcia z pola tej masy”, w konsekwencji może powodować zagrożenie związane z dostaniem się resztek zielonej masy do wód powierzchniowych co może spowodować niedostatek tlenu w wodzi a w konsekwencji doprowadzi do zniszczenia organizmów wodnych. Z tych względów zagrożenie monokulturą i zmianami w strukturze rolniczej, przyrodniczej i ekologicznej gminy Mircze może nie wystąpić, ponieważ poprawi się stan użytkowania 2500 hektarów łąk i pastwisk. Jednak realizacja zadań związanych z biogazowniami rolniczymi jak i elektrowniami wiatrowymi wymagać będzie szczegółowego planu działania i opracowań z uwzględnieniem kilku wariantów inwestycji, sporządzenia raportów środowiskowych itp.

Infrastruktura wodno – kanalizacyjna: Ze względu na ochronę jakościową wód podziemnych, w szczególności poziomu kredowego oczyszczalnie przydomowe mogą być lokalizowane wyłącznie w zabudowie samotniczej, kolonijnej i rozproszonej jako uzupełnienie zbiorowych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków, poza obszarami wychodni wodonośca kredowego na powierzchnię topograficzną. Wychodnie kredowe są obszarami bardzo silnego zagrożenia wód poziomu kredowego stanowiących główne źródło wód pitnych. Wg dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość) obszary, na których miąższość nadległych utworów porowych jest mniejsza niż 20 m lub słabo przepuszczalnych nie przekracza 2m są obszarami silnego zagrożenia, w których czas migracji zanieczyszczeń do wód wynosi od 2 do 5 lat. Obszary z miąższością nadkładu porowego powyżej 20 m lub słabo przepuszczalnych od 2-10 m należą do średnio zagrożonych - czas przesączalności od 5-25 lat, natomiast z nadkładem utworów słabo przepuszczalnych 10-40 m do słabo zagrożonych z okresem przesączalności powyżej 25 lat. W celu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych należy postawić na zbiorowe systemy zaopatrzenia w wodę po stworzeniu możliwości podłączenia do sieci wodociągowej należy zlikwidować istniejące studnie kopane lub je zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający wprowadzanie zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej poprzez. Na terenach rozproszonej zabudowy należy po uprzednim udokumentowaniu opinią geotechniczną, które potwierdzającą istnienie bezpiecznego odbiornika ścieków oczyszczonych badaniach geologicznych przyjąć obsługę zanieczyszczeń przez przydomowe oczyszczalnie ścieków. Jednocześnie należy podejmować działania w celu racjonalizacji zużycia wód podziemnych (opomiarowanie), należy likwidować straty na sieci itp. Budowa kanalizacji i wodociągów o długości powyżej 1 km będzie wymagało przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Termomodernizacja budynków, zakładanie przydomowych urządzeń do produkcji energii odnawialnej zlokalizowane na budynkach (mikroinstalacje) a ochrona powietrza atmosferycznego: zadania w tym zakresie należy dokonywać ze szczególną dbałością o środowisko naturalne. W celu ochrony bioróżnorodności terenów zurbanizowanych oraz obowiązku ochrony gatunkowej ptaków i nietoperzy, ze względu na prawdopodobieństwo zasiedlania budynków planowanych do termomodernizacji przez ptaki (np. jerzyki, oknówki) wskazane będzie ustalenie obowiązku przeprowadzenia audytu ornitologicznego i w miarę potrzeby ustalenia i wdrożenia odpowiednich rozwiązań chroniących (prowadzenie prac poza sezonem lęgowym, wykonanie zastępczych miejsc lęgowych itp.). Termomodernizacja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie wymaga decyzji środowiskowej a może powodować jednak konkretne straty przyrodnicze w populacjach gatunków bytujących w szczelinach i otworach wentylacyjnych. Mikroinstalacje służące do produkcji energii odnawialnej do 40 kW mocy zlokalizowane m.in. na budynkach nie będą musiały posiadać szczególnych zezwoleń i bardzo przyczynią się do znacznej redukcji emisji szkodliwych gazów do atmosfery. Na terenach chronionych, lub w obszarach oznaczonych jako korytarze ekologiczne możliwe będzie sporządzenie dokumentu, który ocenie możliwość oddziaływania na środowisko naturalne.

Przebudowy, modernizacje, remonty dróg na terenie gminy stosowane będą tylko w najmniejszym zakresie tj. odnowienia nawierzchni asfaltowej, utwardzenie poboczy, zajezdni i mijanek, remontów przepustów. W niektórych przypadkach możliwe będzie sporządzenie przynajmniej inwentaryzacji faunistycznej z zaleceniami i sposobami ochrony fauny przeważnie w trakcie przeprowadzania robót budowlanych. Należy także zastosować rozwiązania poprawiające stan środowiska naturalnego w sąsiedztwie dróg tj. uszczelnienie rowów przydrożnych odprowadzających zanieczyszczone wody opadowe z koron dróg publicznych; odprowadzenie wody z koron dróg publicznych, parkingów, stacji paliw, zakładów mechaniki pojazdowej itp. przez urządzenia oczyszczające (separatory ropopochodnych); projektować w ramach modernizacji dróg przepusty ekologiczne dla zwierząt w przypadku przecinania przez drogę korytarza ekologicznego lub węzła ekologicznego. Przebudowy dróg o długości powyżej 1 km będą wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Mircze nie przewiduje realizacji zadań / projektów inwestycyjnych, które potencjalnie mogłyby oddziaływać środowisko naturalne.

Cele strategiczne rozwoju gminy Mircze do 2020 roku można zdefiniować następująco:

I. NOWOCZESNE, INNOWACYJNE ROLNICTWO I PRZEDSIĘBIORSTWA

II. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

III. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

I. NOWOCZESNE, INNOWACYJNE ROLNICTWO I PRZEDSIĘBIORSTWA

W obszarze tym możemy nakreślić trzy główne cele operacyjne, które mają za zadanie maksymalnie wykorzystać rolniczy charakter gminy. Cele te są związane z rolnictwem i z przedsiębiorstwami a także z rewitalizacją całego tego obszaru. Działania powinny też uwzględniać szanse jakie daje przygraniczne położenie gminy.

Cel 1. Wspieranie rozwoju rolnictwa

Obszar gminy Mircze ma predyspozycje do intensywnej produkcji rolniczej i posiada bardzo dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej. Działalność rolnicza może bezpośrednio wpływać na środowisko naturalne, niezbędne więc jest ściśle stosowanie się do Norm i Wymogów Wzajemnej Zgodności (*cross-compliance*) a także zasady zrównoważonego rozwoju.

Działania:

- ✓ Wspieranie działań w zakresie zwiększenia opłacalności w rolnictwie
- ✓ Ukierunkowanie rozwoju gospodarstw rolnych na zrzeszanie się w grupy i związki producenckie
- ✓ Pomoc zmierzająca do tworzenia gospodarstw ekologicznych
- ✓ Wspieranie ukierunkowania produkcji rolniczej na inne niż podstawowe płody rolne
- ✓ Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku tworzenia pozarolniczych miejsc pracy
- ✓ Organizacja, współorganizacja szkoleń dla rolników
- ✓ Promocja produktów lokalnych
- ✓ Wspieranie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
- ✓ Wspieranie tworzenia indywidualnych źródeł energii odnawialnej
- ✓ Pobudzanie aktywności społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej
- ✓ Wspieranie utworzenia giełdy towarów rolnych
- ✓ Działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego poprzez budowę źródeł odnawialnej energii, kanalizacji i wodociągów oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.
- ✓ Wspieranie działań na rzecz scalania gruntów oraz prac po scaleniowych z

- jednoczesnym zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju
- ✓ Utrzymanie, bądź modernizacja melioracji w kierunku zachowania prawidłowych stosunków wodnych
  - ✓ Wspieranie działań na rzecz integracji i aktywizacji społeczności wiejskiej
  - ✓ Wspieranie współpracy międzynarodowej w obszarze rolnictwa
  - ✓ Wspieranie działań związanych z odnawialnymi źródłami energii i ich tworzeniem na terenie gospodarstw rolnych i na gruntach rolnych
  - ✓ Podnoszenie świadomości mieszkańców o szkodliwych skutkach erozji gleb i prowadzenie działań zapobiegawczych.

Cel 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw

Działania ukierunkowane powinny być na szeroko rozumiany wzrost aktywności gospodarczej i społecznej obszaru gminy Mirce. Rozwój przedsiębiorstw będzie ściśle połączona z przetwórstwem rolno – spożywczym. Rozwój przedsiębiorczości to równocześnie najskuteczniejszy sposób tworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie jest to sposób na rozwiązanie wielu problemów społecznych w społecznościach lokalnych. Silne i innowacyjne przedsiębiorstwa mogą także rozszerzyć swoją działalność na sąsiednią Ukrainę wykorzystując przygraniczne położenie. Obejmuje przede wszystkim:

- ✓ Wspieranie tworzenia ukierunkowanych grup producenckich i klastrów producentów żywności
- ✓ Tworzenie przyjaznych warunków do tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw
- ✓ Promocja lokalnych liderów przedsiębiorczości
- ✓ Wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego
- ✓ Pobudzenie aktywności społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.
- ✓ Działania zmierzające do aktywizacji zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy
- ✓ Wspieranie innowacyjności i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- ✓ Pomoc i wspieranie działań związanych ze współpracą międzynarodową
- ✓ Wspieranie rozwoju infrastruktury logistycznej, granicznej i obsługi granicy w związku z planowaną budową przejścia granicznego w Kryłowie, które odtworzy przedwojenne połączenie komunikacyjne.
- ✓ Wykorzystanie sąsiedztwa dużego ukraińskiego miasta Nowowołyńsk.
- ✓ Podjęcie działań w celu opracowania spójnego planu przestrzennego zagospodarowania z uwzględnieniem zasobu gruntów do aktywnej działalności gospodarczej

Cel 3. Rewitalizacja obszaru gminy

Rewitalizacja całego obszaru gminy wymaga podjęcia i wspierania działań, które w konsekwencji połączą się tworząc jednolity zwarty obszar. Gmina powinna wesprzeć także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, które łączą obszar wiejski i przedsiębiorczość. Działania powinny obejmować m.in.:

- ✓ Budowa, remont, przebudowa świetlic wiejskich i zagospodarowanie terenu
- ✓ Propagowanie działań związanych z zatrudnieniem i tworzeniem miejsc pracy na terenach wiejskich
- ✓ Budowa, rozbudowa, modernizacja i remont infrastruktury znajdującej się na terenach wiejskich
- ✓ Organizacja terenów inwestycyjnych i ich uzbrojenie
- ✓ Wspieranie działań na rzecz małej retencji i melioracji
- ✓ Likwidacja i rekultywacja nielegalnych wysypisk śmieci
- ✓ Realizacja programów i wspieranie działań z zakresu usuwania szkodliwych wyrobów azbestowych z terenu gminy
- ✓ Rewitalizacja obszarów wiejskich

II. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Podstawą rozwoju gospodarczego jest rozwój infrastruktury drogowej, która ma ogromne znaczenie dla rolnictwa. Dobra i bezpieczna infrastruktura drogowa przyczyni się do wzrostu opłacalności produkcji rolniczej a także może się przyczynić do powstania nowych przedsiębiorstw, które będą korzystać z dogodnych szlaków komunikacyjnych. Nowoczesna infrastruktura to także sieć wodociągowa i kanalizacyjna i najbardziej kojarząca się z nowoczesnością sieć internetowa. Aktualny stan infrastruktury w gminie jest zły, szczególnie dotkliwy w skutkach tegorocznej suszy okazał się brak wodociągów. Ten obszar rozwoju został podzielony na kilka celów:

Cel 1. Poprawa infrastruktury drogowej

Działania mają polegać na wykonaniu projektów związanych z przebudową lub modernizacją dróg gminnych jak i za porozumieniem ze Starostwem Powiatowym w Hrubieszowie dróg powiatowych oraz wojewódzkich. Przebudowa dróg pozwoli na dostosowanie rosnącego natężenia ruchu i przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa na drogach na terenie gminy Mircze. Poprawa stanu nawierzchni dróg wpłynie pozytywnie na zmniejszenie emisji szkodliwych gazów do atmosfery oraz zmniejszenie hałasu. Na terenie gminy znajdują się miejscowości, które są aktualnie trudnodostępne komunikacyjnie z powodu złego stanu dróg. Inwestycje w sieć drogową będą zatem skierowane w pierwszym rzędzie w tym kierunku. Ważnym obszarem aktywności będzie także przebudowa dróg w kierunku planowanego przejścia granicznego w Kryłowie. Działania będą obejmować m.in.:

- ✓ Wspieranie wszelkich inicjatyw związanych z budową, przebudową, modernizacją dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
- ✓ Ogólnorozumiana współpraca z władającymi drogami na terenie gminy Mircze tj. Starostwem Powiatowym w Hrubieszowie, Zarządem Dróg Wojewódzkich.
- ✓ Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na inwestycje związane z drogami publicznymi na terenie gminy Mircze
- ✓ Przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących transportu publicznego
- ✓ Wspieranie działań związanych z robotami drogowymi w ramach robót po scaleniowych

- ✓ Podnoszenie bezpieczeństwa na drogach poprzez budowę chodników, zatok przystankowych, lewoskrętów, oznakowani pionowych i poziomych, przejść dla pieszych itp.
- ✓ Utwardzanie dróg dojazdowych do gruntów rolnych i kompleksów leśnych
- ✓ Budowa i utrzymanie pomocniczej infrastruktury drogowej

Cel 2. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Działania podjęte w tym celu powinny się skupiać na podstawowych zadaniach własnych gminy są to m.in. zapewnienie dostaw wody, dbanie o środowisko naturalne poprzez budowę sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczaniem ścieków. Najważniejsze działania powinny dotyczyć:

- ✓ Pozyskania funduszy zewnętrznych na rozbudowę sieci wodociągowo – kanalizacyjnej
- ✓ Wspierania działań dotyczących ochrony środowiska
- ✓ Monitorowania zagrożeń związanych z warunkami klimatycznymi np.. suszą, powodzią, itp.
- ✓ Propagowania instalowania własnych przydomowych oczyszczalni ścieków
- ✓ Budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w miejscowościach o zwartej zabudowie m.in. Kryłów, Wiszniów, Szychowice Nowe, Stara Wieś
- ✓ Dokończenia budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Mircze
- ✓ Dostarczenia wody pitnej z wodociągów do wszystkich mieszkańców gminy Mircze.

Cel 3. Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej

Obszar gminy Mircze jest tzw. „białą plamą” dostępu do nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej, w tym do szerokopasmowego internetu. Działania powinny ukierunkować się na:

- ✓ Podjęcie działań zmierzających do udziału w rozbudowie sieci szerokopasmowej
- ✓ Wspieranie działań prowadzonych przez prywatne i inne podmioty w celu udostępnienia połączeń internetu szerokopasmowego mieszkańcom gminy
- ✓ Propagowanie wśród mieszkańców usług internetowych związanych z załatwianiem spraw urzędowych przez internet.
- ✓ Rozwój infrastruktury bezprzewodowego internetu na terenie gminy
- ✓ Mediacja z firmami teleinformatycznymi w celu zainteresowania

Cel 4. Ochrona środowiska

Ochrona środowiska naturalnego jest bardzo ważnym zadaniem gminy. Może się ona odbywać poprzez rozbudowę kanalizacji, wodociągów, polepszenie stanu nawierzchni dróg, inwestycje w energię odnawialną, które m.in. przyczynią się do zmniejszenia emisji CO₂. Wszystkie działania będą stosować zasadę **zrównoważonego rozwoju**. Najważniejszymi działaniami mogą być:

- ✓ Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- ✓ Podejmowanie działań na rzecz propagowania wśród mieszkańców zachowań

- proekologicznych
- ✓ Zalesienie słabych gruntów
  - ✓ Propagowanie i dbałość o tereny i obiekty chronione na terenie gminy Mirce
  - ✓ Polepszenie stanu nawierzchni dróg gminnych i powiatowych co przyczyni się m.in. do redukcji emisji hałasu i zmniejszenia uciążliwości ciężkiego ruchu samochodowego
  - ✓ Wspieranie działań mających na celu budowę źródeł energii odnawialnych, pomoc lub pozyskanie funduszy na realizację takich działań.
  - ✓ Kontynuacja i promocja działań na rzecz segregacji odpadów
  - ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
  - ✓ Zachowanie i dbanie o zagrożone siedliska, prawidłowe funkcjonowanie obszarów NATURA 2000 i stosowanie się do planów ich ochrony
  - ✓ Ukierunkowanie melioracji nie tylko na osuszanie gruntów ale także na przywracanie właściwych stosunków siedlisk wodnych i wodno – błotnych
  - ✓ Przygotowanie szczegółowych opracowań dotyczących ochrony przyrody na terenie gminy Mirce
  - ✓ Przeprowadzanie kampanii informacyjnych i konkursów związanych z propagowaniem działań ekologicznych
  - ✓ Pozyskanie środków na budowę źródeł energii odnawialnej i wspieranie zadań z tego zakresu
  - ✓ Pozyskanie środków i wspieranie działań związanych z produkcją energii z biomasy z jednoczesnym zachowaniem różnorodności upraw rolniczych i wykorzystaniem naturalnych użytków zielonych (łąki nadbużańskie)
  - ✓ Przygotowanie planu wdrożenia odnawialnych źródeł energii na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie (m.in. należy rozpatrzyć budowę elektrowni wiatrowej, paneli fotowoltaicznych, biogazowni)
  - ✓ Promocja niskoemisyjności m.in. modernizacja i budowa nowoczesnych jednostek wytwarzania energii cieplnej, energooszczędne oświetlenie w tym uliczne

III. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Infrastruktura społeczna to ogólnie mówiąc urządzenia, które pozwalają na korzystanie z usług socjalnych, kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itd. Jest to także współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Cel 1. Rozwój infrastruktury społecznej.

Celem jest stworzenie wieloletniego planu określającego zadania gminy w rozwoju i utrzymaniu dobrego stanu infrastruktury społecznej niezbędnej dla mieszkańców. W tym zadaniu wyróżnić należy działania:

- ✓ Stworzenie planu rozwoju i modernizacji obiektów edukacyjnych, służby zdrowia, kultury
- ✓ Utworzenie, bądź wspieranie działań dotyczących m.in. terapii zajęciowej, świetlic integracyjnych, centrum usług dla niepełnosprawnych, spółdzielni socjalnej,
- ✓ Tworzenie warunków do powstania budownictwa mieszkaniowego socjalnego i

- komunalnego, wspieranie już istniejących
- ✓ Pozyskanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe

Cel 2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Działania powinny obejmować umożliwienie korzystania z Internetu wszystkim mieszkańcom gminy a w przypadku już istniejących rozwiązań informatycznych powinny spowodować ich nowoczesne wykorzystanie w obecnym czasie, aby uniknąć peryferyzacji gminy w tej dziedzinie . Działania:

- ✓ Tworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego
- ✓ Ułatwienie dostępu do Internetu poprzez podjęcie działań zmierzających do stworzenia i realizacji programu np. rozwój sieci szerokopasmowej
- ✓ Podjęcie działań zmierzających do stworzenia i realizacji programu np. elektroniczny urząd

Cel 3. Wspieranie inicjatyw społecznych i „Kapitał ludzki”

Spółeczność lokalna jest najważniejszym czynnikiem rozwoju, dlatego zapewnienie rozwoju społecznego, ogólnego rozwoju zasobów ludzkich, dostępu do edukacji, opieki medycznej, opieki społecznej czy obiektów infrastruktury społecznej jest jednym z podstawowych elementów rozwoju gminy. Inicjatywy społeczne to np. tworzenie organizacji pozarządowych. Działania powinny obejmować:

- ✓ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- ✓ wzmocnienie organizacji pozarządowych i propagowania aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy
- ✓ Tworzenie warunków do wzmocnienia sektora organizacji pozarządowych.
- ✓ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i wspieranie powstawania organizacji pozarządowych
- ✓ Propagowanie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy
- ✓ Propagowanie jawności życia publicznego poprzez właściwą politykę dostępu do informacji
- ✓ Tworzenie warunków do działań na rzecz tolerancji i integracji społecznej
- ✓ Tworzenie warunków do pełnej integracji ze społecznością osób niepełnosprawnych
- ✓ Wspieranie inicjatyw związanych z ochroną środowiska wśród mieszkańców gminy i turystów

Cel 4. Rozwój edukacji.

Wykształcone społeczeństwo to społeczeństwo, które jest zdolne do szybszego rozwoju, lepiej przystosowane do zmiennych warunków współczesnej gospodarki i potrzeb rynku pracy. Stopień wykształcenia społeczeństwa jest również miernikiem postępu społecznego. Dlatego też należy wdrożyć działania poprawiające stan infrastruktury edukacyjnej w gminie.

- ✓ Poprawa warunków kształcenia
- ✓ Ciągłe dostosowywanie bazy dydaktycznej i lokalowej szkół do potrzeb edukacyjnych.

- ✓ Modernizacja istniejącej infrastruktury edukacyjnej
- ✓ Wykorzystanie istniejącej bazy i kadry dla potrzeb szkoleniowych działań gminy
- ✓ Aktywizacja procesów wspomagających edukację
- ✓ Wspieranie powstania placówki kształcenia ustawicznego i doradztwa zawodowego
- ✓ Tworzenie warunków do rozwoju aktywności dzieci i młodzieży
- ✓ Wspieranie organizacji zajęć pozalekcyjnych w celu wyrównywania różnic i podniesienia poziomu kształcenia
- ✓ Wspieranie zajęć związanych z ochroną środowiska naturalnego, zajęcia w terenie
- ✓ Wspieranie podnoszenia kwalifikacji nauczycieli
- ✓ Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury przedszkolnej, zakup wyposażenia
- ✓ Rozbudowa, modernizacja, doposażenie infrastruktury szkolnej

Cel 5. Zabezpieczenie odpowiedniego poziomu opieki medycznej

Dostępność do dobrej jakości usług medycznych jest podstawową potrzebą społeczną. Zapewnienie dobrego poziomu usług medycznych oznacza poprawę stanu zdrowia społeczności lokalnej, a co za tym idzie zwiększa jej zdolność do aktywnego działania na polu gospodarki. Działania na rzecz poszerzenia zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych szczególnie w zakresie diagnostyki i świadczeń specjalistycznych

- ✓ Poprawa jakości i dostępności usług medycznych
- ✓ Zwiększenie ilości działających gabinetów lekarskich
- ✓ Działania na rzecz unowocześnień wyposażenia placówek medycznych
- ✓ Rozpoznawanie zagrożeń i wspieranie działań z zakresu profilaktyki uzależnień
- ✓ Wspieranie działań mających na celu profilaktykę i promocję zdrowia.

Cel 6. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego.

Działania powinny obejmować zadania związane z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców

- ✓ Polityka prorodzinna i przeciwdziałanie patologiom społecznym
- ✓ Zapewnienie odpowiedniej pomocy i opieki osobom słabym społecznie, wykluczonym, starszym, chorym i bezradnym
- ✓ Tworzenie warunków do realizacji zadań związanych z osobami niepełnosprawnymi.
- ✓ Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania świetlic i działań socjoterapeutycznych, wychowawczo-profilaktycznych i innych dla wsparcia rodzin
- ✓ Informacja o zagrożeniach patologiami w środowisku lokalnym
- ✓ Organizacja cyklicznych imprez rodzinnych
- ✓ Wsparcie organizacji pożytku publicznego i wolontariatu, zbiórek publicznych
- ✓ Działania na rzecz poprawy infrastruktury pomocy społecznej i szkolenie kadr
- ✓ Podjęcie działań na rzecz pełnego wykorzystania placówek pomocy społecznej, lub przekształcenie istniejących obiektów
- ✓ Pomoc mieszkańcom bezrobotnym

- ✓ Podjęcie działań na rzecz integracji niepełnosprawnych w społeczeństwie
- ✓ Tworzenie klas integracyjnych w szkołach
- ✓ Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
- ✓ Działania na rzecz zatrudnienia niepełnosprawnych,
- ✓ Wspieranie placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych
- ✓ Rozpoznawanie i opracowywanie planu rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych
- ✓ Aktywna współpraca i koordynacja działań służb bezpieczeństwa publicznego w związku z powstaniem przejścia granicznego w Kryłowie
- ✓ Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego (przystanki, chodniki, parkingi)
- ✓ Doposażenie w sprzęt jednostek OSP
- ✓ Organizacja akcji informacyjnych o zagrożeniach, uczestnictwo w organizowanych programach prewencyjnych
- ✓ Wspieranie bezpieczeństwa ekologicznego poprzez wyposażenie w sprzęt jednostek OSP w szczególności objętych systemem KSRG – Mircze i Kryłów

Cel 7 Ochrona zabytków

Działania w zakresie ochrony zabytków i powinny obejmować:

- ✓ Wspieranie działań związanych z ochroną zabytków
- ✓ Zabezpieczenie, remont obiektów zabytkowych
- ✓ Wspieranie inicjatyw w tym także prywatnych, lub innych instytucji związanych z pracami archeologicznymi i innymi działaniami związanymi z ochroną zabytków
- ✓ Podejmowanie działań z zakresu ochrony i rewitalizacji obiektów zabytkowych, ochrony przed zniszczeniem i zapomnieniem dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko – ukraińskiego

Cel 8. Rozwój kulturalny

- ✓ Wspieranie inwestycji w obiektach pełniących funkcje kulturalne oraz kształtowanie przestrzeni publicznej
- ✓ Burowa, remont, przebudowa, modernizacja i wyposażenie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury
- ✓ Promocja Europejskich Dni Dobrosąsiedztwa jako produktu kulturalno - turystycznego gminy Mircze w kraju i za granicą
- ✓ Wspieranie projektów zwiększających atrakcyjność turystyczną gminy
- ✓ Promocja terenów nadbużańskich oraz miejscowości Kryłów, Kryłów-Kolonia i Prehoryłe jako najbardziej atrakcyjne turystycznie miejsca gminy Mircze
- ✓ Stworzenie odpowiedniej bazy i organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych, promujących tereny nadbużańskie
- ✓ Kultywowanie i promocja kultury lokalnej
- ✓ Organizacja i promocja imprez rekreacyjnych takich jak: Europejskie Dni

Dobrosąsiedztwa – masowa impreza międzynarodowa organizowana m.in. w partnerstwie z samorządami z Ukrainy, Dni miejscowości promujące sołectwa/miejscowości gminy Mircze, Święto Suma w Prehoryłem – przy współpracy z Polskim Związkiem Wędkarskim, organizacja zawodów wędkarskich, Piknik Historyczny w miejscowościach o szczególnych wartościach historycznych, spływy kajakowe na rzece Bug, rajdy rowerowe, biegi, itp.

- ✓ Podejmowanie działań mających na celu rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie kulturalnym
- ✓ Współpraca z innymi samorządami w zakresie promocji turystycznej i kulturalnej
- ✓ Organizacja, wspieranie działań promujących lokalne środowisko naturalne, wykorzystanie istniejącej infrastruktury i tworzenie nowej.
- ✓ Pozyskiwanie środków finansowych na cele kulturalne

Cel 9. Rozwój sportu i turystyki

- ✓ Podniesienie atrakcyjności turystycznej.
- ✓ Rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej poprzez działania własne jak i promocję
- ✓ Działania na rzecz utworzenia gminnego centrum informacji turystycznej
- ✓ Rozwój sieci ścieżek rowerowych i turystycznych szlaków pieszych
- ✓ Organizacja infrastruktury wspierającej sport i rekreację, np. placów zabaw, siłowni zewnętrznych itp.
- ✓ Dążenie do: zagospodarowania wyspy zamkowej w Kryłowie, odnowy i zagospodarowania miejsc kultu religijnego na pograniczu
- ✓ Wspieranie inwestorów chcących organizować miejsca aktywnego wypoczynku
- ✓ Wspieranie działalności Klubów Sportowych i organizacji propagujących sport
- ✓ Organizowanie rozgrywek i turniejów
- ✓ Organizacja, współorganizacja masowych biegów przełajowych oraz rajdów i wycieczek rowerowych
- ✓ Wspieranie budowy/przebudowy obiektów sportowych (stadiony, boiska, sale gimnastyczne itp.)
- ✓ Wspieranie i promocja zasobów naturalnych i połączenie działań proekologicznych z nowoczesnymi formami spędzania czasu wolnego

1. Źródła finansowania

Większość środków finansowych na realizację zadań uwzględnionych w niniejszej strategii będzie pochodzić ze środków budżetu gminy Mircze, pozostała część będzie finansowana za pośrednictwem środków zewnętrznych pozyskanych z Unii Europejskiej za pośrednictwem pięciu głównych funduszy, które wspierają rozwój gospodarczy w krajach Unii Europejskiej i są zgodne z celami strategii Europa 2020:

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
 Fundusz Spójności,
 Europejski Fundusz Społeczny
 Europejski Fundusz Morski i Rybacki.

Wymienione fundusze europejskie zapewnią tylko część finansowania inwestycji, które są przewidziane do realizacji w latach 2015 – 2020. Pozostałe środki finansowe pochodzą będą z różnych programów światowych, międzynarodowych a także krajowych takich jak:

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy,
 Europejski Bank Inwestycyjny,

Bank Gospodarstwa Krajowego,

Bank Ochrony Środowiska,

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie,

Bank Światowy,

Krajowe Instrumenty Współfinansowania

Gmina Mirce w swych zamierzeniach inwestycyjnych może uwzględnić również współpracę na zasadzie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

2. Monitoring realizacji strategii

Monitoring Strategii jest niezbędny do określania stopnia jej realizacji i korygowanie ewentualnych odchyłań. Za monitorowanie realizacji Strategii będzie odpowiedzialny zespół monitorujący, który powinien się zbierać corocznie i swoje wnioski przedkładać do informacji Wójtowi Gminy Mirce. Wnioski będą zawierały m.in. stopień realizacji celów strategicznych, zgodność strategii z programami/projektami.

Tabela: Monitoring strategii

Cele strategiczne	Cel operacyjny	wskaźniki	Jednostka miary
Nowoczesne, innowacyjne rolnictwo i przedsiębiorstwa	Wspieranie rozwoju rolnictwa	Powiększenie średniej wielkości gospodarstwa rolnego w gminie	Ilość hektarów / gospodarstwo wolne w gminie
	Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw	Wzrost liczby osób zakładających działalność gospodarczą w gminie	Ilość osób zakładających działalność gospodarczą
	Rewitalizacja obszaru gminy	Zwiększenie liczby odnowionych obiektów	Ilość obiektów po rewitalizacji
Nowoczesna	Poprawa	Poprawa jakości dróg na	Ilość metrów

infrastruktura i ochrona środowiska	infrastruktury drogowej	terenie gminy Mircze	bieżących dróg
	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Poprawa dostępności mieszkańców gminy do sieci wod - kam	Ilość przyłączy wodociągowych / kanalizacyjnych
	Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej	Poprawa dostępności rozwiązań teleinformatycznych	Ilość mieszkańców korzystających z internetu
	Ochrona środowiska	Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy	ilość działań związanych z ochroną środowiska
Rozwój infrastruktury społecznej	Rozwój infrastruktury społecznej	Poprawa rozwoju infrastruktury społecznej	Ilość działań prospołecznych
	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Wdrożenie nowych technologii teleinformatycznych	Ilość osób z dostępem do Internetu szerokopasmowego
	Wspieranie inicjatyw społecznych i „Kapitał ludzki”	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczących inicjatyw społecznych	Ilość inicjatyw społecznych
	Rozwój edukacji	Uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej	Ilość mieszkańców korzystających z usług edukacyjnych
	Zabezpieczenie odpowiedniego poziomu opieki medycznej	Uatrakcyjnienie oferty medycznej	Ilość mieszkańców korzystających z usług medycznych
	Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego	Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego i socjalnego	Ilość działań wspierających bezpieczeństwo
	Ochrona zabytków	Działania wspierające ochronę zabytków	Ilość działań związanych z zabytkami
	Rozwój kulturalny	Powiększenie oferty kulturalnej w gminie	Ilość działań kulturalnych
	Rozwój sportu i turystyki	Rozwój infrastruktury sportowo - turystycznej	Ilość działań związanych ze sportem i turystyką

Najważniejsze zadania inwestycyjne / projekty:

3. Poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy Mircze

Lp	Nazwa drogi gminnej	Numer	Realizacja	Źródła finansowania
1	Dr.pow 3424L Dąbrowa Masłomecka – Modryniec Zachodni – dr. Pow. 3425L	111098L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
2	Modryń Kol.	111325L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
3	Tuczapy Trzecia Ulica	111326L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
4	Reforma – Miętkie Kolonia	111327L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
5	Miętkie	111328L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
6	Mircze – Modryń Kol	111329L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
7	Dr.pow. 3436L – Mołożów – Nabród – dr. Pow. 3512L	111330L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
8	Tuczapy Pierwsza Ulica – gr. gm. Łaszczów	111331L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
9	Andrzejówka	111332L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
10	Ameryka – Marysin	111333L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
11	Mołożów	111334L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
12	Stara Wieś – Mołożów	111335L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
13	Stara Wieś – Dąbrowa	111336L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
14	Wereszyn – Korczunek – Wiszniów	111337L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
15	Stara Wieś – Radostów	111338L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.

16	Dr. woj. 844 – Modryniec Wschodni – gr. Gminy Hrubieszów	111339L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
17	Rulikówka	111340L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
18	Mircze	111341L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
19	Ameryka Kol.	111342L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
20	Górka Kol. – Łasków	111343L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
21	Marysin – Smoligów	111344L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
22	Kryłów – gr. Gminy Hrubieszów	111345L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
23	Prehoryle – Małków	111346L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
24	Grafka Kol. - gr. Gminy Hrubieszów	111347L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
25	Nieleszcze Kol. – Kryłów Kol.	111348L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
26	Prehoryle	111349L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
27	Małków Kol. – Małków	111350L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
28	Anusin	111351L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
29	Modryń – Rulikówka	111352L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
30	Modryniec Wschodni	111353L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
31	Kol. Andrzejówka – Miętkie	111354L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.

32	Mołożów Kol.	111355L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
33	Stara Wieś	111356L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp..	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
34	Tuczapy Druga Ulica	111357L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
35	Wiszniów – Radostów	111358L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
36	Miętkie (do wysypiska)	111359L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
37	Stara Wieś	111360L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
38	Wiszniów – Wasylów	111361L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
39	Mircze	111362L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
40	Kryłów ul. Spokojna	111363L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
41	Tuczapy - gr. Gminy Tyszowce	111364L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
42	Kryłów (dr. Pow 3429L – dr. Pow. 3432L)	111409L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
43	Mircze ul. Kościelna	111410L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
44	Mircze ul. Ogrodowa	111411L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
45	Mircze ul. Lipowa	111412L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
46	Radostów – Łykoszyn	111418L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
47	Droga położona w miejscowości Stara Wieś na działce numer 716 o długości 1800 mb	111419L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp..	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.

48	Droga na działce nr 90 o długości 2650 mb położona w miejscowości Miętkie Kolonia (obręb 193 Miętkie Kolonia)	111420L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
49	Droga na działce nr 12 o długości 730 mb położona w miejscowości Miętkie Kolonia (obręb 193 Miętkie Kolonia)	111421L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
50	Droga na działce nr 1321/62 o długości 560 mb oraz 1321/21 o długości 90 mb położona w miejscowości Mircze (obręb 201 Mircze)	111422L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp..	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
51	Droga na działce nr 443 o długości 1300 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111423L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
52	Droga na działce nr 435 o długości 1200 mb położona w miejscowości Wiszniów (obręb 226 Wiszniów)	111424L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
53	Droga na działce nr 38 o długości 660 mb położona w miejscowości Radostów (obręb 228 Radostów)	111425L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
54	Droga na działce nr 895 o długości 520 mb położona w miejscowości Prehoryłe (obręb 215 Prehoryłe)	111426L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
55	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 476 stanowiąca ul. Leśną o długości 1100 mb (obręb 201 Mircze)	111427L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
56	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 372 stanowiąca ul. Boczna o długości 425 mb (obręb 201 Mircze)	111430L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
57	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1113 stanowiąca ul. Łąkową o długości 1785 mb (obręb 201 Mircze)	111431L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
58	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1338 stanowiąca ul. Małą o długości 540 mb (obręb 201 Mircze)	111432L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
59	Droga w miejscowości Mircze na działce nr 1322/13 stanowiąca ul. Nad Stawami o długości 250 mb (obręb 201 Mircze)	111433L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
60	Droga na działce nr 446 o długości 630 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111434L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
61	Droga na działce nr 447/2 o długości 2320 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111435L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
62	Droga na działce nr 449 o długości 275 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111436L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
63	Droga na działce nr 245/2 o długości 880 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111437L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.

64	Droga na działce nr 240 o długości 250 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111438L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
65	Droga na działce nr 242 o długości 750 mb położona w miejscowości Łasków (obręb 206 Łasków)	111439L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
66	Droga na działce nr 7 o długości 340 mb położona w miejscowości Kryłów (obręb 206 Kryłów)	111440L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
67	Droga na działce nr 64 o długości 600 mb położona w miejscowości Kryłów (obręb 206 Kryłów)	111441L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewn.
Lp	Drogi Powiatowe na terenie gminy Mircze	Numer	Realizacja	Źródła finansowania
1	Terebiń - Modryniec	3425L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
2	Sahryń - Modryń	3427L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
3	Adelina – Miętkie – Mircze - Kryłów	3429L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
4	Hrubieszów (ul. Kolejowa) – Cichobórz - Dołhobyczów	3430L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
5	Hrubieszów (ul. Nowa) – Kryłów – Dołhobyczów – Granica Państwa	3432L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
6	Mircze - Grafka	3434L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
7	Miętkie – Mołożów – Nabród – Kmiczyn - Żulice	3463L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
8	Lipowiec – Stara Wieś - Wereszyn	3437L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
9	Mircze – Stara Wieś – Łykoszyn - Telatyn	3438L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów

				zewnątrznych
10	Dutrów – Łykoszyn – Radostów - Poturzyn	3439L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
11	Mircze - Smoligów	3440L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
12	Kolonia Małków – Smoligów - Wereszyn	3441L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych
13	Kryłów - Małków	3442L	Remont, przebudowa, modernizacja, poprawa bezpieczeństwa itp.	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych

4.

5. Oświetlenie uliczne na terenie gminy Mircze

Lp	Miejscowości	Realizacja	Źródła finansowania
1	Mircze, Mołożów, Tuczapy, Modryniec, Górka-Zabłocie, Prehoryłe, Miętkie, Małków, Wereszyn, Kryłów, inne miejscowości gminy Mircze	Remont, przebudowa, modernizacja, budowa oświetlenia. Podniesienie bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia przy miejscach niebezpiecznych	Budżet Gminy / Powiatu, Budżet Państwa, Budżet UE i innych programów zewnętrznych,

6. Budowa / remont przystanków autobusowych na terenie gminy Mircze

Lp.	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Mircze, Kryłów, Miętkie, Szychowice, Mołożów, Rulikówka i inne miejscowości gminy Mircze w których realizacja jest niezbędna	Budowa lub remont przystanków autobusowych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

7. Budowa, remont miejsc parkingowych na terenie gminy Mircze

Lp.	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Mircze, Kryłów, Stara Wieś, Szychowice Nowe, Wiszniów, Małków Nowy, Mołożów, Smoligów	Budowa, Przebudowa, remont miejsc parkingowych	Budżet gminy / powiatu Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

5. Utrzymanie, remont, urządzeń melioracyjnych na terenie gminy Mircze

Lp.	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Wszystkie miejscowości na terenie gminy Mircze	Wykonanie konserwacji, remontu urządzeń melioracyjnych na terenach rolnych poza obszarami głównych cieków wodnych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

6. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Mircze

Lp.	Wyszczególnienie zadań inwestycyjnych / miejscowości	Źródła finansowania
1.	Wodociąg Mołożów obejmujący miejscowości: Tuczapy, Mołożów, Mołożów-Kolonia, Stara Wieś, Dąbrowa	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
2.	Wodociąg Mircze obejmujący miejscowości: Mircze, Smoligów, Miętkie, Miętkie-Kolonia, Andrzejówka, Borsuk, Modryń, Modryń-Kolonia, Modryniec, Rulikówka, Górka-Zabłocie, Łasków	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
3.	Wodociąg Wiszniów obejmujący miejscowości: Wiszniów, Wereszyn, Radostów	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
4.	Wodociąg Małków obejmujący miejscowości: Małków, Małków-Kolonia, Małków Nowy, Szychowice, Szychowice Nowe, Kryłów, Kryłów-Kolonia, Prehoryłe.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
6.	Kanalizacja w miejscowości Mircze z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni ścieków. Wykonanie przydomowych oczyszczalniami ścieków na terenie zabudowy kolonijnej i rozproszonej	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
7.	Kanalizacja miejscowości Wiszniów z podłączeniem do istniejącej oczyszczalni ścieków. Wykonanie przydomowych oczyszczalniami ścieków na terenie zabudowy kolonijnej i rozproszonej	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
8.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Kryłowie. Wykonanie przydomowych oczyszczalniami ścieków na terenie zabudowy kolonijnej i rozproszonej.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
9.	Wykonanie przydomowych oczyszczalniami ścieków na terenie wszystkich pozostałych miejscowości gminy Mircze: Modryń-Kolonia, Modryń, Mołożów, Mołożów-Kolonia, Łasków, Ameryka, Modryniec, Miętkie, Miętkie-Kolonia, Stara Wieś, Tuczapy, Mircze, Prehoryłe, Kryłów, Kryłów-Kolonia, Wereszyn, Smoligów, Szychowice, Szychowice Nowe, Dąbrowa, Wiszniów, Górka - Zabłocie, Andrzejówka, Małków, Małków-Kolonia	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

7. Inwestycje związane z remontem, przebudową i budową świetlic i zagospodarowaniem przestrzeni publicznej wsi na terenie gminy Mircze

Lp.	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Marysin	Remont / przebudowa / Rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
3.	Łasków	Remont / przebudowa / Rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
4.	Smoligów	Przebudowa / Rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
5.	Tuczapy	Remont świetlicy / przebudowa. zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
6.	Modryniec (Wschodni)	Remont / przebudowa / rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
7.	Szychowice	Zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
8.	Prehoryłe	Zagospodarowanie terenu miejscowości	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
9.	Górka-Zabłocie	Zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
10.	Kryłów	Remont / przebudowa / rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości. Zagospodarowanie terenu przy zabytkach, prace archeologiczne	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
11.	Kryłów-Kolonia	Remont / przebudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu. Zakup gruntu pod świetlicą. Zagospodarowanie terenu przy zabytkach, prace archeologiczne	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
12.	Mircze	Zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu..	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

13	Miętkie	Budowa / remont / przebudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu Adaptacja byłej szkoły podstawowej na budynek użyteczności publicznej, lub inne użytkowanie	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
14	Małków Małków-Kolonia	Budowa / remont / przebudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu Adaptacja byłej szkoły podstawowej na budynek użyteczności publicznej, lub inne użytkowanie	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
15	Modryń	Remont / przebudowa / rozbudowa świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia świetlicy i zagospodarowanie terenu miejscowości.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

8. Inwestycje z zakresu sportu, kultury i turystyki

Lp.	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Marysin	Budowa, remont i wyposażenie obiektów sportowych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
2.	Tuczapy	Budowa, remont i wyposażenie obiektów sportowych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
3.	Kryłów	Budowa, remont i wyposażenie obiektów sportowych. Zagospodarowanie i renowacja zabytków.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
4.	Kryłów-Kolonia	Zagospodarowanie i renowacja zabytków.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
5.	Stara Wieś	Budowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
6.	Wiszniów	Budowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych, budowa placu zabaw	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
7.	Modryń	Budowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
8.	Szychowice	Budowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych, budowa placu zabaw	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
9.	Małków	Budowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

9. Inwestycje zaplanowane z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mircze na lata 2014-2020

Lp.	Działania/Zadania
1.	Modernizacja oświetlenia w budynkach gminnych w tym: Urząd Gminy Mircze Gminny Ośrodek Kultury Mircze Szkoła Podstawowa w Wiszniowie

2.	Modernizacja środków transportu Wymiana autobusu na spełniający normę EURO6, pod warunkiem uzyskana dofinansowania ze środków zewnętrznych
3.	Modernizacja oświetlenia drogowego Modernizacja oświetlenia drogowego przy pomocy opraw LED lub przy pomocy wysokoprężnych opraw sodowych
4.	Instalacja fotowoltaiczna w budynku Urzędu Gminy Mircze Budowa instalacji fotowoltaicznej w Urzędzie Gminy, pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych
5.	Zmiana struktury paliw w systemach grzewczych budynków należących do Gminy Mircze, w tym: Zespół Szkół w Kryłowie Szkoła Podstawowa + Zespół Szkół w Mirczu, Budynek mieszkalny w Mirczu (ul. Kryłowska 43) Szkoła Podstawowa w Wiszniowie
6.	Działania edukacyjne skierowane do młodzieży, urzędników i mieszkańców
7.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w indywidualnych budynkach mieszkalnych
8.	Wymiana kotłów, ze względu na przekroczenie czasu technicznej przydatności
9.	Modernizacja oświetlenia w budynkach szkolnych
10.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych

Źródło: Projekt Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mircze na lata 2014-2020.

10. Pozostałe zamierzenia inwestycyjne (najważniejsze)

Lp	Miejscowość	Realizacja	Źródła finansowania
1.	Mircze, Kryłów	Zakup strażackiego samochodu bojowego - dużego, i wyposażenie jednostek OSP, które działają w systemie KSRG	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
2.	Stara Wieś, Modryń-Kolonia, Modryniec, Modryń, Mołożów, Miętkie-Kolonia, Smoligów, Szychowice, Wiszniów	Zakup wyposażenia OSP dla pozostałych jednostek OSP zlokalizowanych na terenie gminy Mircze	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
3.	lokalizacja na terenie gminy Mircze	Budowa mikroelektrowni/elektrowni fotowoltaicznej Budowa mikroelektrowni/elektrowni wiatrowej Budowa odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach na terenie gminy Mircze	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych Środki prywatne mieszkańców gminy i przedsiębiorców
4.	Mircze	Modernizacja placu targowego Modernizacja oświetlenia budynku i terenu Samorządowego Zespołu Szkół w Mirczu	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
5.	Mircze, Miętkie, Górka-Zabłocie, Stara Wieś, Wiszniów, Modryń, Małków Nowy, Smoligów, Szychowice Nowe, Kryłów, Prehoryłe	Zagospodarowanie terenów przemysłowych (GS, POM, obszary po zlikwidowanych bazach SKR, obszary po byłych PGR-ach i na terenach RSP) w tym lokalizacja odnawialnych źródeł energii	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych Finansowanie prywatne przedsiębiorców, osób prywatnych

6.	Miętkie Tuczały, Mołożów-Kolonia, Stara Wieś, Małków	Zagospodarowanie terenów po byłych szkołach	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
7.	Szychowice	Remont budynku Szkoły Podstawowej	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
8.	Kryłów	Remont budynków Zespołu Szkół w Kryłowie w tym obiektu zabytkowego	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
9.	Kryłów-Kolonia	Odnowa figur Św. Mikołaja i Wilka, budowa parkingów, zagospodarowanie stawów. Wykup gruntów niezagospodarowanych stawów	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
10	Mircze, Wiszniów, Smoligów, Małków Nowy	Budowa infrastruktury na osiedlach mieszkaniowych	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
11	Miejscowości na terenie gminy Mircze	Budownictwo socjalne, adaptacja istniejących budynków na cele socjalne.	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
12	Obiekty zabytkowe na terenie gminy Mircze	Remont, zagospodarowanie terenu, rewitalizacja, prace konserwatorskie i archeologiczne na obiektach zabytkowych i w ich sąsiedztwie	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych
13	Łasków	Zakup sprzętu, pojazdów i wyposażenia dla Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie. Budowa instalacji paneli fotowoltaicznych na terenie Zakładu Budowa biogazowni rolniczej Budowa elektrowni wiatrowej	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych Finansowanie prywatne przedsiębiorców, osób prywatnych
14	Obszar całej gminy Mircze	tzv. Projekty miękkie m.in. szkolenia, doradztwo, projekty edukacyjne, projekty socjalne, projekty kulturalne, projekty związane tworzeniem miejsc pracy, projekty podnoszące kwalifikacje	Budżet gminy Budżet Państwa Budżet UE i innych programów zewnętrznych

Spis tabel, rysunków i wykresów

1. Rysunek: Położenie gminy Mircze, rys. 1 i rys. 2	str.6
2. Tabela: Powierzchnia geodezyjna gminy Mircze według wykorzystania	str.7
3. Obiekty zabytkowe na terenie gminy Mircze	str.9
4. Najcenniejsze zabytki gminy Mircze	str.11
5. Stan jakości wód	str. 15 - 17
6. Rysunek: Usłonecznienie wg. danych IMGW	str.20
7. Kompleksy glebowe gminy Mircze	str.20
8. Leśnictwo	str.23
9. Rysunek: Obszary chronione na terenie gminy Mircze	str.26
10. Wykaz siedlisk	str.27
11. Rysunek: Mapa siedlisk 1 i 2	str.28
12. Rysunek: Mapa korytarzy ekologicznych	str.29
13. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	str.29
14. Rysunek: Mapa z Planu Zagospodarowania Województwa Lubelskiego (rys.4).....	str.30
15. Rysunek: Mapa z Planu Zagospodarowania Województwa Lubelskiego (rys.10) i (rys.20)..	str.36
16. Rysunek: Mapa z Planu Zagospodarowania Województwa Lubelskiego (rys.19) i (rys.9)...	str.37
17. Rysunek: Mapa z Planu Zagospodarowania Województwa Lubelskiego (rys.11) i (rys.7)...	str.38
18. Miejscowości – liczba ludności	str.40
19. Wykres: Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Mircze.....	str.41
20. Tabela wskaźników demograficznych	str.41
21. Klasy bonitacyjne gleb	str.43
22. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych	str.43
23. Liczba gospodarstw – płatników podatku rolnego i ich powierzchnia	str.44
24. Rysunek: Wizualizacja powierzchni gospodarstw rolnych w gminie Mircze.....	str.44
25. Rolnictwo w gminie Mircze	str.44
26. Rysunek: Zasobność gleb w gminie Mircze w najważniejsze składniki	str.47
27. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	str.48
28. Bezrobocie – gmina Mircze	str.50
29. Drogi powiatowe na terenie gminy Mircze	str.51
30. Drogi gminne	str.51
31. Gospodarka wodno-ściekowa	str.54
32. Wodociągi	str.55
33. Kanalizacja	str.55
34. Zasoby mieszkaniowe	str.57
35. Szkoły i liczba dzieci i uczniów w gminie Mircze	str.58
36. Edukacja w gminie Mircze wg GUS	str.58
37. Przedszkola – oddziały przedszkolne	str.59
38. Zdrowie	str.61
39. Kultura i sztuka	str.62
40. Rysunek: Wypoczynek w gminie Mircze	str.64
41. Sport	str.64
42. Jednostki OSP w gminie Mircze	str.68
43. Budżet gminy Mircze	str.71
44. Wykres: Struktura respondentów wg płci	str.78
45. Wykres: Zatrudnienie ankietowanych	str.78
46. Rysunek: Wyniki badań – wizualizacja	str.79
47. Wykres: Jakość życia	str.80
48. Wykres: Inwestycje konieczne do realizacji	str.81
49. Wykres: Źródła finansowania wg respondentów	str.82
50. Rysunek: Najważniejsze problemy według mieszkańców gminy Mircze	str.83
51. Tabele: Analiza SWOT	str.84 - 85
52. Tabela: monitoring strategii	str.104
53. Tabele: Najważniejsze zadania inwestycyjne / projekty	str.106-116